DIDACTIC

PROF. IONELA NICOLETA COJOCARU
(COORDONATOR)

LUCRĂRILE SIMPOZIONULUI NAȚIONAL

DEZVOLTAREA CRITERIILOR CALITATIVE ÎN EDUCAȚIA PREUNIVERSITARĂ

(MARTIE 2022)

EDITURA MERITOCRAT CLUJ-NAPOCA
ISBN 978-630-6502-11-0

prof. Ionela Nicoleta Cojocaru
– coordonator -

LUCRĂRILE SIMPOZIONULUI NAȚIONAL
“Dezvoltarea criteriilor calitative în educația preuniversitară”
(martie 2022)

EDITURA MERITOCRAT CLUJ-NAPOCA

TEXT © Lucrările Simpozionului Național "Dezvoltarea criteriilor calitative în educația preuniversitară" (martie 2022)/prof. Ionela Nicoleta Cojocaru – coordonator

Toate drepturile rezervate autorilor

Consilier editorial: lect. dr. Tiberiu Irimia
Lector de carte: prof. Lucica Liliana Grosu
Tehnoredactare: prof. Ionela Nicoleta Cojocaru
Coperta I-IV: inf. Ion Raicu
Grafică generală: inf. Ion Raicu
Foto coperta I: Școala Gimnazială nr.1 Lunca, județul Teleorman

Editura Meritocrat Cluj-Napoca
Tel. 0760 607 889, 0741 494 338
e-mail: meritocratcj@gmail.com

© *2022 Editura Meritocrat Cluj-Napoca*

Toate drepturile grafice asupra acestei ediții aparțin editurii Meritocrat, orice reproducere sau modificare, indiferent de formă și suport, neautorizată, urmând să suporte consecințele legii.

Responsabilitatea calității corecturii textelor din această carte aparține autorilor

CALITATEA ÎN EDUCAȚIE - UN DEZIDERAT MEREU ACTUAL

Prof. Alina Boşneagu
Şcoala Gimnazială Nr. 1 Islaz, jud. Teleorman

Motto:
”Perfecţiunea, o stare imaginară a calităţii care se deosebeşte de cea existentă printr-un element cunoscut ca excelenţa, un atribut al criticului”

Ambrose Bierce

Calitatea în educaţie desemnează un complex de principii şi practici ce traversează întregul mediu educaţional, în totalitatea componentelor sale, orientat spre obţinerea de rezultate superioare, raportate la standarde şi spre satisfacerea nevoilor şi aşteptărilor beneficiarilor educaţiei. Pentru a defini o şcoală de calitate trebuie să parcurgem totul: climatul şcolar, mediul fizic, curriculum-ul, relaţiile dintre profesori, elevi şi comunitate etc. Indicatori ai şcolii de calitate apar în fiecare lecţie, material auxiliar, activitate metodică, întâlnire cu părinţii, aspect al unei recreaţii, discuţie în cancelarie între cadrele didactice, întâlnire între director şi autorităţile locale; pot fi observaţi în procesul de organizare a unui consiliu profesoral sau în orice discuţie informală între profesori şi elevi pe holurile şcolii. În felul acesta, o ”şcoală de calitate” vizează un ansamblu de factori, nu doar o lecţie, un program, o clasă sau un profesor.

Calitatea educaţiei reprezintă ansamblul caracteristicilor unui furnizor şi ale programului acestuia prin care sunt îndeplinite aşteptările beneficiarilor şi standardele de calitate. (Legea calităţii). În perspectiva acestei definiţii există o latură subiectivă („aşteptările beneficiarilor” care diferă de la o unitate de învăţământ la alta), precum şi una obiectivă („standardele de calitate” care sunt aceleaşi atât pentru unităţile de învăţământ de stat, cât şi pentru cele din mediul privat). Nevoia înţelegerii unitare a calităţii educaţiei a apărut din faptul că „nu există, încă, un concept unitar al calităţii, acesta fiind judecat în funcţie de valorile promovate în societate şi la nivelul organizaţiei şcolare, politicile şi strategiile educaţionale existente la nivel naţional, regional şi local, situaţia existentă, definită de factorii contextuali şi situaţionali, evoluţia conceptului de “calitate”.

Pentru ca sistemul educaţional să fie orientat spre furnizarea unor informații actuale și în concordanță cu cerințele, este necesar să fie îndeplinite criterii, indicatori, standarde şi descriptori. Calitatea este adusă în discuție din ce în ce mai des, cu toate că terminologia nu este foarte clară când se adaptează pentru educație. Aici lucrurile sunt aparte față de alte domenii, întrucât receptorii sau consumatorii finali percep diferit față de adulți întregul proces și nu îl pot nota obiectiv. Acest subiect se poate aborda doar în funcţie de valorile promovate în societate. La nivelul organizaţiei şcolare, este indicat să se țină cont de politicile şi strategiile educaţionale existente la nivel naţional, regional şi local, de situaţia din practică, definită de factori contextuali şi situaţionali şi nu în ultimul rând, de evoluţia conceptului de calitate.

Procesul de învățare nu este caracteristic doar perioadei în care elevul este la orele de curs, ci are loc fără oprire, indiferent de mediul social sau educațional. Acest aspect aduce după sine schimbări importante, întrucât și profesorii trebuie să fie capabili să acumuleze cunoștințe și să se actualizeze în funcție de progresul tehnologiei și de evoluția cerințelor. Inclusiv managementul şcolii trebuie orientat spre susținerea învățării la toate nivelurile de pregătire profesională din unitatea pe care o coordonează într-un mod adaptat de la o persoană la alta. Se poate aprecia că dascălii au un rol central în dezvoltarea unei educaţii de calitate. Învăţarea centrată pe elev, care presupune cunoaşterea îndeaproape a acestuia, a culturii, a capacităţilor şi înclinaţiilor sale către anumite domenii, reprezintă o metodă actuală. Aceasta oferă posibilitatea profesorului să răspundă

cerinţelor şi nevoilor elevilor de cultură, precum şi să-i evalueze corect. În acest caz, corectitudinea evaluării depinde în mare măsură de imaginea pe care profesorul şi-o creează despre elev. O primă cauză ar fi faptul că personalul didactic nu este pregătit să lucreze cu un grup de elevi care nu este omogen. Provocările care pot să apară, stilurile de învățare diferite, precum și viteza de acumulare a cunoștințelor pun în dificultate profesorul care are un timp limitat de a furniza informațiile din programa școlară. O posibilitate pentru atenuarea acestor probleme întâlnite adeasea în practică este o comunicare mai strânsă între nivelurile ierarhice în cadrul fiecărei unități școlare. Apariția unor situații de acest gen este inevitabilă. Indiferent de materie sau de nivelul de pregătire al cadrului didactic, În acest context, apare foarte des întrebarea: De ce este mai dificil să se lucreze cu elevii mai puțin pregătiți decât cu cei care prezintă un interes crescut pentru educație? Sunt cazuri în care calitatea serviciilor poate scădea dramatic dacă nu sunt luate în calul elemente de ordin social. Nu este de neglijat nici punctul slab al învățământului românesc care nu vizează dezvoltarea pe mai multe laturi ale unui elev Calitatea este un termen pe care elevii nu îl pot asimila, mai ales că nu au repere după care să se bazeze. Aceștia nu pot compara, întrucât nu cunosc decât un singur sistem de învățământ, excepție făcând elevii care au urmat și cursuri în străinătate (apartenenți de cele mai multe ori unui grup vulnerabil). Avem de a face cu o abordare foarte nouă a conceptului de calitate, prin aceea că se încearcă aducerea acestei noţiuni, deseori abstractă şi generică, la nivelul de înţelegere al copiilor din învăţământul şcolar.

De câteva decenii, copiii sunt din ce în ce mai aglomerați la clasă, nivelul de dificultate al materiei predate crescând constant. Chiar dacă se pune adesea accentul pe calitate, inclusiv în documente oficiale, lipsa de unitate a educaţiei este cauzată de faptul că nu se poate vorbi de o calitate a educaţiei "în sine", ci în funcţie de valorile promovate în societate şi la nivelul organizaţiei şcolare. Adaptarea la valorile societăţii româneşti reprezintă o condiţie pentru realizarea unei educaţii calitative şi cantitative. Dacă pregătirea pentru viaţă a elevilor ar fi obiectivul educaţiei, iar acesta ar fi exprimat simplu și clar la nivel naţional, am redescoperi astfel cultura lucrurilor simple, care nu sunt cuantificabile financiar, dar valorează o avere. În felul acesta, ne-ar ajuta cu adevărat să formăm cetăţeni liberi, activi și responsabili, implicaţi în viaţa comunităţii. Dacă pregătirea pentru adaptarea la viață ar fi scopul educaţiei, consider că ar trebui nu doar stabiliţi, clar si precis, paşii de urmat, ci și de exersat o vreme aceşti paşi, practica fiind peste teorie, mai ales în asigurarea calităţii educaţiei și a controlului ei. Şcoala ar trebui să ocupe poziţia de lider între factorii educativi, fiind între aceştia singurul special calificat pentru a face educaţie. Modalitatea de punere în practică nu trebuie să vizeze trasarea sarcinilor (cum se procedează cu familia) sau acuzele (cum se întâmplă cu mediul social sau cu mass - media), ci să atragă de partea ei prin afecţiune copiii şi prin lectorate părinţii cărora profesioniştii educaţiei să le aducă în vedere beneficiile educaţiei în familie. Calitatea în educaţie înseamnă asigurarea pentru fiecare educabil a condiţiilor pentru cea mai bună, completă și utilă dezvoltare. Calitatea este dependentă de valorile societăţii în care funcţionează sistemul respectiv de educaţie . Pentru evaluarea acesteia, trebuie identificaţi şi aplicaţi, în fiecare domeniu, indicatori de performanţă. În acest demers, este necesar să se țină cont de particularitățile acestora:

- relevanţi - se referă la rezultatele asupra cărora şcoala poate avea influentă;
- vizibili şi măsurabili - cu instrumente cantitative și calitative;
- informativi - iau în considerare contextul şi situaţia în care funcţionează unitatea şcolară și pot fi utilizaţi în optimizarea activităţii din şcoală, făcând posibile comparaţii "transversale" și "longitudinale";
- acceptabili - percepuţi ca echitabili, accesibili, uşor de înţeles și de aplicat, "incoruptibili" și controlabili;
- oferă beneficiu - creează și menţin motivaţia și satisfacerea grupurilor de interes;

- eficienţi - din punct de vedere al costurilor.

Criterii identificate pe care se bazează calitatea în instituțiile școlare:

A. CAPACITATEA EDUCAȚIONALĂ Este necesar să existe o concordanță între strategia de dezvoltare a şcolii şi contextul social economic. Instituţia trebuie să dispună de o organizare coerentă şi de un sistem adecvat de conducere şi administrare, să aibă o bază materială şi resurse financiare necesare funcţionării stabile pe termen scurt și mediu, precum si resurse umane pe care se poate baza pentru a realiza misiunea și obiectivele propuse.

B. EFICACITATEA EDUCAȚIONALĂ Acest criteriu se referă la organizarea proceselor de predare şi învăţare în termeni de conţinut, metode şi tehnici, resurse, selecţie a elevilor şi a personalului didactic, astfel încât instituţia în cauză să obţină rezultatele pe care si le-a propus prin misiunea sa clar formulată. Seturile de criterii de evaluare care corespund eficacităţii educaţionale vizează:

a) proiectarea obiectivelor și a rezultatelor;

b) organizarea cadrului de realizare a învăţării;

c) procesul de învăţământ, prin: cadrele didactice (trebuie să transmită integral conţinuturile programelor şcolare); prin existența unei concordanțe între rezultatele elevilor la evaluările interne şi cele obţinute la evaluările externe (răspunde directorul scolii) și prin școală în general, care trebuie să reuşească să asigure valoare adăugată pentru fiecare elev.

d) calitatea documentelor şcolare;

e) criterii de evaluare a calităţii;

f) resurse umane. În acest caz, constituie standarde de calitate gradul de acoperire cu personal didactic calificat; titular; calitatea personalului didactic (calificative anuale, perfecţionări şi performanţe atinse); autoevaluarea cadrelor didactice și prestaţia pedagogică a cadrelor didactice relevată prin asistenţa la ore/activităţi didactice. Evaluarea personalului din învățământ se va realiza pe baza observaţiilor conţinute în fişele de asistenţă la orele efectuate de conducerea unităţii, de responsabilul de catedră/arie curriculară realizate pe parcursul anului şcolar. Asigurarea calităţii în învăţământul preuniversitar este sarcina fiecărui cadru didactic şi a fiecărei unităţi de învăţământ. Doar o autoevaluare obiectivă și eficientă poate determina cunoaşterea realităţii, stabilirea neconformităţilor minore și majore, a măsurilor preventive și corective și ameliorarea activităţii şcolii;

g) resurse curriculare - stabilirea disciplinelor opţionale în corelaţie cu opţiunile educaţionale ale elevilor, resursele materiale de care dispune şcoala, personalul didactic, numărul de ore stabilit prin planul de învăţământ;

h) ethos-ul, climatul şi cultura şcolară care trebuie să susţină atingerea scopurilor educaţionale stabilite;

i) relaţia cu comunitatea şi parteneriate încheiate. În acest caz, şcoala trebuie să fie importantă din perspective economice și socio-culturale, iar părinţii trebuie să se implice şi să le fie acordată asistenţă. De asemenea, şcoala trebuie să prezinte interes pentru comunitatea locală.

Îmbunătățirea calității

Îmbunătățirea calității educației semnifică evaluarea, analiza și acțiunea corectivă continuă din partea furnizorului de educație / instituției de învățământ, bazată pe selectarea și adoptarea celor mai potrivite proceduri, precum și pe alegerea și aplicarea standardelor de referință.

Rezultatele evaluărilor interne și externe sunt utilizate, în primul rând, de către managementul instituției de învățământ, pentru analiza calității activităților educaționale și administrative și pentru elaborarea deciziilor privind obiectivele dezvoltării instituționale. La nivelul instituției de învățământ raportul anual de evaluare internă a calității educației cuprinde

propuneri de activități de îmbunătățire. De regulă, aceste propuneri sunt preluate în planurile de dezvoltare instituțională, prin acțiuni specifice de îmbunătățire.

La nivelul autorităților locale și la nivel central, rezultatele evaluărilor interne și externe sunt utilizate pentru deciziile referitoare la finanțarea instituțiilor de învățământ, pentru studii de diagnoză și prognoză, precum și pentru elaborarea rapoartelor anuale privind starea învățământului la nivelul județului și la nivel național.

Un rol important în îmbunătățirea calității, în învățământul preuniversitar, îl joacă inspectoratele școlare județene / al Municipiului București, care, conform legislației calității, au un rol esențial în monitorizarea și controlul calității, prin intermediul inspecției școlare, care poate avea obiective derivate din ariile de îmbunătățire scoase în evidență prin rapoartele de evaluare internă și evaluare externă.

La fel, Ministerul Educației, are, conform legii, un rol esențial în monitorizarea și controlul calității, fiind răspunzător și de controlul și implementarea măsurilor de asigurare și îmbunătățire a calității recomandate de ARACIP.

În 2020 au fost adoptate, prin hotărâri de guvern, noi standarde de calitate (standarde și standarde de referință), precum și o nouă metodologie de evaluare externă pentru învățământul preuniversitar. Noutățile introduse vizează:

- Eficientizarea evaluării interne și externe, prin simplificare (reducerea numărului cerințelor cu peste 50%), debirocratizare (reducerea semnificativă a numărului documentelor solicitate), digitalizare (întregul proces de evaluare externă se poate face online), unificare (au fost unificate mai multe acte normative emise anterior) și clarificare (vor fi elaborate ghiduri explicative, care vor fi puse la dispoziție tuturor părților interesate).
- Descentralizare și implicarea beneficiarilor, prin clarificarea atribuțiilor ARACIP și ale inspectoratelor școlare și prin corelarea mai strânsă a sistemului de calitate cu inspecția școlară. Totodată, a fost mai clar stabilită răspunderea diferitelor instituții în privința îmbunătățirii calității.
- Reorientare (prin mutarea accentului de la evaluarea intrărilor și a resurselor la proces și rezultate și de la analiza documentelor la observare directă (condiții oferite de unitatea de învățământ și activitățile de învățare propriu-zise) și evaluarea feedbackului oferit de actori (cadre didactice, elevi, părinți), prin chestionare și interviuri.
- ”Umanizare”: starea de bine, accesul la educație și echitatea furnizării serviciilor educaționale devin dimensiuni esențiale ale standardelor de calitate.

Pentru ca școala să-și realizeze misiunea, este necesar ca tot ceea ce se întâmplă în școală , începând cu procesul de învăţământ (orele de curs și alte activităţi curriculare) și terminând cu activitățile extracurriculare, cu ședințele de lucru și cu întâlnirile informale cu membrii comunităţii, să fie privit din perspectiva progresului realizat în îndeplinirea misiunii asumate și în atingerea ţintelor stabilite în proiectele și planurile de dezvoltare instituţională.

În concluzie: creșterea calităţii educaţiei trebuie să devină, în mod explicit, baza întregului proces de proiectare/planificare realizat la nivelul unităţii școlare iar, ciclul dezvoltării unităţii școlare trebuie considerat ca un ciclu al calităţii.

BIBLIOGRAFIE:

1.Bârzea, C., 1998. Arta şi ştiinţa educaţiei. E.D.P.: Bucureşti.
2.Bruda, A., 2016. Managementul calității în educație. Secțiunea Didactică și Educație.
3.[JUNIOR SCIENTIFIC RESEARCHER JOURNAL] JSR 28 Vol. III │ Număr Special 1 │ Mai 2017 | (ISSN:2458-0341) |

CALITATEA ÎN EDUCAȚIE

PIP Luminița Valeria Cărbunaru
Școala Gimnazială nr.2 Prundu, jud. Teleorman

MOTTO:

"Meseria de profesor este o mare și frumoasă profesiune, care nu seamănă cu nici o alta, o meserie care nu se părăsește seara, odată cu hainele de lucru. O meserie aspră și placută, umilă și mândră, exigentă și liberă, o meserie în care mediocritatea nu este permisă, unde pregătirea excepțională este abia satisfăcătoare, o meserie care epuizează și înviorează, ingrată și plină de farmec."

(Victor Hugo)

S-a dovedit în timp ceea ce se spune: de școală ai nevoie toată viața. Ea califică tinerii prin formare inițială și tot ea urmărește dezvoltarea în carieră a populației pentru a răspunde nevoilor sociale.

Având în vedere aplecarea omului modern spre calitate, oferta educațională nu mai poate rămâne neactualizată standardelor.

Calitatea este adusă din ce în ce mai mult în discuție, cu toate că terminologia nu este foarte clară când se adaptează pentru educație.

Una dintre așteptările politicii educaționale este creșterea calității educației-exprimată prin rezultatele elevilor, intenționate dobândite și măsurate drept competențe, satisfacția tuturor beneficiarilor direcți și indirecți și prin sporirea gradului de încredere în instituția școlară.

Calitatea în educație înseamnă asigurarea pentru fiecare educabil a condițiior pentru cea mai bună, completă și utilă dezvoltare.

În ce privește învățământul preuniversitar, reforma acționează în direcția menținerii capacității unităților de învățământ de a asigura servicii performante în pregătirea tinerilor. Calitatea se produce, se generează permanent, se măsoară și se îmbunătățește continuu.

O "școală" de calitate vizează un ansamblu de factori, nu doar o lecție, un program sau un profesor. Cum am putea avea o "școală" de calitate? Ar trebui să: planificăm, implementăm, evaluăm și revizuim/îmbunătățim.

Parcurgând acești pași, avem în vedere permanent îmbunătățirea situației și asigurarea succesului școlar pentru fiecare elev. Toți acești pași formează un cerc (Cercul lui Deming) care în demersul didactic generează calitatea. Scopul evaluării/autoevaluării este îmbunătățirea calității; adică îmbunătățirea rezultatelor; nu evaluăm doar ca să constatăm ci să trecem la etapa de îmbunătățire.

Școala este responsabilă de asigurarea internă a calității, dar calitatea se asigură prin dialog și pe bază de parteneriat cu toți actorii implicați.

În tot acest proces trebuie avut în vedere că nimic nu este neînsemnat și lipsit de importanță. De aceea, de modul de organizare, analiză, conducere, implementare, control și feed-back depinde succesul fiecărei încercări de a atinge calitatea în procesul educativ.

Asigurarea calității demersului educațional și atingerea obiectivelor de învățare pentru fiecare copil sunt în responsabilitatea fiecărui actor implicat, de la familie ,la școală și comunitate.

Transparența și egalitatea de șanse sunt criterii ce ar trebui dezvoltate pentru asigurarea calității în educație.

Rolul fundamental în educarea copiilor îl are familia ca microunivers al societății, și

comunitatea locală, ca univers median față de societate.

Atunci când școala rămâne singurul actor implicat în educația copilului, misiunea este foarte grea dar, cooperând cu alte institutii abilitate ale statului,cu organizatii de caritate,cu reprezentanti ai sectorului economic,reuseste sa asigure sprijin socio-educational pentru toti copii,devenind un mediu incluziv si care sustine egalitatea de sanse.

Calitatea si eficienta sunt doi piloni importanti ai reformelor educaționale din toată lumea.Toți copiii au dreptul la o educație de calitate,eficientă și permanentă,iar educația pentru toți copiii este o cerință clară a epocii noastre.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucoș C., *Pedagogie*, Ed. Polirom, ediția a II-a revizuită și adăugită, 2006;
2. Josan Simona, *„Lecții de management și calitatea educației, Tribuna învățământului”* nr.649, 2005

PROFESORUL DE RELIGIE, UN PROFESIONIST ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

Profesor Viorel Cârmiș
Școala gimnazială nr. 2 Prundu

Cuvintele *Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți...* ar trebui să fie scrise pe toate frontisficiile bisericilor și școlilor, mai ales în zilele noastre, când menirea Bisericilor și Școlilor este, în primul rând, de a-l duce pe copil și pe tânăr la Hristos, la izvorul învățăturilor Sale evanghelice, de unde trebuie să-și ia îndreptarul sau ghidul vieții sale individuale și de obște.

Pentru împlinirea acestui măreț deziderat, a fost însuflețită Biserica prin lucrarea Duhului Sfânt și s-a întemeiat Școala, încă din timpurile cele mai vechi creștine, având ca primi dascăli pe slujitorii Sfântului Altar. De aici decurge strânsa legătură dintre Biserică și Școală, ca instituție de formare a omului, alături de Familie. Părinții dau viață copiilor, dar Biserica și Școala, prin dascălii lor de suflet, îi aduc pe aceștia la viața spirituală, creativă.

Procesul de predare – învățare a religiei în școală este fără îndoială, un proces complex, care nu poate fi realizat eficient fără a face apel la cele mai noi rezultate ale cercetării psihopedagogice. Statutul dobândit de religie în școală îi oferă acesteia reale posibilități de aplicare a conceptelor și dogmelor Bisericii creștine, în general, de cunoaștere și stapânire temeinică a conținuturilor programelor școlare de religie de catre elevi și de cultivare a sentimentelor lor față de tradițiile școlii românești, față de credința în care s-a născut, față de Biserica Ortodoxă.

Prin școală și Biserică s-a păstrat identitatea noastră națională. Istoria culturii și a vieții spirituale a poporului nostru se regăsește în însăși istoria Bisericii. Împreună, școala și Biserica au contribuit și contribuie la educarea moral-creștină a poporului nostru. Este demn de remarcat rolul covârșitor pe care Biserica l-a avut în formarea și dezvoltarea limbii române, a limbii literare, la înființarea primelor școli românești - școli care au apărut în mânăstiri -, la apariția primelor manuale școlare – care au fost cărțile de cult, tipărite în tipografiile mănăstirești din spațiul românesc, carpato-danubiano-pontic.

În acest proces, educația religioasă a avut și are drept obiectiv cultivarea și dezvoltarea religiozității persoanei. Religiozitatea, așa cum subliniază pedagogul C. Cucoș, este o stare psihică derivată, din credință, într-un principiu suprem, etern, imobil. Educația religioasă, însoțită de cea morală, a constituit axa de rezistență a sistemelor educative elaborate de cei mai mari pedagogi ai tuturor timpurilor.

Pegagogul ceh J.A.Comenius (1592-1670), autor al *Didacticii Magna* – lucrare de seamă, ale cărei principii străbat veacurile - și-a întemeiat sistemul său pedagogic pe învățătura creștină. El a arătat că omul este o ființă creată de Dumnezeu după chipul și asemănarea Sa și, ca atare, este o ființă perfectă, dar a fost coruptă și a deprins moravuri rele, care numai prin educație se pot îndrepta. El sublinia, astfel, misiunea reparatorie a educației de a reda omului ceea ce a pierdut prin păcatul originar. Comenius a conceput și calitățile educației: rațiunea, virtutea și pietatea. Scopul educației morale, după Comenius, este cultivarea virtuților creștine: înțelepciunea, cumpătarea, curajul și dreptatea.

Părintele profesor D. Călugăr arată în *Catehetica* (1984): *Educația religioasă este o acțiune specific umană, care se desfășoară conștient de către educator, conform unui plan și unei metode bine pecizate. Ea este susținută de iubire, de încredere, de libertate și de harul lui Dumnezeu și are drept scop relizarea caracterului religios-moral, cu desăvârșirea lui în perioada creștină.*

Profilul și particularitățile religiei, ca disciplină școlară, impun, cu prisosință , adoptarea, în procesul instruirii, a noilor tehnici de instruire și adaptarea lor la specificul disciplinei, de către toți cei care predau religia în școală.

Conținutul și structura educației religioase în școală vin să susțină convingător acest demers, mai ales că, în procesul de predare-învățare, sunt respectate particularitățile de vârstă ale elevilor. În acest scop, educația religioasă dovedește o puternică funcție informativă, punând la dispoziția elevilor cunoștințe din domeniul religiei ortodoxe, specifice fiecărei vârste, cunoștințe din domeniul teologic, dogmatic, liturgic, al istoriei și al filosofiei religiilor. În același timp, însă, educația religioasă asigură și funcția formativă, de interiorizare și traducere în fapte a normelor religioase.

Cunoașterea, aprofundarea și aplicarea noilor concepte ale didacticii moderne, ale tehnicilor care scurtează drumul elevului spre învățare, reprezintă o perspectivă a profesorului de religie prin care poate determina eficința învățării și poate conduce elevii la realizarea performanțelor așteptate.

Sunt edificatoare, pentru râvna pe care profesorul trebuie să o depună la orele de religie, cuvintele cu mesaj testamentar rostite de Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctis: "*De la Sfinții Părinți și din experiența celor două mii de ani de existență a Bisericii, am învățat că puterea credinței transformă, într-adevăr, sufletele oamenilor. De aceea, profesorilor de astăzi le revine responsabilitatea de a valorifica, așa cum se cuvine, șansa predării religiei în școală prin devotamentul și dăruirea lor, pentru că nimeni nu vine la catedră, ca și la sfântul altar, de altfel, fără chemare, fără harismă, care face viu și lucrător cuvântul lui Dunezeu.*

Profesorul trebuie să se comporte la catedră, cu copii rânduiți lui spre învățătură, precum umblă preotul cu cele sfinte în altar... Iată pentru ce, în ierarhia valorilor, așezăm profesorul, dascălul. El trebuie să fie o valoare – ca să formeze valori, să aibă lumină – ca să lumineze pe alții, să stăpânească binele – ca să-l transmită și celorlalți".

În acest sistem, religia poate determina mijlocirea adevărului de credință și morală, pe temeiul cărora omul își câștigă mântuirea sufletească, își poate dezvolta funcțiile sufletești, predispoziția religioasă, desăvârșirea creștină, drumul parcurs până la apropierea de asemănarea cu Dumnezeu. Pentru aceasta, pr.prof.dr. Dumitru Popescu ne spune că *pedagogul creștin este dator să ia în considerare două lucruri esențiale atunci când predă religia în contextul lumii contemporane. În primul rând, trebuie să caute să dezvolte, în mintea și sufletul copiilor, spiritul de ordine, de disciplină, de cercetare și analiză care este specific culturii apusene. În al doilea rând, să pună accentul pe prezența Duhului nu numai în Biserică, ci și în cosmos, ca să pună capăt degradării spirituale, morale și ecologice a lumii în care trăim.*

Așadar, în procesul de predare-învățare a religiei, un rol important revine educatorului, pedagogului creștin care are datoria să depășească el însuși concepțiile contrare ale unei lumi în continuă transformare, pentru a-i oferi copilului, prin etapele consacrate pregătirii, șansa integrării într-o societate pusă în slujba progresului spiritual, științific și moral.

Iisus Hristos este Învățătorul prin excelență, care a învățat oamenii prin viu grai într-un într-un mod nou, neobișnuit, încât aceștia constatau cu uimire că niciodată un om nu a adus pe pământ o astfel de învățătură. Iisus a arătat tuturor celor care-l ascultau că cel mai bun învățător trebuie să se folosească de puterea exemplului personal. Viața și învățătura lui aveau la bază iubirea nemărginită față de oameni și o viață morală fără cusur. Din viața lui Iisus extragem cu ușurință câteva din cele mai importante calități pe care trebuie să le dețină un profesor autentic: vocație, credință, dragoste față de oameni, smerenie, răbdare, sinceritate, optimism. Vocația pentru o anumită profesie poate fi explicată rațional prin influențele educative ale mediului socio-cultural în care se dezvoltă o persoană sau prin predispozițiile căpătate prin ereditate, dar în final vocația rămâne o taină a lui Dumnezeu pe care omul oricât s-ar strădui nu o poate înțelege în totalitate.

Vocația este chemarea venită dintr-o lume mai bună spre o profesie, care de multe ori nu aduce satisfacții imediate sau materiale. Omul de vocație se raportează la Dumnezeu și este conștient de importanța misiunii lui, de aceea caută performanța, nu succesul, iar performanța e rodul unei veritabile asceze, rodul jertfei de sine și al renunțării la bucuriile căutate de oamenii de rând.

Vocația îl determină pe profesor să se identifice cu idealurile societății pe care el o proiectează în viitor sperând mereu, până la ultima suflare, într-o lume mai bună. Profesorul de vocație trebuie să se poarte ca și cum ar avea în mâinile sale viitorul copiilor , al tării și al omenirii. A te dărui complet și dezinteresat pentru bunăstarea și propășirea poporului tău înseamnă să-ți faci datoria față de țară și față de poporul în care te-ai născut. Să ne amintim cuvintele lui Marin Preda, dintr-un roman bine cunoscut, *Viața ca o pradă*, care ne spunea că la moartea învățătorului său toți oamenii din sat, de la cel mai tânăr până la cel mai bătrân, au trecut pe rând cu smerenie și recunoștință pe la catafalcul acestuia pentru a-i săruta mâna înghețată de fiorul morții, mâna care-i pălmuise în multe rânduri, dar îi învățase și taina scrisului și a cărților. De aceea putem spune că responsabilitatea misiunii profesorului nu poate fi concepută fără adeziune și atașament față de cultura și valorile naționale.

Credința în Dumnezeu îi este necesară profesorului așa cum este, de exemplu, necesară apa sau lumina pentru plante. Fără credință, profesorul poate derapa ușor de la obiectivele propuse, dacă urmărește doar cariera, familia și bani. Credința că există o răsplată mai presus decât orice bunuri materiale din lumea aceasta, îl determină pe profesor să-și deschidă sufletul în fața elevilor săi ca în fața propriilor săi copii. Fără credință în Dumnezeu nu va putea niciodată să înțeleagă sensul acestor cuvinte "*Educatorul este un om care trebuie să citească în sufletul copilului frumosul poem pe care Dumnezeu l-a scris; să-l citească, să-l descifreze și să-l facă să apară scris în literele vieții, precum savantul citește opera divină în steaua ce lucește pe firmament. Educatorul este dintr-o data mag și profet*".

Dragostea. Profesorul e dator să-i iubească pe copii așa cum Iisus a iubit copiii, pentru că ei reprezintă viitorul: *Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți, căci a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu* (Luca 18, 16). În fața copiilor, profesorul trebuie să dea dovadă de respect, sensibilitate și atașament, să manifeste încredere în posibilitățile fiecărui elev în parte, fără a desconsidera pe nimeni, tratându-i egal și nepărtinitor, fără discriminare, așa cum ar face cu proprii lui copii.

Smerenia. Omul mândru și trufaș nu e plăcut nimănui, de aceea profesorul este obligat să se ferească de a cădea în capcana stimei exagerate de sine, a înfumurării sau îngâmfării. Sentimentul de mândrie exagerată sau neîntemeiată a fost dintotdeauna subiect dezbătut de mulți scriitori faimoși, dar mai ales considerată o slăbiciune umană înfierată și criticată în Sfânta Scriptură: *Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, iarcelor smeriți le dă har* (Iacov 4,6).

Răbdarea. A face educație presupune a avea răbdare. Rezultatele muncii profesorului se vede în timp, în modul în care evoluează societatea. De aceea se spune că cea mai bună investiție pe care o poate face un popor este cea făcută în educație. Profesorul știe că mlădița sădită în sufletul și-n mintea copilului va da roade după ani de zile de așteptare, așa cum se întâmplă și în natură. Nimeni nu sădește un pom crezând că în anul următor va culege roadele muncii sale.

Blândețea, sinceritatea și optimismul ajută de asemenea la dezvoltarea relațiilor dintre profesor-elev, relații bazate pe iubire, încredere și respect reciproc. Pe lângă acestea e nevoie ca profesorul să manifeste și să promoveze în toate situațiile valori morale unanim acceptate, cum sunt cinstea, înțelepciunea, curajul, cumpătarea, toleranța și speranța. Profesorul trebuie să transmită elevilor că pe lângă legea oamenilor mai există o ordine superioară, o lege eternă așezată de Dumnezeu, care încălcată cu bună știință poate produce tulburare și dezechilibru în sufletul omului și în lume.

Rolurile profesorului. Profesorul își asumă cu bună știință mai multe roluri în școală dar și în societate. Profesorul trebuie să dea dovadă de o bună stăpânire a cunoștințelor de specialitate, dar totodată trebuie să fie un bun conducător al actului de predare-învățare-evaluare, să fie un agent motivator spre cunoaștere, să dezvolte în elevii săi acea dorință de autodepășire și autocunoaștere. Profesorul trebuie să fie lider și manager, partener în educație, și prieten al copiilor, colaborator apropiat, părinte și confident, fin psiholog, consilier și pedagog, să fie un model demn de urmat, să dea dovadă de o bună cunoaștere a realităților sociale, pentru că, pe lângă activitatea din școală profesorul desfășoară frecvent activități extrașcolare sau cultural educative. Prin statutul său este obligat să participe la toate activitățile și evenimentele socio-culturale ale timpului său. Profesorul face parte din lumea aceasta, dar prin modul său de a fi și de a învăța se va situa deasupra lumii și a timpului în care trăiește.

Într-o societate modernă, bazată pe cunoaștere, într-o societate în care informația există din belșug și poate fi accesată oricând și de către oricine posedă un telefon inteligent, o tabletă Ipad sau un computer personal conectat la internet, rolul profesorului este acela de a crea situații de învățare în cadrul cărora elevul să-și conștientizeze , să-și înțeleagă demersurile de învățare, rezultatele, neajunsurile și să încerce să se perfecționeze continuu. De pe băncile școlilor e necesar să iasă oameni pregătiți să se adapteze unor situații inedite, neprevăzute de școală sau profesori, capabili să răspundă adecvat noilor provocări folosind gândirea logică, critică și constructivă.

Aptitudinile și competențele profesorului . Aptitudinea se traduce printr-un complex de însușiri fizico-psihice care condiționează realizarea cu randament a unei activități, iar competență înseamnă capacitatea unei persoane de a realiza, la un anumit nivel de performanță, sarcinile și activitățile specifice profesiei didactice. Printre aptitudinile și competențele profesorului amintim: inteligență, imaginație, voință, motivație, aptitudini ale gândirii, ale memoriei, ale limbajului, ale atenției, aptitudini organizatorice, măiestrie psiho-pedagogică, tact pedagogic, spirit de ordine, competențe științifice, psihopedagogice și psihosociale, capacitatea de a stabili cu claritate obiectivele educative, capacitatea de a concepe activități de învățare relevante pentru viață, capacitatea de a se adapta la diverse situații și de a folosi strategii didactice adecvate vârstei și nevoilor elevilor, capacitatea de a lucra în echipă și de a propune elevilor sarcini de lucru în echipă, provocatoare, captivante, de natură să dezvolte, să le stimuleze dezvoltarea intelectuală.

Prin educație, profesorul e chemat să descopere ce e mai nobil și mai înălțător în sufletul copilului. Dar pentru o educație trainică cu rezultate durabile, profesorul nu trebuie lăsat singur, iar acțiunea lui să nu fie separată de a celorlalți factori. E nevoie ca societatea, familia, școala și Biserica să conlucreze la atingerea unui deziderat comun, iar cel supus educației să se lase educat. Fără educație centrată pe formarea caracterului moral, fără descoperirea sensului vieții și a existenței umane, mulți oameni vor ajunge să recunoască la sfârșitul vieții lor că tot ce au făcut în viață nu e altceva decât *deșertăciune și goană după vânt* (Ecleziastul 2, 26).

BIBLIOGRAFIE:

Cucoș, Constantin, *Educația religioasă,* Polirom, Iași, 1999;

Cucoș, Constantin, *Pedagogia,* Polirom, Iași, 2000;

Jinga, Ioan; Istrate, Elena, *Manual de pedagogie*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura BIG ALL, București, 2006;

Opriș, Dorin, *Dimensiuni creștine ale pedagogiei moderne*, Editura Sf. Mina, Iași, 2010;

Popescu, Aurel; Mihai, Aurel; Popescu, Olga; Negreț-Dobridor, Ion; Toader, Dan, *Proiectarea pedagogică a învățării religiei în școală*, Editura Aramis, București, 2002;

Timiș, Vasile, *Religia în școală*, Presa universitară clujană, Cluj Napoca, 2004.

ROLUL ÎNVĂȚĂRII LIMBILOR STĂINE ÎN DEZVOLTAREA CRITERIILOR CALITATIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

Prof. Petruța-Ionela Ciupitu-Călușaru
Școala Gimnazială Putineiu, Jud. Teleorman

Odată cu dezvoltarea cadrului de referinţă pentru limbi al Europei unite, nivelul de învăţare a unei anumite limbi poate fi în aşa fel descris încât să permită o evaluare corectă.

Cu descrierea treptelor de competenţă s-au dezvoltat anumite standarde, care permit pentru prima dată o comparaţie a nivelurilor de învăţare atât în cadrul unui sistem educaţional, cât şi la nivel internaţional, şi anume independent de furnizorii serviciilor educaţionale, tipurile de şcoală şi de examenele de absolvire. Aceste standarde nu se referă în nici un caz la învăţarea limbilor străine de copii de patru-zece ani.

Standarde pentru aceasta grupă de vârstă, aşa cum de exemplu au fost formulate de cercurile de consultare/ informare/ discuţii, oferă un răspuns orientativ la întrebarea ce competenţe poate obţine un copil de 10 ani după 120 ore de predare. ‚Aceste standarne sunt valabile pentru fiecare limbă străină şi se referă atât la competenţe de comunicare, interculturale şi metodice cât şi la descrierea mijloacelor lingvistice. În această privinţă ele pot servi ca bază pentru dezvoltarea în continuare a curriculumului.

O asemenea descriere a nivelului de educaţie pentru învăţarea limbilor straine în şcoala primară nu ţine cont de întrebarea ce drum trebuie urmat şi cât timp de învăţare va fi pus la dipoziţia fiecarui copil. Pentru a determina calitatea predării şi pentru a putea exista îmbunătăţiri, se creează şi se aplică de exemplu procedee de testare care cuprind pe cât posibil pe toţi participanţii la procesul educativ.

Copiii mici, care trec de la gradiniţă la şcoala primară, sunt supuşi unor teste de limbă pentru a avea o privire de ansamblu cum vor putea face faţă învăţării unei limbi străine în şcoală. Copiii din gradinite şi scoli primare ţin astazi tot mai des – la iniţiative ale unor autoritaţi scolare – un jurnal de învăţare, care sa le dea lor înşişi, dar şi învaţătorilor şi parinţilor informaţii asupra succeselor în învaţăre.

Câteva recomandări în cee ace privește studiul limbilor străine sunt:

În documentele curriculare se vor prelua standarde de educaţie pentru predarea limbilor străine în şcoala primară oferind astfel cadrelor didactice o bază şi un cadru pentru oferta lor de limbi străine;

Conţinuturile şi formele de determinare a învăţării trebuie să fie formulate adecvat copiilor şi să tina cont atât din punct de vedere al continutului, cât si metodic de principiile învăţământului timpuriu al limbilor străine;

În învăţarea timpurie a limbilor străine, efortul de a obţine rezultate măsurabile trebuie să urmeze obiectivului de dezvoltare multilaterală a personalităţii copilului şi crearea motivaţiilor pentru învăţarea limbilor străine;

Autoevaluările şi evaluările terţilor trebuie să se planifice pe o perioadă mai lungă de timp şi continuate în mod constant.

În prezent, relaționarea dintre oameni se realizează cu mai multă ușurință la nivel global, întrucât mijloacele comunicării sunt mult mai accesibile unei mari părți a populației planetei noastre. Astfel, necesitatea cunoașterii limbilor străine crește considerabil, aceasta contribuind masiv la dezvoltarea personală a fiecăruia dintre noi.

Consolidarea cunoștințelor pe care le ai de la școală în cee ace privește limba străină se poate face fie prin caălătorii în străinatate, fie prin participarea la cursuri de limbi străine on-line, fizic, discuții cu vorbitori nativi.

Cunoașterea a diferite limbi străine este importantă dat fiind faptul ca limbile străine sunt utilizate in toate domeniile, ele aduc oamenii aproape și leagă continente, leagă țări, leagă culturi și civilizații. Fără cunoașterea și folosirea limbilor străine nu ar exista alianțe politice, mișcări diplomatice sau relații internaționale, elevilor de la vârste fragede ar trebui să li se deschidă aceste perspective pornind de la înțelegerea limbajului utilizat în diverse jocuri, desene animate, până la găsirea unor prieteni în altă țară cu ajutorul mijloacelor de comunicare pe care ei știu să le utilizeze.

Cunoașerea unei limbi străine înseamnă, în primul rând, posibilități mult mai mari de comunicare și acces la culturi noi, bazele cunoașterii unei limbi străine se pun în școală.

Studierea unei limbi străine iți dezvăluie cum gandesc și ce simt alte societăți, care sunt experiențele, valorile și modul în care se exprimă, te pune față în față cu o culturaă pe care, dacă o cunoști, poți vedea mult mai clar propria ta societate, plusurile și minusurile ei.

Limbile străine, în 2014, au devenit o necesitate atât in viața de zi cu zi, fiind și un atuu în găsirea unui loc de muncă.

Învățarea unei limbi străine reprezintă o investiție în viitorul tău. Asimilarea unei limbi străine de circulatie internațională, cum ar fi limba engleză, franceză te va ajuta să te descurci excelent într-o mulțime de țări din lumea întreagă, fapt care îți va permite să străbați globul în lung și-n lat fără probleme, fără frica de a te face înțeles sau de a nu-i înțelege pe ceilalți.

Surprinzător, dar adevarat: s-a demonstrat că învățarea unei limbi străine duce la îmbunătățirea cunoștințelor referitoare la limba nativă a unei persoane! Explicația? Este simplă. Procesul de învățare, studiul, te determină să iți analizezi cu atenție propria limbă, să înțelegi regulile sale pe care până atunci le percepeai ca atare.

Efortul de a alege în mod constant limba corectă la momentul potrivit este ca un sport al minții pentru copii care vorbesc mai multe limbi, ceea ce le conferă practică în concentrarea atenției.

Unele dintre avantajele învățării unei limbi străine pot avea legătură cu faptul că creierul copiilor bilingvi și multilingvi se dezvoltă mai dens – după cum au constatat cercetătorii. Într-un studiu realizat prin utilizarea imaginilor creierului, s-a descoperit că vorbitorii bilingvi au o materie cenușie mai densă decât cei care vorbesc o singură limbă. Studiile au arătat că învățarea unei limbi străine îmbunătățește abilitățile cognitive și influențează realizările și în alte domenii. Studierea limbilor străine încurajează gândirea analitică, totodată crește și abilitățile de comunicare, cât și performanța la matematică, deși dacă acordăm credibilitate mitului că dacă elevul are înclinații spre limbi străine nu se va descurca și la matematică.....

Cu ani în urmă, oamenii credeau că învățarea unei limbi străine poate crea confuzie pentru elevii de vârstă școlară foarte mică. În prezent, cercetările arată că acei copii care studiază o limbă străină au rezultate mai bune în limba lor maternă decât cei care vorbesc doar în limba lor maternă. Alte cercetări au arătat că acei copii care sunt expuși la două limbi încep să citească mai devreme. Sunt copii la grădiniță, la clasa pregătitoare care se descurcă foarte bine oral când este vorba de lexicul limbilor străine. Acești copii sunt aceeași care, într-adevăr, citesc mai devreme decât colegii lor. Copiii care vorbesc și alte limbi pe lângă cea maternă au o memorie de lungă durată, deoarece studiul limbilor străine presupune îmbunătățirea memoriei globale, ceea ce înseamnă că cei care vorbesc mai mult de o limbă sunt mai buni la memorarea listelor sau secvențelor. Studiile arată că bilingvii sunt mai buni la memorarea numerelor, a numelor și a direcțiilor.

BIBLIOGRAFIE:

https://revistaprofesorului.ro/studiu-privind-factorii-determinanti-ai-invatarii-limbilor-straine/

https://aeep.ro/2021/11/12/importanta-cunoasterii-unei-limbi-straine/

https://ro.wikipedia.org/wiki/Cadrul_European_Comun_de_Referin%C8%9B%C4%83_pentru_Limbi

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN APLICAREA STRATEGIILOR DE PREDARE-ÎNVĂŢARE-EVALUARE

Prof. Cîrmiş Ioana
Școala Gimnazială nr. 85, Bucureşti

„Nu există artă mai frumoasă, decât arta educaţiei.
Pictorul şi sculptorul fac doar figuri fără viaţă, dar educatorul creează un chip viu, uitându-se la el, se bucură şi oamenii, se bucura şi Dumnezeu."

Sf. Ioan Gură de Aur

Procesul de învățământ este constituit din cele trei mari componente, și anume predarea, învățarea și evaluarea. Conceptul de învățare poate fi înțeles ca funcția mintală prin care o persoană obține noi cunoștințe, abilități, valori, sensuri și referințe, folosindu-și capacitatea de a percepe informații. Procesul de învățare are loc pe parcursul întregii vieți și este evidențiat de modificările pe care le produce în comportamentul persoanei.

Predarea poate fi înțeleasă în mai multe moduri: simpla transmitere a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor, care apoi trebuie verificate și evaluate; în sens pur metodologic, a expune, a comunica verbal; ca un discurs didactic conceput în scopul instruirii și autoinstruirii elevilor; ca o formă specifică de comunicare culturală; de asemeni, ca un sistem specific de acțiuni menite să inducă învățarea (accentul cade pe receptare, înțelegere, formare de capacități) și ca o simplă mijlocire de date (accentul fiind pus pe informație și pe accentul la ea).

Evaluarea școlară definește o acțiune psihosocială complexă bazată pe operații de: măsurare / control cantitativ, apreciere / calitativă, decizie / comunicată în termeni de îndrumare metodologică orientativă cu scop de ameliorare continuă a activității proiectată la nivel de sistem și de proces. Aceasta servește ca o unealtă pentru analizarea eficienței curriculum-ului școlar și a schimbărilor la toate nivelurile. Focusarea pe rezultatele elevilor nu oferă informații despre cauzele pentru care procedurile utilizate de profesori sunt sau nu eficiente.

Încă de pe vremea lui Platon, Aristotel, Sf. Pavel și Aquinas există informații despre existența strategiilor de învățare. O strategie de predare reprezintă un set particular de pași pentru evocarea unui set de comportamente dorite de la persoanele care învață (”learners”). Acestea sunt eforturi deliberate din partea profesorului de a varia modul de prezentare către o reprezentare mai adecvată a funcțiilor cognitive și afective necesare pentru obiectivele învățării. Strategiile sunt moduri de a evoca răspunsuri într-un mediu de învățare particular, pertinent cu natura conținutului ce urmează a fi învățat. În strategiile de predare, rolul „elevului” este la fel de important ca și cel al profesorului Utilizarea strategiilor de predare-învăţare respectă principiul diferenţierii şi personalizării proiectării şi realizării demersului didactic şi promovarea cooperării în vederea utilizării diverselor abordări didactice necesare ridicării standardelor calităţii procesului educaţional. O relație predare – învățare adecvată implică variația de la o strategie la alta, de la un stil la altul pentru a creea acele climate și a implementa acele strategii care favorizează învățarea diferitelor tipuri de obiective .

Într-o metaanaliză condusă de Schroder și col. (1992) au fost identificate mai multe tipuri de strategii.

1. Strategii de chestionare. Profesorul variază orarul, poziționarea sau nivelurile cognitive ale întrebărilor (de exemplu creșterea timpului de reacție, introducerea pauzelor după anumite

răspunsuri cheie, sporirea dificultății întrebărilor, oprirea mijloacelor media la anumite puncte cheie și punerea întrebărilor).

2. Strategii de focusare. Profesorul captează atenția elevilor (ex: prin anunțarea obiectivelor sau îmbogățirea lor).

3. Strategii de manipulare. Profesorul asigură elevilor oportunitatea de a lucra cu obiecte fizice (a desena sau a construi ceva).

4. Strategii bazate pe sporirea materialelor. Profesorul modifică materialele (rescrierea anumitor materiale sub formă de text, înregistrări audio, simplificarea aparatelor din laborator, etc.).

5. Strategii de evaluare. Profesorul schimbă frecvența, scopul și nivelul cognitiv al evaluării (ex. acordarea feedback-ului imediat și exploratoriu, utilizarea testelor diagnostice, formative, retestarea).

6. Strategii pe bază de anchetă. Profesorii utilizează instrucțiuni centrate pe elevi ce sunt mai puțin directive decât instrucțiunile tradiționale (ex. Anchetele de laborator).

7. Strategii bazate pe îmbogățirea contextului. Profesorii îi ajută pe elevi să realizeze legătura între cunoștințele și experiențele anterioare sau angajarea interesului elevilor în învățarea colegilor (ex. organizarea excursiilor, problematizarea, reflectarea).

8. Strategii bazate pe tehnologii de instruire.

Diversele modalități de abordarea învățării de către copii au diferite implicații asupra expectanțelor celorlalți cu privire la performanța lor. Dacă ceilalți consideră că diferențele de învățare se datorează vitezei de procesare și capacității intelectuale ale copiilor, atunci expectanțele vor viza performanțe relativ uniforme în mai multe domenii. Dacă, însă se consideră că strategiile și cunoștințele sunt importante atunci expectanțele vor viza nivele diferite de învățare, în funcție de cunoștințele conceptuale și controlul asupra strategiilor de organizare a acestor cunoștințe.

Cunoașterea conținuturilor disciplinei îi ajută pe profesori să-și stabilească hărți mentale cu care să stabilească indicii de monitorizare a succesului, temele pentru acasă, etc., însă nu-l ghidează pe profesor în procesul predării. Asta înseamnă că profesorul trebuie să-și dezvolte abilități de a înțelege conținuturile într-o modalitate reflectivă, pedagogică .

Unii profesori, în încercarea de a găsi mijloace noi de a ajuta elevii să facă introspecţie, să reflecteze asupra propriei persoane şi asupra mediului, au apelat la animaţii. Animaţiile, caricaturile prin universalitatea lor, valabilitatea, directivitatea şi uşurinţa în aplicare pot fi utilizate ca un material stimulativ, dar şi ca o tehnică puternică bazată pe umor artistic care poate fi utilizată cu succes în strategiile de intervenţie. Mesajul lor poate fi „îmbrăcat" aparent în umor, dar comentariile asupra vieţii sunt clare şi simple. Datorită faptului că aceste materiale provoacă râsul, ideile pot fi acceptate mai liber şi mai uşor. Acestea au capacitatea de a dezarma prin faptul că sunt amuzante, nu mai apar rezistenţe, apărare defensivă sau intimidare.

În cele ce urmează, voi prezenta modul în care am utilizat o serie de metode didactice moderne în scopul activizării elevilor în cadrul procesului de predare-învăţare-evaluare.

Metoda cubului este folosită când se doreşte explorarea unui subiect, a unei situaţii din mai multe perspective oferind elevilor posibilitatea dezvoltării competenţelor complexe şi integratoare.

Etape:

- se realizează un cub care are feţele numerotate de la 1 la 6;
- se anunţă subiectul pus în studiu;
- se împarte clasa în 6 grupe care examinează tema din perspectiva cerinţei de pe una din feţele cubului;

Aspecte concrete din desfăşurarea unei lecţii la clasa a V-a.

Disciplina: Limba şi literatura română

Subiectul: „Legenda ghiocelului”, de Eugen Jianu

Completarea „**ciorchinelui**” - în urma discuţiilor în grup, elevii realizează ciorchinele, cu gânduri sugerate de cuvântul ghiocel.

Procedeul cubului: activitate pe 6 grupe

Grupul 1 descrie (formă, culoare) ghiocelul;

Grupul 2 compară vorbele blânde ale ghiocelului cu exprimarea dură a Iernii;

Grupul 3 înlocuieşte cuvintele *firav, blânde, s-a supărat*, din enunţurile date, cu altele cu acelaşi înţeles, folosite în text;

Grupul 4 selectează pronumele personal din ultimul alineat al textului şi le analizează;

Grupul 5 argumentează de ce ghiocelul este vestitorul primăverii;

Grupul 6 argumentează de ce textul are titlul „Legenda ghiocelului”.

Metoda ciorchinelui este folosită individual sau în grup şi constă în evidenţierea de către elevi a legăturilor dintre idei, pe baza găsirii altor sensuri ale acestora şi a relevării unor noi asociaţii de idei. Are o multitudine de efecte formative:

- la nivel cognitiv: - stimulează valorificarea cunoştinţelor şi convingerilor personale;
- captează atenţia elevilor;
- dezvoltă gândirea liberă;
- stimulează creativitatea;
- la nivel atitudinal: - stimulează o atmosferă de emulaţie între participanţi;
- stimulează motivaţia elevilor pentru a participa la activitate;
- contribuie la formarea capacităţii de autocunoaştere şi autoevaluare, prin comparaţia cu ceilalţi participanţi.

Aplicație: Caracterizarea personajului *popa Tanda* din nuvela *Popa Tanda* de Ioan Slavici.

Tehnica Lotus (Floarea de nufăr) Este o modalitate interactivă de lucru în grup care oferă posibilitatea stabilirii de relaţii între noţiuni pe baza unei teme principale din care derivă alte opt teme.

Obiective: Stimularea inteligenţelor multiple şi a potenţialului creativ în activităţi individuale şi de grup pe teme din domenii diferite.

Descrierea metodei: Tehnica „Floare de nufăr” porneşte de la o temă principală din care derivă opt teme secundare concretizate în opt idei ce vor deveni teme abordate în activitatea pe grupuri mici și poate fi utilizată astfel:

1. Se anunţă tema principală – „Numeralul”;

2. Se selectează un număr de opt elevi care formează grupul central (cel al liderilor).

Împreună cu profesoara, vor stabili opt teme secundare ce constituie conţinuturile temei principale:

3. Fiecare elev din cei opt, alege un grup de colegi cu care va lucra în etapele următoare.

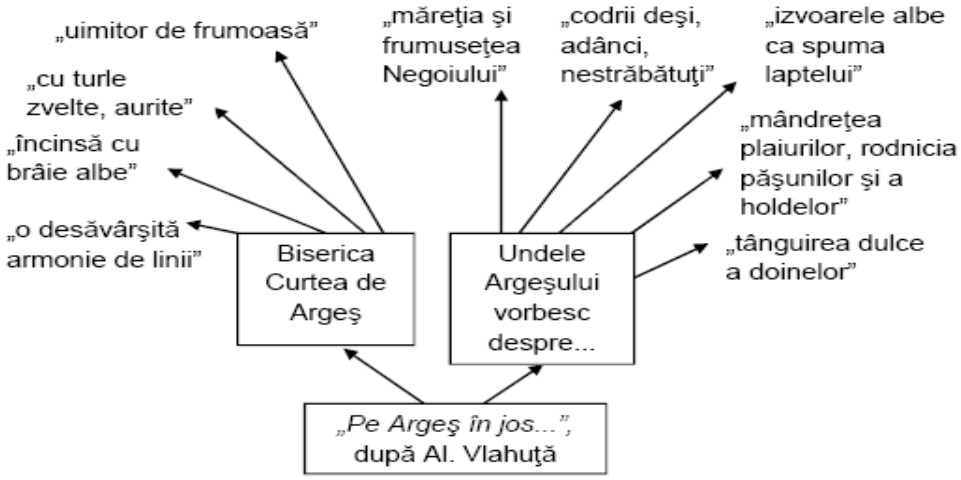
4. Munca în grupuri mici - fiecare grup secundar colaborează pentru elaborarea ideilor. În această etapă elevii întreabă în interiorul grupului, își clarifică anumite aspecte.

5. Comunicarea ideilor către liderul grupului. La nivel de grup se prezintă rezultatele obţinute, sinteza a ceea ce s-a realizat în munca în grup. Auditoriul poate interveni prin discuţii, completări. Pot face chiar comentarii, aducând idei noi, îmbunătăţind astfel rezultatul dezbaterii.

6. Evaluarea se va realiza în funcţie de nivelul clasei, acolo unde elevii posedă capacitatea de a analiza rezultatele muncii, sau dacă nu, învăţătorul apreciază cum s-a organizat grupul, cum au colaborat, parcurgerea problemelor temei, valoarea ideilor obţinute.

Metoda *Copacul ideilor* este o metodă grafică în care cuvântul - cheie este scris într-un dreptunghi în partea din mijloc, la baza paginii. De la acest cuvânt - cheie se ramifică, asemenea

crengilor unui copac, toate cunoştinţele învăţate. În lectura de la clasa a V-a *„Pe Argeş în jos...”*, după Alexandru Vlahuţă, am utilizat metoda *Copacul ideilor.* Au conlucrat câte doi şi în echipă pentru a da răspunsurile adecvate.

Masă rotunda

Se formează grupe de 3 elevi. Fiecare elev descrie câte o floare de primăvară la alegere, apoi o desenează.

Jocuri de rol „Iarna la taifas cu ghiocelul”

Ştiu/vreau să ştiu/am învăţat

● metoda prin care se trece în revistă ceea ce elevii ştiu deja despre o anumită temă şi apoi se formulează întrebări la care se aşteaptă găsirea răspunsurilor în lecţie;

● este eficientă deoarece are în vedere punerea în valoare a capacităţilor intelectuale ale elevilor, realizând şi evaluarea critică asupra volumului şi calităţii acestora;

● se întocmeşte un tabel, în care, în prima coloană se scrie ceea ce elevii ştiu deja despre tema respectivă, a doua coloană cuprinde întrebările pe care şi le pun elevii despre subiectul abordat, se citeşte textul, după care se revine asupra întrebărilor formulate în prima coloană la care s-au găsit răspunsurile în lecţie şi se trec în coloana a treia.

Pentru formarea capacităţii de a coordona activităţile, de a lucra în echipă şi de a rezolva creativ situaţiile specifice domeniului, a capacităţii de proiectare şi monitorizare a proiectelor/programelor specifice sunt utilizate strategiile indirecte bazate pe observaţie, reflecţie şi acţiune a elevului, respective metoda anchetei, observarea sistematică şi independentă, experimentul, modelarea, jocurile de rol, metoda studiului de caz şi simulările.

Harta personajelor se referă la analiza însuşirilor şi relaţiilor dintre personaje.

Se notează în centrul paginii numele personajului principal şi în părţile laterale numele personajelor cu care intră în relaţie. Personajele se unesc prin săgeţi, scriindu-se pe acestea însuşiri comune şi necomune, citate. Se poate lucra frontal sau pe echipe.

Exemplu: În lectura *„Ciuboţelele ogarului”,* de Călin Gruia

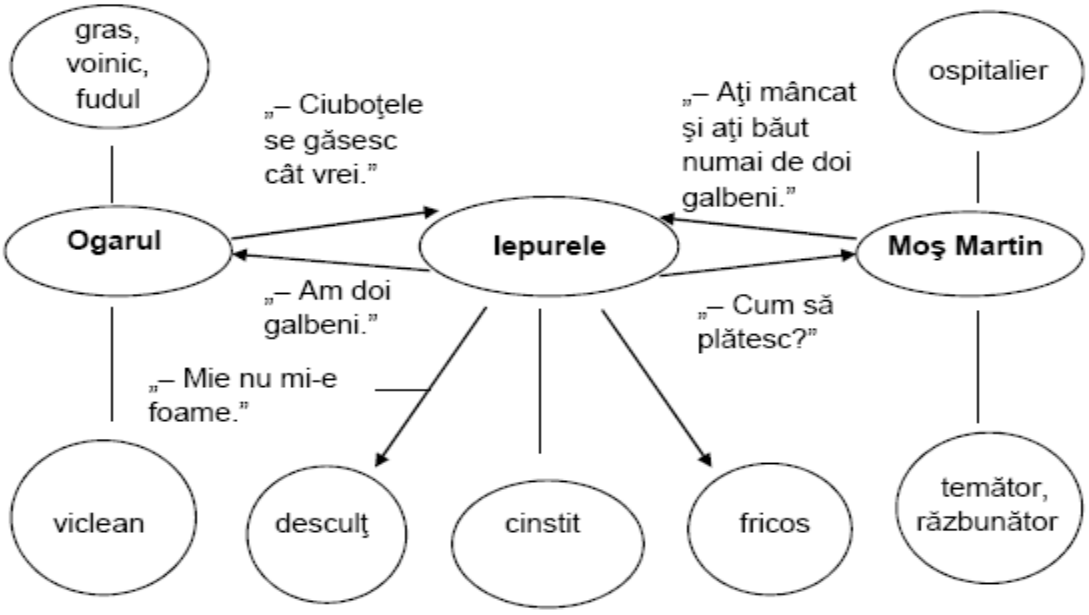
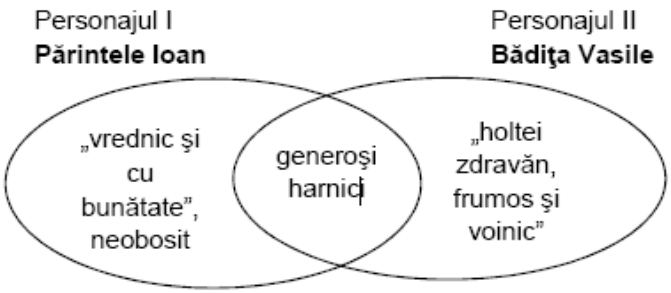

Diagrama Venn este o metodă grafică ce se realizează cu ajutorul a două elipse suprapuse parţial. În partea comună sunt redate asemănările dintre personaje, iar în restul cercurilor sunt evidenţiate deosebirile. Am utilizat această metodă la clasa a VI-a, după predarea lecţiei *„Amintiri din copilărie”*, de Ion Creangă.

În concluzie, profesorul are nevoie de: „competenţă relaţională, capacitate de a promova relaţii de cooperare şi competiţie, un stil de lucru cooperant pentru a asigura unitatea clasei, pentru a obţine un înalt grad de coeziune al acesteia, pentru a stimula tendinţele centripete în locul celor centrifuge, pentru a forma conştiinţa comunitară (de grup) a elevilor de care se ocupă” (Cerghit, 2006, p. 183).

BIBLIOGRAFIE:

- Cerghit, I, 2006, *Metode de învăţământ* . Editura Polirom, Iaşi
- Ionescu, M., Radu I., *Didactica modernă* . Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
- Moise, C., 1996, *Concepte didactice fundamentale*, Ankarom, Iaşi
- Văideanu, G., 1986, *Pedagogie- ghid pentru profesori*, Ed. Universităţii Al. I. Cuza, Iaşi
- Cucoș,C.,2006,*Pedagogie* . Editura Polirom , IașiOprea C.-L., 2008, *Strategii didactice interactive* . București, E.D.P.

DEZVOLTAREA CRITERIILOR CALITATIVE IN EDUCATIA PREUNIVERSITARA

PIP Georgiana-Lili Cojoacă
Școala Gimnazială nr.1 Lunca, jud. Teleorman

Rolul educației Educația are și a avut dintotdeauna roluri multiple pentru individ și pentru societate. În primul rând, educația are implicații semnificative în prosperitatea economică a fiecărui individ în parte, a fiecărei comunități, a fiecărei națiuni. Tehnologiile și evoluția lor rapidă au modificat mediul de afaceri, procesele de producție și au dus concurența de la nivel local la nivel mondial. O forță de muncă bine educată este crucială în lumea contemporană, iar lupta pentru resursele naturale ocupă azi un loc secund, fiind devansată de lupta pentru resurse umane. Astfel educația a devenit treptat una dintre cele mai mari afaceri la nivel mondial și sectorul privat a preluat treptat o mare parte din responsabilitatea educației pe tot parcursul vieții.

Educația are apoi un rol și implicații culturale esențiale. Rămâne principala cale prin care valorile și tradițiile se transmit din generație în generație, se modelează pentru a reflecta evoluțiile culturale și economice și se ancorează în realitățile sociale contemporane.

Un alt rol al educației este cel social. Educația oferă fiecărui individ oportunitatea de a acumula cunoștințele și de a își dezvolta atitudinile și abilitățile necesare pentru a deveni un cetățean informat și activ, care contribuie la propășirea comunității sale și a națiunii. Educația asigură astfel stabilitatea și dezvoltarea socială. Un rol fundamental al educației se referă la dezvoltarea personală. Fiecare individ trebuie să aibă posibilitatea de a se dezvolta potrivit potențialului propriu, astfel încât să poată asigura independența și prosperitatea lui, a familiei pe care eventual decide să și-o întemeieze și a grupurilor din care decide să facă parte. Dezvoltarea personală continuă prin învățare pe tot parcursul vieții este esențială în societatea contemporană. Pornind de la aceste roluri, întotdeauna și peste tot au existat și există discuții cu referire la scopul și obiectivele educației, la ceea ce trebuie să se învețe și cum să se învețe. Guvernele multor țări înscriu în programele lor educația drept o prioritate absolută, iar Organizația Națiunilor Unite a inclus-o în Obiectivele de Dezvoltare Durabilă centrale Agendei 2030. Din aceeași perspectivă a anului 2030, școala românească este în serviciul copilului, al familiei, al comunității și al societății. Serviciul public de educație din România se construiește pe cooperarea între toate sectoarele societății, cuprinde învățământul de stat și privat și are ca finalitate modelarea copilului într-un adult responsabil, integrat social și profesional, care simte că aparține, în egală măsura națiunii române si spațiului european, gândește și participă la dezvoltarea societății.

Încrederea este o valoare esențială, care definește respectul reciproc și interdependența între toți actorii implicați în educație, de la elev și profesor până la familie și comunitatea largă. Se traduce prin atașamentul sănătos și constructiv al tuturor părților demersului educațional față de viziunea împărtășită si asumată asupra educației. Prin sinceritatea comportamentelor zilnice, între părți se nasc relații constructive îndreptate spre atingerea scopului viziunii educației. Integritatea, convergența și corectitudinea serviciului public de educație reprezintă suportul de încredere in capacitatea sa de a își îndeplini misiunea de modelare a copiilor în adulți responsabili. Copiii trebuie sa aibă încredere că participarea la educație este valoroasă pentru ei, iar familia investește încredere în cadrele didactice, care sunt profesioniști în educație. Societatea, prin autoritățile sale, prin sectorul civil și prin cel privat, sprijină educația la toate nivelurile pe baza încrederii în calitatea proceselor și a rezultatelor.

Platon C., *Evaluarea calităţii în învăţământul universitar*, USM, Chişinău, 2005

DEZVOLTAREA CRITERIILOR CALITATIVE IN EDUCATIA PREUNIVERSITARA

Prof. Daniel Cojoacă
Şcoala Gimnazială Plopii Slăviteşti, jud. Teleorman

Educația are un rol și implicații culturale esențiale. Rămâne principala cale prin care valorile și tradițiile se transmit din generație în generație, se modelează pentru a reflecta evoluțiile culturale și economice și se ancorează în realitățile sociale contemporane.

Calitatea în educaţie desemnează un complex de principii şi practici ce traversează întregul mediu educaţional, în totalitatea componentelor sale, orientat spre obţinerea de rezultate superioare, raportate la standarde şi spre satisfacerea nevoilor şi aşteptărilor beneficiarilor educaţiei. Pentru a defini o şcoală de calitate trebuie să parcurgem totul: climatul şcolar, mediul fizic, curriculum-ul, relaţiile dintre profesori, elevi şi comunitate etc. Indicatori ai şcolii de calitate apar în fiecare lecţie, material auxiliar, activitate metodică, întâlnire cu părinţii, aspect al unei recreaţii, discuţie în cancelarie între cadrele didactice, întâlnire între director şi autorităţile locale; pot fi observaţi în procesul de organizare a unui consiliu profesoral sau în orice discuţie informală între profesori şi elevi pe holurile şcolii. În felul acesta, o ”şcoală de calitate” vizează un ansamblu de factori, nu doar o lecţie, un program, o clasă sau un profesor. În acest spirit, modulul introduce o abordare a calităţii în educaţie pornind de la implementarea cercului calităţii la nivelul procesului didactic, ca primă verigă de asigurare a acesteia. Dar calitatea procesului didactic este doar o verigă prin care asigurăm calitatea educaţiei. Modul în care aceasta se integrează în oferta educaţională a şcolii reprezintă cheia succesului.

O şcoală de calitate are o ECHIPĂ care cultivă un mediu fizic şi psihosocial caracterizat prin: - organizarea şi pavoazarea tuturor spaţiilor şcolii pentru a promova apartenenţa, incluziunea şcolară, diversitatea culturală şi învăţarea continuă - respectul faţă de vizitatori (prezenţa indicatoarelor pentru orientarea către diferite spaţii din şcoală: cancelarie, săli de clasă, cabinetul de asistenţă psihopedagogică etc: panouri de afişaj accesibile tuturor) - spaţii şcolare încălzite şi luminate corespunzător, dotate cu echipamente şi materiale care sprijină învăţarea şi cu cu mobilier de mărime adecvată, potrivit pentru activităţi individuale şi de grup - accesibilitatea tuturor spaţiilor educaţionale şi resurselor şcolii pentru toţi elevii şi profesorii (bibliotecă, laboratoare, cabinete etc.) n concluzie, implicarea resursei umane şi climatul organizaţional pozitiv, manifestat prin înţelegere, încredere, colaborarea bazată pe muncă şi responsabilitate, valorizarea cunostinţelor, experienţei şi initiaţivei, mobilizează, impulsionează, stimulează disponibilităţile cSCOTT, R.W. (2002) Instituţii şi organizaţii, Iaşi, Polirom. SCOTT, R.W. (2002) Instituţii şi organizaţii, Iaşi, Polirom.reative şi conducerea participativă, şi conduce la calitatea implementării ofertei educaţionale a şcolii.

BIBLIOGRAFIE:

SCOTT, R.W. (2002) Instituţii şi organizaţii, Iaşi, Polirom.

DEZVOLTAREA CRITERIILOR CALITATIVE ÎN EDUCAȚIA PREUNIVERSITARĂ

PIP Ionel-Mimel Cojoacă
Școala Gimnazială Petrăchioaia, jud. Ilfov

Calitatea educaţiei poate fi privită ca un ansamblu de caracteristici ale unui program de studiu şi ale furnizorului acestuia prin care sunt îndeplinite aşteptările beneficiarilor, precum şi standardele de calitate. Beneficiarii şi clienţii educaţiei de calitate (elevii, părinţii, societatea) ar fi de dorit să fie consultaţi permanent în ceea ce priveşte satisfacţia lor faţă de serviciile educaţionale de care beneficiază. Școala trebuie să contribuie la egalizarea șanselor tuturor copiilor la educație și la dezvoltarea potențialului lor, precum și la orientarea pregătirii școlare și profesionale. În învățământul contemporan se pune accentul pe funcția formativă a acestuia.

În elaborarea strategiilor didactice orientarea modernă a determinat noi roluri pentru fiecare participant la actul învățării, noi modalități de realizare a învățării, alte perspective de evaluare.

Pentru asigurarea calității proceselor care se desfășoară într-o instituție de învățământ preuniversitar este necesară existența unei structuri minimale la nivel de unitate, constând într-un Consiliu (comisie) al calității, din care să facă parte atât managementul școlii, cât și toate cadrele didactice care contribuie la desfășurarea activităților educative din unitate. Acest consiliu ar trebui să aibă prerogative extinse la nivelul: stabilirii programelor de învățământ ce vor fi utilizate în școală; al manualelor ce vor fi studiate la clasă, la toate disciplinele; stabilirii standardelor de evaluare atât pentru cadrele didactice, cât mai ales pentru elevi; identificării, analizei, deciziei și rezolvării oricărei probleme care apare în școală înainte de a atinge faza de conflict; identificării căilor de urmat, a metodelor și tehnicilor ce vor fi folosite pentru îmbunătățirea continuă a calității procesului educativ; evaluării programelor de dezvoltare pe termen mediu și lung etc. Pentru realizarea tuturor sarcinilor ce revin acestui „consiliu", în mod operativ, este necesară înființarea cercurilor de calitate la nivelul fiecărei clase, care să acționeze ca organ operativ la nivelul școlii. Totalitatea metodelor şi instrumentelor, grupate într-un sistem coerent, utilizate pentru menţinerea şi ridicarea calităţii educaţiei oferite de către şcoală constituie sistemul de management al calităţii. Sistemul de management şi de asigurare a calităţii are ca funcţie principală orientarea dezvoltării unităţii şcolare în direcţia creşterii calităţii educaţiei oferite membrilor comunităţii şi comunităţii în ansamblul ei.

Privit ca un ajutor important în desfăşurarea activităţii didactice la clasă, materialul didactic şi mijloacele de învăţământ trebuie folosite ca un stimulent pentru elevi, pentru crearea unui mod atractiv de a învăţa, fiind o necesitate. Acestea nu trebuie să existe doar pentru a decora clasa, ci trebuie utilizate în mod concret la lecţii. Implicarea elevilor în crearea materialelor le trezeşte interesul şi le facilitează înţelegerea mesajului pe care urmărim să-l transmitem.

În asigurarea calitătii educatiei sunt avute în vedere trei domenii fundamentale de organizare si functionare. Criteriile, standardele si indicatorii de performantă trebuie să fie astfel formulati, încât accentul să nu fie pus numai pe conformarea unei organizatii la un set predeterminat sau predefinit de conditii cantitative si calitative, ci si pe angajarea deliberata, voluntara si proactivă a institutiei pentru realizarea anumitor performante demonstrabile prin rezultate efective. Aceste domenii sunt:

a) capacitatea institutionalã care rezultă din organizarea internă si infrastructura disponibila pentru a îndeplini obiectivele programelor educationale;

b) eficacitatea educationalã care constă în mobilizarea de resurse umane si financiare, cu scopul de a determina elevii să obtină rezultate cât mai bune în învătare;

c) managementul calitãtii care rezultã din structurile, practicile si procesele prin care se asigura in institutie îmbunãtãtirea continuã a serviciilor educationale. Așadar, calitatea reprezintă nivelul de satisfacție pe care îl oferă eficacitatea ofertei educaționale din domeniul învățământului și formării profesionale, stabilit prin atingerea unor standarde cerute și a unor rezultate excelente care sunt solicitate și la care contribuie participanții la procesul de învățare și ceilalți factori interesați.

BIBLIOGRAFIE:

Josan, Simona, ,,*Lecţii de management şi calitatea educaţiei*" , ,,Tribuna învătământului" nr.649, 2005

DEZVOLTAREA CRITERIILOR CALITATIVE ÎN EDUCAȚIA PREUNIVERSITARĂ

Prof. Ionela-Nicoleta Cojocaru
Școala Gimnazială nr.1 Lunca

Evaluarea este concepută, pe de o parte, ca un control al cunoștințelor sau ca mijloc de măsurare obiectivă, pe de altă parte, ca o cale de perfecționare ce presupune o strategie globală a formării, întrucât evaluarea nu este o etapă supraadăugată sau suprapusă procesului de învățare, ci constituie un act integrat procesului instructiv-educativ. Evaluarea trebuie privită ca parte intrinsecă a demersului didactic având următoarele funcții: diagnosticare, prognosticare, reglare a procesului instructiv-educativ, selecție, certificare, motivare a învățării, de activare a autocunoașterii, a metacogniției și de consiliere.

Dezvoltarea curriculară are ca fundament setul de 8 competențe cheie recomandate la nivel european pentru învățarea pe parcursul vieții și pentru a asigura formarea acestor competențe a fost realizat un profil de formare pe niveluri de școlaritate care descriu totodată niveluri intermediare de complexitate în structurarea acestora. Aceste niveluri sunt un reper important pentru a măsura performanța elevilor la sfârșitul unui ciclu de școlaritate, programele școlare pentru gimnaziu fiind dezvoltate pe baza acestui reper.

Metoda de evaluare reprezintă calea de acțiune pe care o urmează profesorul și elevii și care conduce la punerea în aplicare a oricărui demers evaluativ, în vederea colectării informațiilor privind procesul și produsul învățării, prelucrării și valorificării lor în diverse scopuri.

Metodele de evaluare sunt importante în raport cu situațiile educaționale în care sunt folosite. Importanța lor se stabilește îndeosebi prin modul de aplicare în situațiile cele mai potrivite. Fiecare metodă, tehnică sau instrument de evaluare prezintă avantaje și dezavantaje.

Pentru componentele care pot fi surprinse printr-un test cu creionul pe hârtie, pot fi folosite teste integrate care solicită variate rezolvări de problemă pe baza unui context motivant pentru elevi: un text imaginativ sau un text de informare pe un subiect atrăgător. Toate întrebările testului sunt circumscrise acestui subiect. De aici, rezultă o suită de sarcini de lucru semnificative care angajează elevul în descoperirea căilor de rezolvare intr-un demers de evaluare prietenos, care simulează jocul. Testele pot fi utilizate în perioadele de recapitulare, dar și ca punct de plecare pentru proiecte integrate permițând o serie de extinderi de informare/documentare și/sau manifestare creativă într-o varietate de coduri.

Pentru componentele care nu se pot măsura prin testul pe hârtie, se poate elabora o grilă de observare la clasă. Acest instrument este util, de exemplu, să fie explorată măsura în care elevii: comunică oral, interacționează într-un grup, respectă reguli, dovedesc interes și curiozitate față de diverse aspecte, utilizează noile tehnologii, se manifestă creativ și alte elemente ale competențelor cheie care nu se pot evalua prin testul clasic.

Dintr-o perspectivă a evoluției evaluării spre procesele de învățare se justifică pe deplin complementaritatea metodelor tradiționale și a celor alternative de evaluare, fiecare categorie dovedind avantaje și limite. Exemple: test predictiv, test sumativ, portofoliul, proiectul etc.

Elevii parcurg în cei patru ani de învățământ gimnazial un traseu educațional la finalul căruia vor dobândi cele opt competențe cheie prevăzute în Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene care vizează învățarea pe tot parcursul vieții și anume:

1. Comunicare în limba maternă;
2. Comunicarea într-o limbă străină;
3. Competența matematică, științifică și tehnologică;

4. Competența digitală;
5. A învăța să înveți;
6. Competențe sociale și civice;
7. Spirit de inițiativă și antreprenoriat;
8. Sensibilizare și exprimare culturală.

În societatea contemporană, profesorul de istorie are o mare responsabilitate, aceea de a forma personalitatea elevilor, de a asigura pregătirea lor profesională, de a le oferi o pregătire morală și cetățenească pentru viață, de a-i pregăti pentru viitor și nu pentru prezent, ceea ce presupune viziune și preocupare pentru a le dezvolta abilități de cooperare, comunicare, gândire critică, creativitate etc.

Disciplina istorie contribuie din plin la formarea celor opt competențe. Astfel, pe parcursul celor patru ani de studiu a istoriei, elevii vor dobândi cele opt competențe, prin activități cum ar fi:

Comunicare în limba maternă

- elevii vor exprima și interpreta concepte, gânduri, sentimente, fapte și opinii atât în formă scrisă, cât și orală față de diverse evenimente istorice sau în urma analizei unor texte istorice.

Comunicarea într-o limbă străină

- elementele de istorie universală contribuie la formarea unor abilități de comunicare în limbi străine. Ei vor primi diverse surse istorice în limba latină sau în limbi de circulație internațională pe care le vor traduce și analiza.

Competența matematică, științifică și tehnologică

- elevii pot căuta și compara diverse statistici referitoare la anumite teme, pot folosi diverse site-uri și aplicații, vor compara hărțile istorice pentru a putea prezenta evoluția unor state/evenimente etc.

Competența digitală

- la disciplina istorie se poate utiliza cu încredere și în mod critic tehnologia informației și comunicării atât la școală cât și acasă;
- vor avea de realizat în power-point diverse teme, proiecte;
- vor accesa diverse site-uri pentru a-și realiza proiectele;
- vor respecta normele și regulile privind dezvoltarea și utilizarea de conținut virtual.

A învăța să înveți

- disciplina istorie determină gândirea critică prin analiza critică a unor surse istorice, personaje sau fapte istorice;
- elevii vor analiza texte istorice si vor extrage ideile principale, realizând scheme prin care să reprezinte relația de cauzalitate între ideile descoperite în text.

Competențe sociale și civice

- Istoria este o știință care studiază, între altele, statul, pacea, libertatea, implicarea cetățeanului în viața socială etc.
- pe parcursul acestor ani vom organiza excursii tematice, vizite la muzee, la diverse expoziții etc. în urma cărora elevii vor avea de făcut diverse proiecte.

Spirit de inițiativă și antreprenoriat

- prin redactarea de proiecte, realizarea de afișe, postere, interviuri ș.a. istoria contribuie la formarea de competențe antreprenoriale și spirit de inițiativă;
- elevii vor primi teme prin care vor fi solicitați să realizeze un afiș, poster, proiect, interviu, reportaj prin care să prezinte anumite teme din programa școlară. Astfel, sunt determinați să vină cu idei, să-și dezvolte spiritul de inițiativă și antreprenoriat. Acest lucru se poate face și prin

organizarea unor serbări, a unei reviste și a altor activități care să necesite implicarea activă a elevului.

Sensibilizare și exprimare culturală

- în urma parcurgerii temelor culturale, elevii sunt determinați să învețe să aprecieze cultura, arta, pictura, muzica, elemente de cultură națională, internațională și locală, istoria fiind un bun facilitator al promovării acestor valori culturale către elevi.

După cum se observă, disciplina Istorie contribuie masiv la formarea celor opt competențe cheie ale absolventului, studiul acesteia fiind imperativ în înțelegerea lumii în care trăim, într-o perioadă în care educația este profund afectată de schimbările din societatecum ar fi globalizarea. tehnologia, dinamica pieței muncii, imigrația, pandemia etc. și pentru formarea de cetățeni activi și responsabili.

BIBLIOGRAFIE:

Stoica Adrian, Evaluarea progresului școlar de la teorie la practică, ed. Humanitas Educational, 2003

Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții

DEZVOLTAREA CRITERIILOR CALITATIVE ÎN EDUCAȚIA PREUNIVERSITARĂ

Prof. Elena Constantinescu
Școala Profesională Saelele, jud. Teleorman

În toate domeniile de activitate, se impune necesitatea abordării managementului de asigurare a calităţii. Calitatea constituie un deziderat cu caracter general al oricărei instituții sau activități umane.

Educaţiei de calitate este susţinută de principiile curriculumului în plan teoretic, metodologic şi practic. În plan teoretic, prin interacţiunii dintre abordarea psihologică şi abordarea socială a educaţiei. În plan metodologic, prin reorientarea activităţii de proiectare pedagogică în raport de poziţia centrală a finalităţilor (ideal, scopuri) şi microstructurale (obiective ale procesului de învăţământ). În plan practic, prin stimularea creativităţii cadrului didactic în activitatea de operaţionalizare a obiectivelor în condiţiile unui context pedagogic şi social deschis.

Axiomele educaţiei de calitate, afirmate odată cu promovarea paradigmei curriculumului, pot fi interpretate drept criterii normative de maximă generalitate, necesare pentru evidenţierea caracteristicilor proprii educaţiei de calitate (S. Cristea, coord. gen., Currriculum pedagogic, I, EDP RA., Buc., 2006, p. 27-32). Toate cele 5 criterii axiomatice vizează explicarea şi înţelegerea educaţiei la niveluri de maximă generalitate Managementul calității presupune schimbarea pe termen lung și asimilarea unor concepte, tehnici și instrumente specifice.

Termenii utilizați în asigurarea calității în educația românească sunt definiții în documente legislative, iar documentele ARACIP sugerează modalitatea de aplicare a criteriilor, a standardelor și a indicatoriilor în învățământul preuniversitar. Pentru ca sistemul educaţional să ofere informații actuale, este necesar să fie îndeplinite criterii, indicatori, standarde şi descriptori.[1]

Criteriu se referă la un aspect fundamental de organizare și funcționare a unei organizații furnizoare de educație și constituie alături de indicatorii și descriptorii de calitate repere atât în activitatea de evaluare internă, cât și evaluarea externă a instituțiilor școlare.

Un prim criteriu evidenţiază tipul specific de activitate rezultat din interdependenţa permanentă existentă între latura psihică şi socială a educaţiei. Astfel educaţia de calitate reprezintă, o activitate psihosocială bazată pe resursele psihologice ale celui educat (elev, student, adult implicat în perfecţionare etc.) valorificate deplin în perspectiva integrării sociale optime, pe termen scurt, dar mai ales, mediu şi lung.

Al doilea criteriu - dimensiunea obiectivă a educaţiei, are ca scop orientarea oricăror activităţi în direcţia formării-dezvoltării celui educat şi perfecţionarea continuă a corelaţiei educator-educat prin iniţiativa constructivă şi creativă permanentă a educatorului.

Dimensiunea subiectivă a educaţiei exprimată prin finalităţile educaţiei care definesc orientările valorice ale activităţii de educaţie angajate la nivel de sistem (ideal, scopuri) şi de proces (obiective), este cel de-al treilea criteriu și evidenţiază finalităţile atribuite educaţiei. Finalităţile, oferă fiecărui educator posibilitatea proiectării şi realizării activităţii la un nivel de cerinţe minime medii-maxime, adaptabile în raport de context.

Conţinuturile generale ale educaţiei determinate valoric (educație intelectuală, educaţie morală, educație religioasă; educație estetică; educație tehnologică și profesională; educație fizică și sportivă) sunt cel de-al patrulea criteriu.

[1] Legea nr. 87/2006 pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calităţii educaţiei

Contextul general al educaţiei, cel de-al cincilea criteriu evidenţiază variabilitatea educaţiei, exprimată extern (societate, sistem de educaţie/învăţământ) şi intern (activitate concretă de educaţie/instruire la nivel de şcoală, clasă etc.), include variabile cu caracter obiectiv (spaţiul şi timpul educaţiei, forma de organizare frontală impusă de societate) şi subiectiv (stilurile educaţiei, unele forme de organizare iniţiate de profesor).

Dezvoltarea **resurselor umane** din educaţie are ca obiectiv diversificarea ofertelor de educaţie iniţială şi continuă şi a oportunităţilor de carieră pentru cadrele didactice şi alte categorii de resurse umane din sistemul de educaţie şi formare iniţială. prin:

1. *Modernizarea sistemului de formare şi atestare a personalului didactic* - dezvoltarea personalului didactic prin formarea iniţială cât şi formarea continuă;
2. *Policalificarea personalului*. Conversia profesională în sistemul de învăţământ vizează extinderea pregătirii iniţiale în vederea obţinerii dreptului de a preda şi alte discipline sau a ocupa alte posturi didactice. Instituţiile de învăţământ superior acreditate pot desfăşura programe de conversie profesională la nivel universitar sau postuniversitar cu durata de cel puţin un an şi jumătate. Absolvenţii au dreptul de a profesa în noua specializare.
3. *Susţinerea financiară* a participării personalului de conducere, didactic, didactic auxiliar și nedidactic la programe de formare și dezvoltare profesională cu tematică legată de programele de reformă în curs.
4. *Modernizarea programelor de studii* formale şi non-formale.

Dezvoltarea resurselor umane în învăţământ implică un proces de instruire a oamenilor pentru a îndeplini sarcinile de care este nevoie în unitatea şcolară. Toate deciziile de instruire trebuie să ţină cont de motivarea angajatului supus formării.

Dezvoltarea resurselor umane prezintă o serie de avantaje

- număr mare de angajaţi cu competenţe de bază solide;
- creşterea nivelului de competenţă al angajaţilor din posturi specializate;
- standarde mai ridicate în oferta de învăţământ;
- competenţe de bază mai bune;
- un nivel mai ridicat al abilităţilor pentru atragerea investiţiilor interne;
- încredere în calitatea învăţământului şi a competenţelor dobândite.

Dezvoltarea ***activităţii metodice*** în instituţiile de învăţământ. În scopul perfecţionării procesului instructiv-educativ, se efectuează în şcoală activitatea metodică. Instituţiilor de învăţământ pun în aplicare un set de măsuri care vizează optimizarea şi eficientizării activităţii metodice, pentru a promova reforma în educaţie, de a asigura cadrul pentru dezvoltarea personală şi profesională a personalului din învăţământul în corelaţie cu standardele profesionale pentru profesiunea didactică, precum şi în conformitate cu politicile şi strategiile naţionale în domeniul educaţiei. Reforma curriculară axată pe factorul formativ, modernizarea tehnologiilor didactice, precum şi extinderea informaţiei, presupun un proces de învăţământ flexibil, deschis către schimbare, axat pe modele educaţionale care să stimuleze dezvoltarea personală şi profesională a elevilor, pregătirea temeinică a acestora pentru întreaga societate.

Activitatea metodică trebuie să fie adaptate cerinţelor şi personalităţii, cadrelor didactice. Activităţile metodice vizează proiectarea, planificarea şi realizarea activităţii, spre formarea şi perfecţionarea competenţelor cheie, promovarea experienţei profesionale a cadrelor didactice. Activităţile metodico-ştiinţifice au scopul de a realiza o structurare eficientă a procesului de studii, a oferi posibilitatea de alegere a strategiei didactice, a propune instrumente de evaluare a predării-învăţării, a determina condiţiile prealabile ale unei activităţi de învăţare eficiente.

În scopul actualizării şi dezvoltării cunoştinţelor teoretice şi perfecţionarea practicii pedagogice, dezvoltarea competenţelor şi consolidarea cunoştinţelor, proprii succesului educaţional, activitatea metodică este foarte importantă, necesară şi totodată obligatorie, indiferent de vârsta cadrului didactic, de studii sau vechimea în unitatea de învățământ. Activitatea metodică în școală, deschide noi oportunităţi în ceea ce priveşte cercetarea pedagogică. Fiecare cadru didactic are posibilitatea de a pune în discuţie, cu ceilalţi colegi, subiecte legate de procesul instructiv-educative. Conţinutul şi metodele de realizare a activităţii metodice sunt determinate de complexitatea procesului instructiv-educativ din fiecare instituţie de învăţământ.

Activitatea metodică constituie şi un mijloc de realizare a schimbului de experienţă precum şi de popularizare a experienţei personale. De asemenea este un bun prilej de a împărtăşi din experienţa acumulată şi cadrelor didactice începătoare. Aceştea au prilejul să observe şi să analizeze fapte, metode sau tehnici prezentate de cadrele didactice cu mai multă experienţă.

Formele de bază ale lucrului întrunirilor metodice:

1. Desfăşurarea experimentelor pedagogice la problema metodicii instruirii şi educaţie elevilor şi diseminarea rezultatelor în procesul de învăţământ. Mese rotunde, adunări şi seminare pe întrebările instructiv-metodice;
2. Şedinţele întrunirilor metodice privind metodica instruirii şi educaţiei elevilor;
3. Lecţiile deschise au în general un caracter demonstrativ şi au scopul de a arăta celor care asistă eficienţa metodelor şi strategiilor didactice folosite. Aceste lecţii avînd un caracter demonstrativ, trebuie planificate din timp şi bine pregătite.

Oferta educaţională trebuie actualizată standardelor. Dorința omului modern este de a avea cele mai bune servicii. În acest context. orientarea educaţională trebuie să evolueze în mod considerabil sub influenţa schimbărilor sociale fundamentale, de la simpla achiziţie de cunoştinţe şi a personalităţii în întregul ei și a competenţelor sociale și profesionale, toate aceste domenii concurând la potenţarea dezvoltării și devenirii individului în cadrul societăţii.

Organizaţia școlară trebuie să fie este receptivă la nevoile indivizilor, agenţilor economici şi comunităţii (factori interesaţi externi), dar şi la diferitele nevoi ale elevilor (factori interesaţi interni). Organizaţiaile școlare trebuie să preocupată permanent de proiectarea şi dezvoltarea unor programe de studiu care să răspundă nevoilor factorilor interesaţi, programe ce plasează elevul în centrul lor de interes.

Finalităţile educaţiei îmbină cerinţele psihologice ale personalităţii elevului şi cerinţele societăţii, sintetizate în cadrul conţinuturilor de bază, validate social. Realizarea managementului calității constă in valorificarea deplină a cerințelor și resurselor celui educat şi promovarea educației de calitate la nivel social, comunitar și individual.

BIBLIOGRAFIE:

Cristea Sorin, Curriculum pedagogic, vol.I (coordonare generală), Editura Didacticã si Pedagogicã, R.A., 2006

Crișan, M., Cerkez, M., Singer, M., Oghină, D., Tacea, F., Sarivan, L., Curriculum Național pentru învățământul obligatoriu. Cadru de referinț, București;Editura Corint,1998.

Cucoș. C., (coordonator) Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice ediția a II-a revizuită și adăugită, Iași, Editura Polirom, 2008.

Iosifescu Constantin Șerban, Manual de Evaluare Internă a Calității Educației, 2013, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar – 2013

LEGI ȘI DOCUMENTE:

***Legea nr. 87/2006 pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calităţii educaţiei

***Legea Educației Naționale nr. 1/2011 (text în vigoare începând cu data de 17 iunie 2021)

***Ordin 3.352/10.02.2022 pentru modificarea Regulamentul -cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar (ROFUIP), aprobat prin ordinul de ministru nr. 5.447/31.08.2020

ȘCOALA - O ȘANSĂ PENTRU TOȚI COPIII

Prof. Mariana Mădălina Fişcuci
Şcoala Gimnazială Nr.1 Islaz, jud. Teleorman

Calitatea şi eficienţa sunt doi piloni importanţi ai reformelor educaţionale din toată lumea, care trebuie avute în vedere la construirea sistemelor naţionale de management şi de asigurare a calităţii şi în învăţământul românesc.

Îmbunătăţirea managementului resurselor umane în învătământ printr-o planificare strategică şi oferirea de stimulente pentru performanţă poate contribui semnificativ la îmbunătăţirea rezultatelor în educaţie. Sunt necesare eforturi suplimentare ale tuturor actorilor implicaţi în proces pentru a spori calitatea, accesibilitatea, relevanţa, eficienţa, echitatea educaţiei.

Educaţia de calitate:

- Este centrată pe clienţii şi beneficiarii serviciilor educaţionale;
- Este oferită de instituţii responsabile;
- Este orientată pe rezultate;
- Respectă autonomia individuală şi are la bază autonomia instituţională;
- Este promovată de lideri educaţionali;
- Asigură participarea actorilor educaţionali şi valorizarea resursei umane;
- Se realizează în dialog şi prin parteneriat;
- Se bazează pe inovaţie şi pe diversificare;
- Abordează procesul educaţional unitar, în mod sistemic;
- Are ca obiectiv îmbunătăţirea continuă a performanţelor;
- Înţelege interdependenţa între furnizorii şi beneficiarii implicaţi în oferta de educaţie.

Calitatea în educaţie desemnează un complex de principii şi practici ce traversează întregul mediu educaţional, în totalitatea componentelor sale, orientat spre obţinerea de rezultate superioare, raportate la standarde şi spre satisfacerea nevoilor şi aşteptărilor beneficiarilor educaţiei. Pentru a defini o şcoală de calitate trebuie să parcurgem totul: climatul şcolar, mediul fizic, curriculum-ul, relaţiile dintre profesori, elevi şi comunitate etc. Indicatori ai şcolii de calitate apar în fiecare lecţie, material auxiliar, activitate metodică, întâlnire cu părinţii, aspect al unei recreaţii, discuţie în cancelarie între cadrele didactice, întâlnire între director şi autorităţile locale; pot fi observaţi în procesul de organizare a unui consiliu profesoral sau în orice discuţie informală între profesori şi elevi pe holurile şcolii. În felul acesta, o ”şcoală de calitate” vizează un ansamblu de factori, nu doar o lecţie, un program, o clasă sau un profesor.

Școala trebuie să contribuie la egalizarea șanselor tuturor copiilor la educație și la dezvoltarea potențialului lor, precum și la orientarea pregătirii școlare și profesionale. În învățământul contemporan se pune accentul pe funcția formativă a acestuia.

„*Într-o societate postmodernista, cunoasterea trebuie sa fie functionala, utila; inveti nu doar pentru a sti si a stoca o serie de informatii din diferite domenii, pentru a demonstra cat de educat esti, ci, inveti pentru a face, pentru a folosi ceea ce stii, pentru a aplica ceea ce ai acumulat, in folosul tau si al celorlalti. A sti ce sa faci cu ceea ce ai invatat este dezideratul major al educatiei postmoderniste*.” (Oprea, C.,L., 2008, p. 111)

Școala românească ar trebui să fie una care să asigure progresul FIECĂRUI copil, în raport cu rezultatele anterioare și mediul socio-cultural din care provine.

În instruire, datorită multiplelor valențe formative pe care le au, strategiile interactive sunt indispensabile pentru asigurarea calității educației. Strategiile didactice interactive sunt

caracterizate de dinamism, ele stimulează o cunoaștere activă, prin participări și asocieri la situații practice; învățarea fiind un proces activ și constructiv. Spre deosebire de situațiile de învățare în care elevii sunt simpli ascultători, atunci când sunt implicați activ, când participă la construirea propriei cunoașteri, copiii învață cu placere și mai temeinic. Prin folosirea acestor strategii sunt create o diversitate de situații în care cunoștințele sunt transferabile în alte contexte, aplicabile și în alte situații decât cele în care au fost însușite. Interesele elevilor, curiozitatea acestora sunt stimulate mai ales dacă sunt utilizate situații **din viața reală pentru viața reală.**

În contextul asigurării calității, în procesul de educaţie sunt scoase la lumină cele mai bune resurse ale fiecărui elev, astfel încât acesta să poată arăta ceea ce ştie, să poată înţelege nivelul la care a ajuns şi ce este necesar să facă în continuare.

Aplicarea principiilor asigurării calității în educație se realizează prin acele strategii educaţionale care demonstrează:

♣ o nouă viziune a cadrului didactic asupra clasei de elevi

♣ noi roluri asumate de către profesori şi elevi

♣ folosirea unei diversităţi de strategii de diferenţiere

♣ apelul la specialiști pentru asigurarea serviciilor de sprijin medical, psihologic, educațional etc.

Pentru a sprijini dezvoltarea unui sistem de educaţie de calitate, au fost create o serie de metodologii de asistenţă în predare (BECTA 2004). Unele dintre cele mai importante sunt:

♣ Predarea iconică: Profesorii folosesc tehnica socratică de adresare a întrebărilor pentru a încuraja elevii să se gândească mai profund la un anumit subiect. Li se poate cere elevilor să evalueze moralitatea unui personaj dintr-o lucrare sau să analizeze un eveniment istoric dintr-o altă perspectivă.

♣ Respectarea ritmului personal de învăţare: Elevii sunt pre-testaţi anterior introducerii unei noi unităţi de învăţare. Dacă profesorul este convins că elevul a ajuns să stăpânească deja materialul, elevul va lucra independent în cadrul unor activităţi care presupun un ritm mai alert şi o consolidare şi îmbogăţire a cunoştinţelor deja dobândite. Respectarea ritmului de învăţare este eficientă în sprijinirea elevilor cu abilităţi într-un domeniu.

♣ Centre de învăţare: Elevii lucrează independent sau în grupuri mici la un proiect mai complex (transdisciplinar).

♣ Proiecte independente: Elevii care manifestă un interes puternic faţă de o anumită disciplină pot lucra împreună cu profesorul sau un îndrumător din cadrul comunităţii pentru a elabora un plan de studiu independent al domeniului de interes. Atât în cazul centrelor de învăţare, cât şi în cel al proiectelor independente, ideea de activitate în Repere teoretice afara sălii de clasă şi în interiorul comunităţii, de multe ori cu sprijinul tehnologiei, câştigă teren.

♣ Sarcini gradate: Profesorul concepe o varietate de sarcini în jurul aceluiaşi concept cheie. Aceste sarcini sunt elaborate ţinând seama de diferite niveluri de pregătire a elevilor. În timp ce elevii au o oarecare libertate de alegere, profesorul poate orienta anumiţi elevi spre sarcini mai complexe. Sarcinile gradate au legătură directă cu diferenţierea după sarcină.

♣ Contracte: Elevii care nu au lipsit de la unităţi tematice întregi pot elabora un contract de învăţare cu profesorul care să le permită să lucreze în cadrul activităţilor de consolidare şi îmbogăţire a cunoştinţelor deja dobândite organizate în timpul instruirii desfăşurate în clasă, instruire pe care profesorul este de acord că elevul o stăpâneşte. Noţiunea de contract poate constitui o surpriză pentru unii profesori; cu toate acestea, contractul s-a dovedit a fi o modalitate utilă de a ajunge la un acord cu elevii asupra obiectivelor.

Cunoscându-şi mai bine elevii, cadrele didactice au mai multe şanse de a veni în sprijinul lor în procesul învăţării. Predarea e mai eficientă dacă se înţelege individualitatea fiecărui elev și se asigură serviciile de sprijin corespunzătoare nevoilor. Datele individuale corecte şi reale asigură cadrelor didactice libertatea de a adapta soluţii personalizate cu ajutorul cărora elevii pot obţine rezultate şcolare mai bune. În plus, dacă întrebuinţează în mod adecvat informaţiile individuale relevante, cadrele didactice îşi vor consolida expertiza educaţională şi îşi vor spori reputaţia educaţională

„*Rabdarea, increderea, iubirea sunt elemente care aduc lumina in sufletele copiilor, iar copiii isi vor aminti intreaga viata de cei care au contribuit la desavarsirea lor personala. A fi educator este, fara indoiala, meseria cea mai importanta si nobila a omenirii, pentru ca are acces direct la sufletele copiilor, iar de eforturile depuse de educatori depinde intreaga evolutie umana*." (Oprea, C.,L., 2008, p. 302)

BIBLIOGRAFIE:

Cerghit, I. (1997). *Metode de invatamant***.** Bucuresti: Editura Didactică și Pedagogică

Oprea , C., L. (2008). *Strategii didactice interactive*. Bucuresti: Editura Didactica si Pedagogica

DESCRIPTORII DE PERFORMANŢĂ ÎN EDUCAŢIE

P.i.p. Lucica Liliana Grosu
Şcoala gimnazială nr.1 Lunca, jud. Teleorman

Indicatorii de performanţă reprezintă rezultatele observabile anticipate ale activitaţilor desfăşurate, definite ca niveluri acceptabile ale realizării obiectivelor proiectate. Nivelurile acceptabile de performanţă pot fi ierarhizate: 'inacceptabil'. 'acceptabil', 'bine', 'foarte bine' şi, eventual, 'excelent'. Numai stabilind de la bun inceput, in faza de proiectare, indicatorii de performanţă, se poate realiza o legatură firească şi corectă între proiectare si evaluare, se poate masura eficienţa proiectării.

Indicatorii de performanţă trebuie sa aibă cateva caracteristici:

• vizibilitatea - posibilitatea identificării şi observării directe;

• adecvarea - evidenţa legaturii cu obiectivul evaluat;

• masurabilitatea - sa poată fi apreciate existenţa indicatorilor calitativi şi nivelul de realizare a celor cantitativi;

• relevantă - să se refere la performanţele de fond şi nu la cele conjuncturale.

Standardele curriculare de performanţa (Curriculum National, pag. 204) sunt standarde naţionale, absolut necesare in condiţiile introducerii unei oferte educaţionale diversificată, concretizată în elaborarea unui plan cadru de învăţământ, a unor programe şcolare noi, precum şi a manualelor alternative. Ele reprezintă un sistem de referinţă comun şi echivalent pentru toţi elevii, vizând sfarşitul unei trepte de şcolaritate.

Standardele curriculare de performanta sunt criterii de evaluare a calitatii procesului de invatare. Ele reprezinta enunturi sintetice, susceptibile sa indice in ce masura sunt atinse obiectivele curriculare de catre elevi. In termeni concreti, standardele constituie specificari de performanta vizand cunostintele, competentele si atitudinile stabilite prin curriculum.

Elaborarea standardelor are in vedere:

• obiectivele cadru si cele de referinta ale disciplinei;

• caracteristicile psihopedagogice ale varstei scolare vizate.

Criteriile unitare, numite descriptori de performanţa realizează, dupa cum spun autorii Curriculum-ului National, o evaluare cat mai obiectivă, dar mai cu seama furnizează elevilor, profesorilor, parintilor si tuturor celor interesati, informatii relevante despre nivelul de pregatire atins.

Ideea importanţa care stă la baza schimbării de paradigmă este, printre altele, aceea privind asocierea elevului si responsabilizarea acestuia în demersul propriei formări dar si in actul evaluarii. Nota nu mai poate continua să reprezinte exclusiv o 'sentinţă' pe parcursul sau la sfârşitul unei secvenţe de instruire. Judecata evaluativă, indiferent că se exprimă prin note sau calificative, trebuie să reprezinte şi pentru elev un instrument care ii poate oferi toate informaţiile necesare luării unor decizii ameliorative.

O altă prezentare a descriptorilor de performanţă , mai puţin laborioasă aş spune , ne-o prezintă Ioan Serdean în lucrarea sa „ Pedagogie “-2002 . Dumnealui susţine că standardele curriculare de performanţă pot fi atinse şi apreciate cât mai aproape de realitate , cât mai obiectiv prin folosirea unor criterii unitare de evaluare , criterii numite descriptori de performanţă.

Descriptorii de performanţă sau descriptori de bandă indică o categorie foarte diversă de formulări , descrieri , explicări organizate în manieră ierarhică , ale performanţei aşteptate din

partea elevilor aflaţi în situaţie de evaluare. Performanţa aşteptată este concepută ca performanţă tipică , medie realizabilă în primul rând în condiţiile evaluării curente la clasă.

Descriptorul de performanţă concretizat în forma unei scale de apreciere are avantajul practic de a argumenta judecata de valori ,întemeind-o în mod sistematic.Acest lucru pare a fi extrem de util în evaluarea curentă , internă ,realizată de cadrul didactic la clasă ,chiar în condiţiile în care necesarul de timp acordat întregului process de apreciere este relativ important.

Introducerea sistemului de apreciere prin intermediul descriptorilor de performanţă are in vedere obţinerea - pe termen mediu şi lung - a unor efecte importante cum ar fi : creşterea încrederii privind aprecierea performanţelor şcolare, consolidarea capacitatilor metacognitive ale celor evaluaţi, reducerea 'erorii de masurare' (a variabilitatii) in evaluare prin aplicarea cu consecvenţă de către toate cadrele didactice care predau la aceiasi clasă (invaţător, profesori de limbi străine, de educaţie artistică plastică, de educatie fizică etc.) a criteriilor comune stabilite, cresterea substanţială a validităţii procesului de apreciere a performanţei aşteptate, in condiţiile folosirii şi a altor instrumente de evaluare în afara celor tradiţionale.

BIBLIOGRAFIE:

„Curriculum National “ , pag. 204
Ioan Serdean în lucrarea , „ Pedagogie “ – 2002

ROLUL PROFESORULUI DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT ÎN EDUCAŢIA INCLUZIVĂ

Prof. Cristinel Grosu
Școala Gimnazială nr.1 Lunca, jud. Teleorman

Pentru a se asigura șanse egale la educație pentru toți copiii, s-a decis integrarea elevilor cu cerințe educative speciale în școlile de masă, ceea ce constituie o adevărată provocare pentru cadrele didactice, acestea fiind puse în faţa unor noi experienţe şi practici, atât în ceea ce priveşte strategiile, cât şi relaţionarea cu cadrele didactice de sprijin/itinerante, sau cu familiile. Promovarea învăţământului incluziv a presupus deschiderea spre cunoaştere şi acumularea de abilităţi în educaţia specială. În multe cazuri, prin prezența de elevi cu CES, s-a impus o redimensionare a tipurilor de educație în raport cu găsirea modalităţilor celor mai eficiente de a-i include în învăţământul de masă. Educaţia incluzivă presupune existenţa sprijinului care să egalizeze şansele tuturor şi să se adreseze fiecăruia. Putem sintetiza că educaţia pentru toţi devine coerentă dacă se bazează pe educaţia incluzivă şi dacă se defineşte ca: "educaţie de calitate, eficienţă, responsabilitate, pluridisciplinaritate, proces complex, strategie de respectare a drepturilor, evidenţiere a valorii individuale umane" (Vrăsmaş, Ecaterina, Vrăşmaş, Traian, (coord.) – "Educaţia incluzivă în grădiniţă: dimensiuni, provocări şi soluţii / UNICEF România", Editura Alpha MDN, 2012, Buzău).

Profesorul de educație fizică și sport, din perspectiva psihomotricităţii, poate întâlni copii cu :

- tulburări de coordonare motrică;
- tulburări ale conduitelor neuromotorii /structurilor perceptiv – motrice (tulburări de schemă corporală, lateralizare, organizare spaţială, temporală.

Copiii cu nevoi speciale nu sunt doar cei care au deficienţe propriu zise. Se pot include și copiii fără deficienţe, dar cu probleme de adaptare la cerințele școlii, sau de integrare într-un grup. De aceea, trebuie avut în vedere că fiecare copil este diferit, fiind necesară o abrodare și un program conceput special pentru nevoile acestuia.

Începând cu a realiza o programă eficientă de educaţie fizică şi sport adaptat, au fost identificate criterii de îmbunătăţire a calităţii vieţii elevului, iar sistemul de predare se bazează pe obiective clar definite în acest scop. Pentru realizarea obiectivelor propuse, este importantă cunoașterea de către profesor a particularităților subiectului. Astfel, profesorul de educație fizică poate asigura programarea conținuturilor în mod adecvat, în raport cu posibilitățile reale de progres ale elevului și poate controla câteva variabile ale procesului de predare, sporirea accesibilității pentru efectuarea diferitelor exerciții fizice, accesibilizarea participării la jocuri dinamice sau practicarea diferitelor ramuri și probe sportive la care creativitatea profesorilor de educație fizică se manifestă din plin, de exemplu: adaptarea jocurilor sportive prin modificarea regulilor de joc; modificarea deprinderilor motrice pentru a fi accesibile elevilor în cauză, etc.

În literatura de specialitate, dar mai ales din experiența practică a altor colegi, publicată pe diferite căi, am putut stabili câteva dintre activitățile mele, pentru sporirea eficienței lecțiilor adaptate, dar și o integrare optimă, la un moment dat, a acestor elevi în activitățile obișnuite în clasele tradiționale. În funcție de particularitățile elevului (nivelul de dezvoltare psiho-motrică și tipul de deficiență), am efectuat următoarele acțiuni:

- Stabilirea unei strategii didactice corespunzătoare;

- Adoptarea unui stil de predare adecvat;
- Alegerea condițiilor ambientale potrivite;
- Selecționarea atentă a tipurilor de deprinderi motrice propuse spre învățare, consolidare și perfecționare;
- Adaptarea pe cât posibil a materialelor didactice și echipamentelor tipului de deficiență al elevului.

În cadrul lecțiilor am urmărit:

- Selecţionarea raţională a sistemelor de acţionare;
- Stabilirea în limite optime a nivelul efortului fizic şi modificarea acestuia, în funcţie de situaţia didactică concretă;
- Folosirea unor reglatori metodici cu rol în accelerarea învăţării motrice;
- Adaptarea metodelor şi procedeelor metodice de instruire la nivelul de înţelegere şi dezvoltare psiho-motrică a subiectului;
- Aplicarea unui sistem de evaluare diferenţiat.

În practicarea ramurilor de sport, în funcție de particularitățile elevului (nivelul de dezvoltare psiho-motrică și tipul de deficiență), am ținut cont de:

- Adaptarea regulilor de joc și/sau a numărului de jucători;
- Modificarea dimensiunilor suprafeţelor de joc, a dimensiunilor și greutății echipamentelor (mingi mai uşoare sau mai mici), a diferitelor accesorii (fileu, scări etc.);

Ca strategii, metode și mijloace de lucru pentru buna organizare a activităților motrice din cadrul lecțiilor de educație fizică adaptate am utilizat, combinat, următoarele:

- Lucrul în echipă profesor-psiholog-kinetoterapeut (activitate condusă de mai mulţi specialiști în funcţie de experienţa acestora şi de severitatea deficienţei elevului);
- Lucrul cu însoţitor (ajutor suplimentar asigurat de o persoană);
- Lucrul independent (în comparație cu exersarea frontală sau pe grupe, aceasta oferă elevilor șansa de a progresa în ritmul propriu).
- Folosirea jocului de mișcare. Copilul cu C.E.S. poate prin joc să-şi exprime sau să-și dezvolte propriile capacităţi. Astfel, prin joc, acesta capătă informaţii despre lumea în care trăieşte, intră în contact cu oamenii şi cu obiectele din mediul înconjurător și învaţă să se orienteze în spaţiu şi timp.

Pentru a mări șansele de succes, recomand să fie respectate regulile clasice din practica didactică - de la uşor la greu, de la simplu la complex, de la cunoscut la necunoscut- acestea reprezintând o cerință de bază în aplicarea principiului accesibilității.

BIBLIOGRAFIE:

1. Booth, T., Ainscow, M. – ”Indexul incluziunii şcolare”, 2001, www.csie.org.uk,
2. Cucos Constantin,”Pedagogie”, Editura Polirom, Iasi, 2000, Iași
3. Pânișoară, Ioan-Ovidiu – ”Comunicarea eficientă”, Editura Polirom, 2008, Iași
4. Radu Ion, „Psihologia educatiei si dezvoltarii”, Editura Academiei, Bucuresti, 1983.

METODE DE ÎNVĂȚARE CENTRATE PE ELEV UTILIZATE ÎN CADRUL ORELOR DE MATEMATICĂ

Prof. Rodica Ionescu
Școala Gimnazială Lița, jud. Teleorman

Ce anume este învățarea centrată pe elev?

Îmi imaginez un sistem educațional ce recunoaște că învățarea este firească, ca a-ți place să înveți este normal și că învatarea autentică înseamnă învațare pasionată. Un curriculum școlar ce apreciază întrebările mai mult decât răspunsurile … creativitatea mai mult decât reproducerea informațiilor… individualitatea mai mult decât conformismul… și excelența mai mult decât realizările standard.

Tom Peters

Tom Peters este unul din gânditorii de frunte în management-ul afacerilor. O persoana care a provocat gândirea convențională și a arătat cum pot fi făcute lucrurile în mod diferit si cu succes. La fel ca și copiilor mici, ne place să explorăm. Am vrea să cercetăm tot ceea ce vedem, tot ceea ce ne cade în mâna și în gură. Pe măsură ce înaintăm în vârstă, punem întrebare după întrebare și nu ne simțim deloc jenați să punem în public întrebări care pe părinții noștrii îi făceau să se simtă realmente inconfortabil.

Apoi am fost trimiși la școală…….

Lucrurile se schimbă, dar atât de des am stat în rânduri, am fost învațați să ascultăm profesorul în loc de a pune întrebare după întrebare. Am studiat materiile conform unui orar. Și – pe scurt – am fost învățați să ne conformăm. Interesul nostru față de această lume a fost sufocat.

Pe măsură ce ne maturizăm, este necesar ca lucrurile să se schimbe. Dar cred ca o curiozitate naturală ar trebui să ne influențeze în mod esențial învățarea. E posibil să nu putem urma ce ni se cere în Star Trek, și anume să 'mergem îndrazneț acolo unde nimeni n-a mers înainte', însă putem cerceta lumi noi de unii singuri.

Învăţarea centrată pe elev reprezintă o abordare care presupune un stil de învăţare activ şi integrarea programelor de învăţare în funcţie de ritmul propriu de învăţare al elevului. Elevul trebuie să fie implicat şi responsabil pentru progresele pe care le face în ceea ce priveşte propria lui educaţie.

Pentru a avea cu adevărat elevul în centrul activităţii instructiv-educative, profesorul îndeplineşte roluri cu mult mai nuanţate decât în şcoala tradiţională. În abordarea centrată pe elev, succesul la clasă depinde de competenţele cadrului didactic de a crea oportunităţile optime de învăţare pentru fiecare elev. Astfel, în funcţie de context, profesorul acţionează mereu, dar adecvat şi adaptat nevoilor grupului.

Avantajele învăţării centrate pe elev sunt:

- ✓ Creşterea motivaţiei elevilor, deoarece aceştia sunt conştienţi că pot influenţa procesul de învăţare;
- ✓ Eficacitate mai mare a învăţării şi a aplicării celor învăţate, deoarece aceste abordări folosesc învăţarea activă;
- ✓ Învăţarea capătă sens, deoarece a stăpâni materia înseamnă a o înţelege;
- ✓ Posibilitate mai mare de includere- poate fi adaptată în funcţie de potenţialul fiecărui elev, de capacităţile diferite de învăţare, de contextele de învăţare specifice.

Metodele de învăţare centrată pe elev fac lecţiile interesante, sprijină elevii în înţelegerea conţinuturilor pe care să fie capabili să le aplice în viaţa reală.

Printre metodele care activează predarea-învăţarea sunt şi cele prin care elevii lucrează productiv unii cu alţii, îşi dezvoltă abilităţi de colaborare şi ajutor reciproc. Ele pot avea un impact extraordinar asupra elevilor datorită denumirilor, caracterului ludic şi oferă alternative de învăţare cu ,,priză" la elevi.

În vederea dezvoltării gândirii critice la elevi, trebuie să utilizăm, cu precădere unele strategii activ-participative, creative. Acestea nu trebuie rupte de cele tradiţionale, ele marcând un nivel superior în spirala modernizării strategiilor didactice.

Dintre metodele moderne specifice învăţării active care pot fi aplicate cu succes şi la orele de matematică fac parte: ***brainstormingul, metoda mozaicului, metoda cubului, turul galeriei, ciorchinele.***

1. Metoda cubului

Metoda cubului presupune explorarea unui subiect, a unei situaţii din mai multe perspective, permiţând abordarea complexă şi integratoare a unei teme.

Sunt recomandate următoarele etape:

- Realizarea unui cub pe ale cărui feţe sunt scrise cuvintele: *descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează.*
- Anunţarea temei, subiectului pus în discuţie.
- Împărţirea clasei în 6 grupe, fiecare dintre ele examinând tema din perspectiva cerinţei de pe una din feţele cubului.
  - **Descrie**: *culorile, formele, mărimile,* etc.
  - **Compară**: *ce este asemănător? Ce este diferit?*
  - **Analizează**: *spune din ce este făcut, din ce se compune.*
  - **Asociază**: *la ce te îndeamnă să te gândeşti?*
  - **Aplică**: *ce poţi face cu aceasta? La ce poate fi folosită?*
  - **Argumentează**: *pro sau contra şi enumeră o serie de motive care vin în sprijinul afirmaţiei tale.*
- Redactarea finală şi împărtăşirea ei celorlalte grupe.
- Afişarea formei finale pe tablă sau pe pereţii clasei.

Exemplul 3.***Aplicarea la lecţia de recapitulare şi sistematizare a cunoştinţelor–Progresii aritmetice si geometrice– clasa a-XII - a(a se vedea Anexa 1).***

2. Turul galeriei

Turul galeriei este o metodă interactivă de învăţare bazată pe colaborareaîntre elevi,care sunt puşi în ipostaza de a găsi soluţii de rezolvare a unor probleme. Această metodă presupune evaluarea interactivă şi profund formativă a produselor realizate de grupuri de elevi.

Astfel, **turul galeriei** constă în următoarele:

1. Elevii, în grupuri de trei sau patru, rezolvă o problemă (o sarcină de învăţare) susceptibilă de a avea mai multe soluţii (mai multe perspective de abordare).
2. Produsele muncii grupului se materializează într-o schemă, diagramă, inventar de idei etc. notate pe o hârtie (un poster).
3. Posterele se expun pe pereţii clasei, transformaţi într-o veritabilă galerie.
4. La semnalul profesorului, grupurile trec pe rând, pe la fiecare poster pentru aexamina soluţiile propuse de colegi. Comentariile şi observaţiile vizitatorilor sunt scrise pe posterul analizat.

5. După ce se încheie turul galeriei (grupurile revin la poziţia iniţială, înainte de plecare) fiecare

echipă îşi reexaminează produsul muncii lor comparativ cu ale celorlalţi şi discută observaţiile şi comentariile notate de colegi pe propriul poster.

Turul galeriei se foloseşte cu succes împreună cu metoda cubului aşa cum se poate vedea şi în exemplul 3 prezentat anterior.

BIBLIOGRAFIE:

- Ardelean Liviu, Secelean Nicolae – *Didactica matematicii – noţiuni generale, comunicare*
- *didactică specifică matematicii*, Ed. Universităţii ″LucianBlaga″, Sibiu, 2007
- Ardelean Liviu, Secelean Nicolae – *Didactica matematicii – managementul, proiectarea şi evaluarea activităţilor didactice*,Ed. Universităţii ″LucianBlaga″, Sibiu, 2007
- Dumitru Ion Alexandru –*Dezvoltarea gândirii critice şi învăţarea eficientă*, Ed. de Vest, Timişoara, 2000
- Sarivan Ligia, coord. – *Predarea interactivă centrată pe elev*, Educaţia 2000+, Bucureşti, 2005
- Singer Mihaela, Voica Cristian – *Recuperarea rămânerii în urmă la matematică,* Educaţia 2000+, Bucureşti, 2005

<u>Anexa 1.</u> ***La lecţia de recapitulare şi sistematizare a cunoştinţelor -:Progresii aritmetice si geometrice clasa a-XII- a, am folositmetoda cubului şi turul galeriei.***

Am realizat un cub din carton şi am colorat fiecare faţă diferit, iar fiecărei feţe i-am asociat un verb, astfel:

Faţa 1 - albastru
– verbul DESCRIE
Faţa 2 - roşu
– verbul COMPARĂ
Faţa 3 - verde
– verbul ASOCIAZĂ

Faţa 4 - portocaliu
– verbul ANALIZEAZĂ
Faţa 5 - galben
– verbul ARGUMENTEAZĂ
Faţa 6 - mov
–verbul APLICĂ

DESCRIE

- enumeraţi cele două tipuri de progresii cunoscute;
- definiţi noţiunile de progresie aritmetică şi progresie geometrică;
- scrieţi notaţiile şi relaţiile dintre doi termeni consecutivi în cele două tipuri de progresii;
- sistematizaţi datele într-un tabel.

COMPARĂ

- stabiliţi asemănări şi deosebiri între progresia aritmetică şi progresia geometrică;
- daţi câte un exemplu de progresie aritmetică şi progresie geometrică.

ASOCIAZĂ

- asociaţi fiecărui tip de progresie formulele de calcul.

ANALIZEAZĂ

- analizaţi proprietăţile progresiei aritmetice şi progresiei geometrice.

APLICĂ

1. Fie progresia aritmetică (a_n) în care $a_1=1$ si $a_5=13$. Să se calculeze a_{2015}.
2. Să se determine numărul real x , ştiind că: 2^x-1,4^x şi 2^{x+1}+3 sunt trei termeni consecutivi ai unei progresii aritmetice.
3. Să se calculeze suma:1+11+21+31+…+111 .
4. Să se determine al nouălea termen al unei progresii geometrice stiind că raţia este egală cu 1/3 şi primul termen este 243 .
5. Să se determine valorile reale ale numărului x ştiind că numerele 5-x, x+7 şi 3x+11 sunt termeni consecutivi ai unei progresii geometrice.

ARGUMENTEAZĂ

Justificaţi şi analizaţi:

1. Se consideră funcţia f:$f:(0,\infty)\to R, f(x)=log_2 x$. Demonstraţi că numerele f(1),f(2) şi f(4) sunt termeni consecutivi ai unei progresii aritmetice.
2. Demonstraţi că numărul $\sqrt{1+3+5+\cdots+21}$este număr natural.
3. Demonstraţi că numerele $1, log_3 9, \sqrt[3]{64}$ şi sunt termeni consecutivi dintr-o progresie geometrică.
4. Intr-o progresie geometrică primul termen este $\sqrt{2}$şi raţia este$-\sqrt{2}$. Calculaţi produsul primilor trei termeni.

DEZVOLTAREA CRITERIILOR CALITATIVE ÎN EDUCAȚIA PREUNIVERSITARĂ

Florina Marioara-profesor învățământ primar
Școala Gimnazială Nr.1 Islaz, jud. Teleorman

Evoluţiile recente care au avut loc în toate domeniile de activitate, atât la nivel naţional, cât şi internaţional, au scos în evidenţă necesitatea abordării managementului de asigurare a calităţii. Având în vedere aplecarea omului modern spre calitate și dorința lui de a avea cele mai bune servicii, oferta educaţională nu mai poate rămâne neactualizată standardelor. Această situație este caracteristică inclusiv educației din România, unde perspectiva furnizorilor începe să fie orientată mai mult spre feedback-ul primit din partea grupului țintă. Pentru ca sistemul educaţional să fie orientat spre furnizarea unor informații actuale și în concordanță cu cerințele, este necesar să fie îndeplinite criterii, indicatori, standarde şi descriptori. Calitatea este adusă în discuție din ce în ce mai des, cu toate că terminologia nu este foarte clară când se adaptează pentru educație. Aici lucrurile sunt aparte față de alte domenii, întrucât receptorii sau consumatorii finali percep diferit față de adulți întregul proces și nu îl pot nota obiectiv. Acest subiect se poate aborda doar în funcţie de valorile promovate în societate. La nivelul organizaţiei şcolare, este indicat să se țină cont de politicile și strategiile educaţionale existente la nivel naţional, regional şi local, de situaţia din practică, definită de factori contextuali şi situaţionali şi nu în ultimul rând, de evoluţia conceptului de calitate. În acest articol, autorul pune accentul pe diferite concepte, precum: managementul educațional, capacitatea educațională, eficacitatea educațională și managementul calității, făcând o scurtă descriere a fiecărui termen. Prin această analiză, se dorește explicarea importanței calității în domeniul educației și expunerea criteriilor de bază pentru ca aceasta să poată fi atinsă în școli.

Pornind de la experiența managerială pe care o are autorul în instituția pe care o reprezintă, se poate afirma faptul că școala s-a schimbat dramatic în ultimii ani. Nu mai este doar locul în care elevii primesc cunoştinţe, ci este şi locul de formare, integrare și relaționare. Inclusiv la nivel de colectiv au fost receptate diferențe. Membrii echipei de predare au înţeles importanţa exemplului propriu, al valorilor pe care le imprimă, nevoia de planificare şi rolul culturii instituţionale în toată activitatea de asigurare şi menţinere a calităţii. De asemenea, s-a înțeles importanța consecvenței și implicit, misiunea școlii. Procesul de învățare nu este caracteristic doar perioadei în care elevul este la orele de curs, ci are loc fără oprire, indiferent de mediul social sau educațional. Acest aspect aduce după sine schimbări importante, întrucât și profesorii trebuie să fie capabili să acumuleze cunoștințe și să se actualizeze în funcție de progresul tehnologiei și de evoluția cerințelor. Inclusiv managementul şcolii trebuie orientat spre susținerea învățării la toate nivelurile de pregătire profesională din unitatea pe care o coordonează într-un mod adaptat de la o persoană la alta. Se poate aprecia că dascălii au un rol central în dezvoltarea unei educaţii de calitate. Învăţarea centrată pe elev, care presupune cunoaşterea îndeaproape a acestuia, a culturii, a capacităţilor şi înclinaţiilor sale către anumite domenii, reprezintă o metodă actuală. Aceasta oferă posibilitatea profesorului să răspundă cerinţelor şi nevoilor elevilor de cultură, precum şi să-i evalueze corect. În acest caz, corectitudinea evaluării depinde în mare măsură de imaginea pe care profesorul şi-o creează despre elev. O primă cauză ar fi faptul că personalul didactic nu este pregătit să lucreze cu un grup de elevi care nu este omogen. Provocările care pot să apară, stilurile de învățare diferite, precum și viteza de acumulare a cunoștințelor pun în dificultate profesorul care are un timp limitat de a furniza informațiile din programa școlară. O posibilitate pentru atenuarea acestor probleme întâlnite adeasea în practică este o comunicare mai strânsă între nivelurile ierarhice în cadrul fiecărei unități școlare. Apariția unor situații de acest gen este inevitabilă. Indiferent de materie

sau de nivelul de pregătire al cadrului didactic, sunt cazuri în care calitatea serviciilor poate scădea dramatic dacă nu sunt luate în calul elemente de ordin social. Nu este de neglijat nici punctul slab al învățământului românesc care nu vizează dezvoltarea pe mai multe laturi ale unui elev.

Calitatea este un termen pe care elevii nu îl pot asimila, mai ales că nu au repere după care să se bazeze. Aceștia nu pot compara, întrucât nu cunosc decât un singur sistem de învățământ, excepție făcând elevii care au urmat și cursuri în străinătate (aparținenți de cele mai multe ori unui grup vulnerabil). Avem de a face cu o abordare foarte nouă a conceptului de calitate, prin aceea că se încearcă aducerea acestei noţiuni, deseori abstractă şi generică, la nivelul de înţelegere al copiilor din învăţământul şcolar. Acest lucru este o premieră chiar şi pentru Uniunea Europeană, unde nu există încă un studiu sistematizat al aspectelor legate de calitatea vieţii şi a mediului la vârste atât de fragede, cum se încearcă în România. Sperăm că odată introduse noţiunile de calitate în tematica şcolară, atât ca disciplină independentă, cât şi integrate în alte materii, nivelul de înţelegere al copiilor asupra unor probleme ce decurg din statutul lor de consumatori, dar şi de viitori producători, va spori, iar odată ce părăsesc băncile şcolii vor putea produce acea mult-dorită schimbare de mentalitate în privinţa calităţii. Şcoala trebuie să depună efort pentru realizarea progresului elevului în raport cu nivelul său anterior, aceasta fiind esenţa activităţii educative. Astfel, se poate preconiza calitatea în educaţie, fiind nevoie de adaptarea programelor si conţinuturilor la posibilităţile de vârstă ale elevilor.

De câteva decenii, copiii sunt din ce în ce mai aglomerați la clasă, nivelul de dificultate al materiei predate crescând constant. Chiar dacă se pune adesea accentul pe calitate, inclusiv în documente oficiale, lipsa de unitate a educaţiei este cauzată de faptul că nu se poate vorbi de o calitate a educaţiei "în sine", ci în funcţie de valorile promovate în societate si la nivelul organizaţiei şcolare. Adaptarea la valorile societăţii româneşti reprezintă o condiţie pentru realizarea unei educaţii calitative şi cantitative. Dacă pregătirea pentru viaţă a elevilor ar fi obiectivul educaţiei, iar acesta ar fi exprimat simplu și clar la nivel naţional, am redescoperi astfel cultura lucrurilor simple, care nu sunt cuantificabile financiar, dar valorează o avere. În felul acesta, ne-ar ajuta cu adevărat să formăm cetăţeni liberi, activi și responsabili, implicaţi în viaţa comunităţii. Dacă pregătirea pentru adaptarea la viață ar fi scopul educaţiei, consider că ar trebui nu doar stabiliţi, clar si precis, paşii de urmat, ci și de exersat o vreme aceşti paşi, practica fiind peste teorie, mai ales în asigurarea calităţii educaţiei și a controlului ei. Şcoala ar trebui să ocupe poziţia de lider între factorii educativi, fiind între aceştia singurul special calificat pentru a face educaţie. Modalitatea de punere în practică nu trebuie să vizeze trasarea sarcinilor (cum se procedează cu familia) sau acuzele (cum se întâmplă cu mediul social sau cu mass - media), ci să atragă de partea ei prin afecţiune copiii şi prin lectorate părinţii cărora profesioniştii educaţiei să le aducă în vedere beneficiile educaţiei în familie.

Calitatea în educaţie înseamnă asigurarea pentru fiecare educabil a condiţiilor pentru cea mai bună, completă și utilă dezvoltare. Calitatea este dependentă de valorile societăţii în care funcţionează sistemul respectiv de educaţie. Pentru evaluarea acesteia, trebuie identificaţi şi aplicaţi, în fiecare domeniu, indicatori de performanţă. În acest demers, este necesar să se țină cont de particularitățile acestora:

- relevanţi - se referă la rezultatele asupra cărora şcoala poate avea influentă;
- vizibili şi măsurabili - cu instrumente cantitative și calitative;
- informativi - iau în considerare contextul şi situaţia în care funcţionează unitatea şcolară și pot fi utilizaţi în optimizarea activităţii din şcoală, făcând posibile comparaţii "transversale" și "longitudinale";
- acceptabili - percepuţi ca echitabili, accesibili, uşor de înţeles și de aplicat, "incoruptibili" și controlabili;

- oferă beneficiu - creează și menţin motivaţia și satisfacerea grupurilor de interes;

- eficienţi - din punct de vedere al costurilor. Tot aici, de precizat este și faptul că sunt necesare anumite competenţe instituţionale, de grup și individuale, pentru a asigura calitatea în educaţie, precum:

▪ abilitatea de a identifica finalităţile majore ale dezvoltării unităţii şcolare în cadrul sistemului şcolar;

▪ crearea unei motivaţii puternice pentru atingerea acestor finalităţi;

▪ decizia în legătură cu identificarea rezultatelor sistemului și ale școlii care pot fi corelate cu aceste finalităţi;

▪ decizia în legătură cu atragerea și folosirea resurselor sistemului și ale şcolii;

▪ identificarea procedurilor care vor asigura în mod efectiv atingerea scopurilor propuse.

Calitatea se produce, se generează permanent, se măsoară şi se îmbunătăţeşte continuu, iar organizaţia furnizoare de educaţie trebuie să asigure calitatea, să implementeze propriul sistem de management şi de asigurare a calităţii, să se autoevalueze continuu şi să propună măsuri ameliorative. Școala este responsabilă de asigurarea internă a calităţii, dar calitatea se asigură prin dialog și pe bază de parteneriat cu toţi actorii implicaţi.

EVOLUȚIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI DIN ROMÂNIA DE LA A.I. CUZA LA CORONAVIRUS

Prof. Marioara Georgeta Mihaela
Școala Gimnazială Putineiu, jud. Teleorman

În viziunea Organizației Națiunilor Unite (ONU), ea are scopul de a dezvolta personalitatea indivizilor și de a le spori respectul pentru drepturile omului. Instituționalizarea educației are abia câteva sute de ani în spate, iar educarea în masă a populațiilor este chiar mai tânără. Până prin secolul XIX, copiii din familii sărace erau exploatați prin muncă (practică care continuă, din păcate, și în prezent, când milioane de copii sunt exploatați). Introducerea instrucției în masă la nivel european a fost răsfirată până la începutul secolului al XIX-lea, excepție făcând țările scandinave care experimentau asta de două-trei secole. majoritatea statelor europene ca să asigure o educație de bază populației generale. Dacă până în urmă cu câteva decenii, educația instituționalizată avea un rol mai degrabă utilitar, cea a prezentului-viitor se concentrează pe cunoaștere, aptitudini, atitudini și valori.

Explorarea cronologică de mai jos e construită în jurul a cinci piloni de schimbare din învățământul românesc modern: 1864, 1948, 1978, 1995, 2011. În fiecare dintre acești ani au apărut modificări legislative importante, care au modelat semnificativ mersul societății. Pentru a explora aceste momente, ne-am consultat cu cercetătorii Ciprian Fartușnic, cadru didactic asociat al Universității București, cercetător în Unitatea de Politici și Evaluarea în Educație și fost director general ISE, Bogdan Florian, lector universitar în cadrul Facultății Politice, SNSPA și Marian Ilie, Director al Centrului de Dezvoltare Academică al Universității de Vest din Timișoara și Conf. universitar doctor în cadrul Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic.

Sistemul educațional românesc s-a inspirat din curente internaționale. În perioada interbelică ne ghidam după Școala Franceză, cu focus înspre artă, literatură, istorie, democrație, filosofie etc., între 1930-1944 din Școala Germană, în special în ceea ce înseamnă domeniul tehnic, iar după al Doilea Război Mondial școala sovietică rusă ne îndrepta către matematică, fizică, chimie etc. În prezent, sistemul nostru educațional nu are o influență clară, ci este un hibrid între școlile americane, englezești și cele europene.

În Principatele Țării Românești și ale Moldovei, Legea Instrucțiunii din 1864 prevedea obligativitatea și gratuitatea învățământului primar pentru fete și băieți, pentru patru ani. Diferențele dintre pregătirea fetelor și a băieților erau parte din viața de zi cu zi, iar asta a fost un impediment în accesul multor femei la studii universitare. La Marea Unire din 1918 existau patru sisteme de învățământ (rezultatul unirii Principatelor cu Transilvania, Bucovina și Basarabia) care trebuiau integrate. Programul legislativ din perioada Regatului Românesc propune generalizarea educației cu scopul de a crește alfabetizarea populației. Învățământul de patru clase devine obligatoriu pentru toți copiii cu vârste cuprinse între opt și doisprezece ani. Articolul 61 prevede înființarea unui număr egal de școli și pentru fete și pentru băieți, atât la orașe, cât și la sate. Conform legii, părinții care nu trimit copiii la ore sunt amendați sau sunt obligați să muncească în folosul comunității. Nu există destule școli la nivel național, iar repartizarea favorizează zonele central urbane, în defavoarea periferiilor și a zonelor rurale. Așa că după 1864 sunt promulgate mai multe legi pentru crearea de școli profesionale. În 1870 apare o lege care prevede înființarea a câte trei asemenea instituții de învățământ în fiecare județ.

Reforma de la sfârșitul secolului XIX imaginează o școală democratică care respectă cunoașterea și individualitatea copilului prin împletirea curentelor umaniste cu cele realiste și

încurajează activitățile extrașcolare. Învățământul de opt clase devine obligatoriu și este răspândit în rural. Reorganizarea învățământului universitar începe în 1900 și se introduc cursuri, conferințe, lucrări practice de seminar și laboratoare, iar în cadrul corpului didactic universitar apar asistenții, preparatorii și docenții (i.e conferențiarii). Facultățile pot elibera și diplome de doctorat, pe lângă cele de licență.

Odată cu Marea Unire, România trebuie să integreze patru sisteme diferite de învățământ și să crească alfabetizarea unei populații a cărei școlarizare în limba maternă a fost fragmentată. Ca primă măsură, în 1924 este adoptată legea pentru învățământul primar al statului, iar învățământul obligatoriu e de șapte ani. Învățământul primar e considerat liantul prin care statul poate aduce oarecare coerență în toate regiunile alipite. Profesorii din teritoriile noi au și responsabilitatea asimilării culturale a celor uniți, fiind remunerați mai bine decât în alte regiuni. Bugetul educației e 12% din PIB, uneori chiar și 16%, dar sistemul burselor pentru susținerea copiilor performanți din rural nu este reglementat. Ponderea elevilor de la țară care continuă studiile în urban este de doar 1%. În 1925 este introdus pentru prima dată „examenul de maturitate", echivalentul examenului de bacalaureat.

În dictatura legionar-fascistă profesorii universitari sunt uciși sau forțați să se pensioneze, lucru repetat și de regimul socialist. Educația trece de la un sistem de inspirație francez-liberal, la unul stalinist, centralizat și ierarhic. În 1930, rata de alfabetizare a Regatului României este 57%, ceea ce determină regimul comunist să concentreze prima reformă pe reducerea analfabetismului. „E adevărat, pe de altă parte, că nu era chiar pentru toată lumea. Dacă aveai ceea ce se numește „origini nesănătoase", dacă existau orice fel de probleme ideologice cu tine, nu aveai acces la acest parcurs," spune Bogdan Florian.

Alfabetizarea trece de 90% în timpul comunismului, sunt realizate campanii de educare pentru adulți și educația în limbile minorităților este reintrodusă. Sociologia e aproape interzisă, iar filosofia, psihologia și dreptul sunt reformate astfel încât să corespundă doctrinei. Școlile private și cele religioase sunt închise și preluate de stat, iar multe universități devin institute tehnice. Bugetul alocat educației oscilează între 4,78% și 7%, fiind în medie în jurul a 6% din PIB.

Restructurarea învățământului secundar ÎN 1955 are scopul este de a potrivi nevoile planului cincinal cu sectorul agricol și cel industrial. Școala primară și secundară sunt unite într-un sistem general de educație, cu opt clase obligatorii. Liceele și universitățile sunt organizate conform nevoilor economiei. Neajunsurile acestor măsuri devin vizibile la începutul anilor '60 când sistemul devine supra-centralizat și nu ține pasul cu dezvoltările tehnologice din societate. Este nevoie de extinderea studiilor în domenii precum: cibernetică, automatizare, genetică și sociologie.

Spectrul educațional al anilor '90 e dinamic și fragmentat, iar măsurile adoptate sunt mai degrabă reactive. Educația de după revoluție a fost remodelată prin acțiuni punctuale, iar o perspectivă uniformă a apărut abia în 1995. Până atunci sistemul educațional a funcționat conform cadrului legislativ din 1978, promulgat în Republica Socialistă România.

Pentru dezvoltarea educației am primit sprijin financiar, dar și de expertiză de la diferiți actori internaționali. Discuțiile despre modificarea educației sunt multiple, de la autonomia școlilor și descentralizarea sistemului, la introducerea manualelor alternative, unirea ariilor de curriculum pentru a genera abordări multidisciplinare și încuraja colaborarea profesorilor, la formarea profesorilor care trebuie familiarizați cu un nou mod de raportare față de învățare și regândirea sistemului managerial al școlilor. Un subiect important din 1989 încoace este învățământul profesional, care deși a trecut prin multiple modificări, încă nu este corelat eficient cu piața muncii, greutate la care i se mai adaugă și preconcepțiile noastre față de școlile profesionale.

Introducerea competențelor, care înlocuiesc obiectivele educaționale, ca scop final ale curriculumurilor școlare. Competențele urmăresc abilitatea unui elev de a selecta, a combina și utiliza, cunoștințe, abilități, valori și atitudini (aceștia fiind cei patru piloni ai educației contemporane) pentru a realiza eficient învățarea. Competențele au apărut după ce Tratatul de la Lisabona puncta educația ca prioritate pentru a transforma Europa într-o economie dinamică. În 2006 Uniunea Europeană îndeamnă guvernele să se concentreze pe dezvoltarea a opt competențe cheie pentru o învățare pe tot parcursul vieții.

O nouă lege a educației în anul 2011 - la fel ca în legea din 1995, învățământul constituie o prioritate națională. Legea propune o viziune aliniată cu obiectivele internaționale care pun accentul pe un învățământ bazat pe cunoștințe, aptitudini, atitudini și valori, așa că legea își propune formarea „infrastructurii mentală a societății românești".

BIBLIOGRAFIE:

1. https://ro.wikipedia.org/wiki/Istoria_educa%C8%9Biei_%C3%AEn_Rom%C3%A2nia
2. https://adevarul.ro/economie/stiri-economice/istoria-invatamantului-romanesc-zice-domnitorul-cuza-despre-sistemul-actuala-1_5f621cd45163ec42710b65bc/index.html
3. https://craciuneanu.ro/istoria-invatamantului-romanesc-ce-ar-zice-domnitorul-cuza-despre-sistemul-actual/
4. https://inclusiv.ro/istoricul-educatiei-romanesti-de-la-cuza-la-coronavirus/
5. https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/modernizarea-invatamantului-romanesc

MODERNIZAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ROMÂNESC

Prof. Marioara Adrian
Școala Gimnazială Salcia, jud. Teleorman

Istoria învățământului românesc este parte integrantă a istoriei sistemului educațional din România. Evoluția istorică a sistemelor de învățământ a urmărit îndeaproape evoluția sistemului politic și administrativ al formațiunilor statale de pe actualul teritoriu al României.

Cea mai veche școală de pe teritoriul României este menționată în anul 1380 la Sibiu. Din anul 1449 este atestată poziția exactă a școlii respective. În anul 1522 este atestată Școala din deal din Sighișoara, iar în 1541 este atestat gimnaziul superior săsesc din Brașov. După Reforma protestantă instituțiile de învățământ din Transilvania au cunoscut un avânt deosebit, Colegiul Bethlen din Aiud și Colegiul Reformat din Târgu Mureș desfășurând o activitate didactică de nivel european. Prima școală superioară în limba română a fost înființată la Făgăraș în anul 1657 de Zsuzsanna Lorántffy.

În Țara Românească și Moldova, cu câteva excepții de marcă (cum au fost cazurile lui Vasile Lupu sau Iacob Heraclid), nu a existat o atenție în sensul creării de școli și academii pentru educarea tineretului. În toată această perioadă, populația formațiunilor statale românești a fost practic analfabetă în cvasi-totalitatea ei.

Caracteristica principală a sistemului educațional din Țările Române până la începutul epocii moderne, a fost cvasi-absența sa de-a lungul întregii perioade. Au existat unele încercări timide, limitate ca scop și cu durată efemeră a unor domni, principi sau conducători religioși de a înființa o serie de instituții cu rol educațional, dar acestea au fost foarte puține și fără realizări notabile la scara societății. Aceaste „școli" sau „academii" ofereau o educație predominat de natură religioasă, precum și câteva noțiuni de educație științifică elementară (scrisul, cititul, operațiile aritmetice de bază, unele limbi străine, elemente de geografie, etc.) Limbile de predare au fost de regulă greaca și slavona (în Țara Românească și Moldova) și latina în Transilvania.

Primele așezăminte de tip școlar au apărut pe lângă mănăstiri și aveau ca scop învățarea scrisului în limba slavonă, necesar întocmirii documentelor și corespondenței oficiale. Din aceste „școli de chilie" cum le numea Nicolae Iorga au provenit tahigrafii Atanasie și Paladie or Mircea caligraful, din Moldova secolului al XV-lea.

Tot cam din aceeași perioadă sunt menționate și primele elemente ale unui învățământ profesional cum ar fi școlile de meserii care pregăteau meșterii îmbrăcători în argint ai cărților și ai icoanelor de catapiteasmă sau școala de muzică, de psaltichie, a câte unui diac domnesc care învăța la șapte glasuri.

Școala era văzută mai degrabă ca o pedeapsă, iar școlarii erau înmatriculați prin procedee mult diferite de cele moderne. După cum arată o cronică a vremii „se recrutau învățăcei, copii prinși, furați de prin sate, din care se făceau oameni de treabă, vlădici și egumeni și preuți și diaconi pre la svintele mănăstiri".

Cercetările istorice au demonstrat că primii voievozii si cnezii români din Maramureș știau să scrie în slavonește. De asemenea domnii, atât în Moldova cât și în Țara Românească învățau carte. Chiar aceia care nu puteau scrie erau datori să știe să vorbească slavonește.

În Țara Românească, istoria învățământului superior, a început la sfârșitul secolului 17-lea. Constantin Brâncoveanu, domnitorul Tării Românești, a fondat Academia domnească de la București in 1694. Educația a fost disponibilă numai în limba greacă. În 1776, Alexandru Ipsilanti, domnitorul Țării Românești, a introdus noi cursuri în cadrul Academiei. De la acea dată, franceza

și italiana au început să fie predate de asemenea. învățământul privat a fost, de asemenea disponibil.

Încă din secolul al XIV-lea, sașii din Transilvania au început să înființeze școli primare, astfel că la începutul secolului al XVI-lea exista câte o școală primară în aproape fiecare comună săsească. În 1541 s-a înființat primul gimnaziu săsesc, iar în anul 1722 s-a introdus învățământul obligatoriu pentru națiunea săsească. În Transilvania, conform regulilor austriece, cea mai mare parte a educației a fost fie în limba germană sau latină. Structurile medievale, cum ar fi șerbia și un puternic sistem de breasle au supraviețuit până în secolul al 19-lea. Astfel, a fost o educație religioasă sau de breaslă. Alfabetizare a fost destul de scăzută, în toate provinciile românești.

Educația modernă, cu toate acestea, începe să apară și în Transilvania și Banat, școlile au apărut în orașele mari (cum ar fi Cluj sau Timișoara). În Bucovina, Liceul Teologic, care mai târziu a devenit Universitatea din Cernăuți a fost format pe regulile austriece.

Ca limbi străine, în școala românească, putem începe cu franceza, care era prezentă în programa unor școli bucureștene, încă din secolul al XVIII-lea. Franceză ca limbă de studiu figurează în programa școlii de la Sf. Sava, fiind predată de Gh Ardeleanu, Simion Marcovici sau Ion Pop. După 1847, franceza devine limbă de colegiu şi va fi predată de către profesori francezi precum Monty, Varaigue sau Hurard. După 1829, limba franceză se va preda şi la Școala Centrală din Craiova, de către profesori francezi ca Vizamont, Gross au Doufur. Trebuie de știut că limba franceză s-a studiat și la cererea părinților în orașe mai mici precum Brăila, Ploiești, Slatina sau Vălenii de Munte.

Limba franceză a reprezentat obiect de bază şi în pensioanele și școlile particulare de băieți şi fete, în special în București. De asemenea, franceza s-a predat şi la domiciliul elevilor mai înstăriți, de către profesori francezi precum Louis Reppey, Salme etc. La Iași, o importantă instituție de învățământ cu predare în limba franceză era Gimnaziul Vasilian și apoi Academia Mihaileană, unde profesori francezi ca Mouton sau Charles Tissot învățau tinerii elevi să scrie şi să citească în limba franceză.

Pentru limba germană avem școală de la Sf. Sava (1845) unde exista catedră separată cu predare în limba germană, de către profesorul Carl Schweder. De asemenea, limba germană se mai predă și în pensioanele conduse de Asteriadi, T. Crapsa sau Stamatopulo. La Craiova, germana se preda în școlile deschise de Raymond, Globaridis şi Hristodulo. La Golești, germana se preda în școala lui Dinicu Golescu. La Gimnaziul Vasilian, limba germană o predă Samuil Botezatu. De asemenea, şi limba germană se predă la domiciliul elevilor, de profesori precum Leopold Galiţianul sau Iosif Gerlich.

Tot la Academia de la Sf. Sava din București, se preda şi limba italiană, încă din 1739. La Golești, italiana se preda încă din 1826, iar la Academia Mihaileană din Iași se preda încă din 1843, de către profesorul italian Domenico Croscelli. Italiană se preda şi în pensioanele din Brăila şi cel de fete de la Galați, al Celestinei Scotti.

Limba engleză se preda particular, la București de către Maria Rosetti. În gazeta "Punctul Român" aflăm informația că sumele încasate din aceste lecții cu predare în limba engleză erau depuse pe "altarul patriei". În pensionul lui I. Hmielovschi, engleza figura ca obiect de studiu. Începând cu 1838, aflăm că engleza se putea preda și la domiciliu, de pildă la Iași, de către profesori precum I.Kruger.

BIBLIOGRAFIE:

1. https://ro.wikipedia.org/wiki/Istoria_educa%C8%9Biei_%C3%AEn_Rom%C3%A2nia
2. https://adevarul.ro/economie/stiri-economice/istoria-invatamantului-romanesc-zice-domnitorul-cuza-despre-sistemul-actuala-1_5f621cd45163ec42710b65bc/index.html
3. https://craciuneanu.ro/istoria-invatamantului-romanesc-ce-ar-zice-domnitorul-cuza-despre-sistemul-actual/
4. https://inclusiv.ro/istoricul-educatiei-romanesti-de-la-cuza-la-coronavirus/
5. https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/modernizarea-invatamantului-romanesc

ROLUL EDUCAȚIEI MORAL-RELIGIOASE PENTRU ADOLESCENȚI

Prof. Livia-Gina Morar
Liceul Special pentru Deficienți de Vedere, Cluj-Napoca

Prezentul articol explorează dimensiunea educației moral-creștine și influența acesteia asupra comportamentului elevilor. O introducere teoretică evidențiază faptul că perioada adolescenței este caracterizată deseori de riscul comportamentelor deviante, iar acestea pot deveni vizibile în rândul tinerilor, manifestându-se în diverse forme în cadrul școlii.Educația moral-creștină este o componentă educațională ce poate avea un rol important în prevenirea comportamentelor deviante și poate determina formarea unui comportament prosocial, ghidat de valori morale.

Cuvinte cheie: școală; educație moral-creștină; comportament deviant.

Perioada adolescenței aduce cu sine probleme comportamentale. Pericolul acțiunilor deviante este mare și se datorează conflictelor existențiale, neconcordanței cu valorile sau cu idealul de viață. Aparține istoriei umane, fie că se contrapune unor norme dezirabile din punct de vedere social, fie că primește forma unor abateri de la legislația aflată în vigoare la un momentul dat. Unele studii atribuie performanțele școlare scăzute modului de petrecere a timpului liber, actelor de delincvență juvenilă pe care le săvârșesc adolescenții din școli. Alți factori cu influență pozitivă asupra rezultatelor școlare includ climatul școlar, relaționarea eficientă între elevi și profesori precum și între cadrele didactice sau resursele materiale ale școlii. Școala se constituie ca organizaţie care învaţă şi produce învăţare, iar specificul ei decurge din faptul că e investită cu această funcţie (Păun, 1999). În această direcţie, de a produce învăţarea,își structurează toate celelalte aspecte organizaţionale şi funcţionale. Educaţia şcolară este o prioritate pentru societăţile civilizate, deoarece devenirea economică, socială, politică şi culturală a acestora cere oameni cultivaţi şi competenţi. Aşadar, educaţia şcolară este o miză esenţială pentru om, pentru sociocultură şi pentru civilizaţie.

Educația morală și educația religioasă se completează reciproc și ambele au un rol important în formarea și întărirea coeziunii grupului școlar precum și în stabilirea standarde- lor de comportament. Valorile morale sunt cele care au un rol deosebit în formarea caracterului și a personalităţii omului, a felului în care acesta relaţionează cu alţi oameni şi, de asemenea, în stabilirea colaborării la anumite proiecte esenţiale.

Obiective:dezvoltarea capacității de-a corela frumusețiile vieții spirituale, de-a apăra și înțelege credințele religioase. -să-și formeze gustul artistic pentru a descoperi folosul spiritual din mănăstiri și lăcașuri de cult.

Metode: seminar, dezbaterea, lucrul pe grupe, ilustrarea cu film și alte materiale documentare.

Seminar didactic: 1. Atelier: Țara noastră este renumită prin numărul mare de mănăstiri care sunt un simbol al credinței noastre străbune. Se analizează tipurile de mănăstiri și locașuri de cult din mai multe zone geografice.

Mănăstirile din țara noastră sunt,
- monumente de artă,
- locașuri de reculegere,
- izvoare de cultură și civilizație,
- școli de morală și pedagogie
- ateliere de artă populară.

Se realizează un atelier tematic prin localizarea pe harta țării a principalelor locașuri spirituale și rolul cultural avut în evoluția poporului nostru.ex.mănăstirile din Bucovina și Moldova (Putna, Sucevița, Moldovița, Dragomirna,Voroneț, Gura Humorului, Agapia, Văratec, Neamț, etc.) din Muntenia și Oltenia (Tismana, Curtea de Argeș, Horezu, Bistrița, Olănești, Cozia etc.) din Transilvania și Maamureș, Banat (Rohia, Râmeți, Sâmbăta, Nicula, Ghelar, Frumușica etc.).

2. Atelier: frumusețea arhitectonică și pictura mănăstirilor noastre la Curtea de Argeș, Agapia, Voroneț.Multe edificii religioase au fost construite din lemn fără inserții din metal, stau mărturie peste timp legat de creațiile artistice ale meșterilor populari și a sculptorilor în lemn.În multe mănăstii au existat tipografii și ateliere de pictură, fiind create adevărate școli de ucenici la Neamț, Prislop, Sihăstria.Tipografii la Șcheii Brașovului, Tismana, Horezu și Trei Ierarhi.De asemenea erau renumite aici atelierele de țesut, cusut, de caligrafie, pictor de cărți etc. ex. Agapia, Șag-Timișești, Dragomirești.

Concluzie: Educația moral-creștină are o influență benefică de prevenire a comportamentului antisocial în școală. Elevii care au urmat încă din ciclul primar de învățământ o școală confesională, au un comportament prosocial ghidat de valori moral-creștine. Acest fapt conduce la conturarea unei atitudini corecte, responsabile față de implicarea în acțiuni antisociale în spațiul școlar. Sistemul valoric al adolescentului se conturează de-a lungul formării sale prin procesul socializării, atât în familie, cât și în școală și în alte grupuri sociale de apartenență. Propunem o aplecare cu atenție asupra conținutului educației religioase care, pe lângă transmiterea de informații, să aibă un rol formativ, bine structurat și orientat prin scopuri și obiective specifice. Trăind într-o societate creștină, setul de valori și precepte moral-creștine ar trebui să fie cunoscute și însușite de semeni iar educația ar trebui să conlucreze în acest sens fiindcă scopul ei este de a modela elevii pentru o bună integrare socială. Comportamentul prosocial, dezirabil social, asigură o bună integrare a individului în societate deoarece nu se abate de la normele sociale și nu pune în pericol funcționarea optimă a societății umane. Combaterea conduitei negative trebuie să fie parte a scopului acțiunilor educative, iar formarea caracterului moral să caracterizeze demersurile educaționale specifice unei societăți cu rădăcini în credință.

BIBLIOGRAFIE:

Alternative Sociale (2006). Metode şi tehnici de prevenire a delicvenţei juvenile. Marea Britanie: European Children's Help Organisation

Florea, M. (2008). „Autocontrol, responsabilitate şi maturitate socială la adolescenţii delicvenţi". În Studii şi cercetări din domeniul ştiinţelor socio-umane (Volumul 17). Cluj-Napoca: Argonaut

Manual privind prevenirea delicvenţei juvenile în sistem integrat în unităţile de învăţământ preuniversitar şi în zona adiacentă acestora (2010). Bucureşti: Expert.

Opriş, M. (2011). Educaţia morală şi educaţia religioasă în şcoală. Cluj: Editura Eikon.

Păun, E. (1999). Şcoala - abordare sociopedagogică. Iaşi: Editura Polirom.

DEZVOLTAREA CRITERIILOR CALITATIVE ÎN EDUCAȚIA PREUNIVERSITARĂ

Prof. Naciu Iulia Violeta
Școala Gimnazială „Vasile Racottă ” Știorobăneasa, jud. Teleorman

Între factorii educativi, școala ar trebui să ocupe poziţia de lider, fiind singurul special calificat pentru a face educaţie.Calitatea este definită ca fiind „un ansamblu de însuşiri/caracteristici ale unor produse sau procese ce exprimă gradul în care acestea satisfac nevoia în funcţie de anumiţi parametri și anume: utilitate, estetică, eficienţă, consum, caracteristici tehnico-ştiinţifici ”[2]

În învățământul preuniversitar românesc, în vederea reformării sistemului de învățământ stă la bază fundamentarea unui sistem de calitate în concordanţă cu normele europene ce vizează:

- îmbunătăţirea procesului educaţional, pe componentele sale de predare–instruire-evaluare;
- asigurarea unui sistem naţional de evaluare calitativ;
- îmbunătăţirea infrastructurii sistemului de educaţie;
- dezvoltarea unui curriculum în concordanță cu cel din Uniunea Europeană.

Importanţa domeniului educației constă în concentrarea asupra modului în care instituţia gestionează asigurarea calităţii tuturor activităţilor sale, precum și de a face publice informaţiile şi datele care dovedesc un anumit nivel al calităţii.

Calitatea se generează permanent, se măsoară şi se îmbunătăţeşte continuu, iar organizaţia furnizoare de educaţie trebuie să asigure calitatea, să implementeze propriul sistem de management şi de asigurare a calităţii, să se autoevalueze continuu şi să propună măsuri ameliorative.

Educaţia bazată pe competenţe presupune o serie de dimensiuni noi, cum ar fi:

- accentuarea urmăririi modului de realizare a finalităţilor asumate la sfârşit de an şcolar sau la sfârşitul învăţământului obligatoriu,
- acordarea unui sens nou procesului de învăţare,
- certificarea rezultatelor instruirii etc.

In prezent există trei dimensiuni ale abordării competenţelor și anume:

- o dimensiune care îşi are originea în sensul strict ştiinţific al competenţelor;
- o dimensiune care rezultă din competenţele – cheie ofertate la nivel european;
- o dimensiune a concretizării competenţelor descrise în curriculum şcolar (competenţe generale şi competenţe specifice).

În primul caz, discuţia asupra caracteristicilor competenţelor (cu multiple argumente pro şi contra) se situează frecvent la un nivel teoretic şi de psihologie a învăţării, analizându-se procesul propriu-zis de formare a acestor competenţe subliniindu-se caracterul integrat al acestora şi succesiunea de evenimente de instruire care duc la formarea şi dezvoltarea competenţelor în sine. Învăţarea şcolară are, în acest caz, un profund caracter inductiv (pornind de la competenţe elementare bine definite, la competenţe cu o generalitate mai mare).

În al doilea caz, predominant deductiv, se porneşte de la competenţele – cheie europene , spre competenţele procesului de instruire,elementul principal fiind caracterul transversal al acestora şi orientarea lor spre învăţarea pe parcursul întregii vieţi.

---

[2] Neacșu I

Al treilea domeniu se limitează la aplicarea competenţelor curriculumului şcolar la situaţiile concrete de învăţare; în acest caz, este vorba despre preluarea competenţelor din programele şcolare, considerarea lor ca finalitate principală a învăţării şi construirea procesului de instruire în jurul efortului de formare şi atingere a competenţelor. În această situaţie, se pune un accent deosebit pe construirea unor situaţii de învăţare care să ducă la performare.

În procesul de învățare trebuie respectate următoarele principii:

a) Principiul psihogenetic al stimulării şi accelerării dezvoltării stadiale a inteligenţei - întregul proces educaţional, conform constructivismului, se realizează în acord cu o schemă generală de evoluţie a inteligenţei şi a posibilităţii accelerării dezvoltării stadiale a acesteia.

b) Principiul învăţării prin acţiune Acest principiu analizează relaţiile dintre elementele procesului educaţional: raportul dintre calitate şi timp, motivaţia, învăţarea reflexivă şi altele, menționând în mod constructiv ideea că învăţarea prin acţiune reprezintă o sursă semnificativă de creştere a eficienţei procesului de instruire.

c) Principiul construcţiei componenţiale şi ierarhice a structurilor intelectuale,conform căruia structurile intelectuale se formează de la cele elementare, la cele mai complexe: dimensiunea sa senzoriomotorie (care reprezintă punctul de plecare al oricărei învăţări); învăţarea observaţională; învăţarea de concepte (şi terminologia specifică corespunzătoare);învăţarea unor reguli, principii; învăţarea unor strategii; învăţarea prin cercetare (învăţarea creativă şi procesul de descoperire).

d) Principiul stimulării şi dezvoltării motivaţiei cognitive, are în vedere raportul dintre motivaţia extrinsecă şi motivaţia intrinsecă, centrarea pe rezultatele învăţării, strategia învăţării depline şi elementele învăţământului diferenţiat, ideea principală fiind aceea a trecerii de la motivaţia extrinsecă la motivaţia intrinsecă în învăţare, completată spre sfârşitul şcolarităţii, de o învăţare cu un pronunţat caracter pragmatic şi social, care îşi are originea în autosusţinerea traseului profesional al elevului.

e) Logic şi psihologic în învăţare .Se consideră că în prima parte a şcolarităţii, învăţarea trebuie să fie adecvată structurilor psihologice ale elevului (învăţarea psihologică), iar în a doua parte trebuie să fie adaptată structurilor logice ale ştiinţei (învăţarea logică).

În contextul instruirii pe competenţe, componentele procesului de învăţământ au o anumită modificare calitativă, prin repoziţionarea finalităţilor din două perspective diferite: competenţele – cheie şi competenţele curriculumului şcolar.

Evaluarea performanței este un instrument puternic în clasă deoarece:

• Integrează evaluarea și instruirea
• Poate apărea în orice moment al activității
• Implică colaborarea dintre educabil și profesor
• Include educabilii în evaluare și auditare
• Valorifică atât procesul cât și produsul

Obiectivele calitative mentionate pot fi evaluate de către educabili și/sau părinți, care pot da astfel un feedback asupra calității muncii profesorului.

Acest tip de evaluare a performanței corelează direct și pozitiv cu nevoia creșterii încrederii în școală și atragerea copiilor și tinerilor către educație, cu eliminarea tensiunilor din procesul didactic și cu creșterea nivelului de competență și profesionalism al cadrelor didactice.

Finalităţile instruirii (educaţiei) exprimă:

• aspiraţii, intenţii pe termen lung;

• orientarea obligatorie a activităţii didactice (pedagogice) către anumite rezultate aşteptate, anticipate, de către factorii implicaţi, societate, indivizi, instituţii specializate etc;

• dependenţa proiectării conţinuturi lor, strategiilor, modurilor de organizare şi conducerea instruirii (educaţiei) de aceste rezultate aşteptate , în variante, după gradul lor de generalitate, complexitate, timp implicat;

• gradul de generalizare, teoretizare al proiectelor sociale şi individuale asupra devenirii personalităţii umane şi transformarea lor în mobiluri ale acţiunii didactice (educative);

• definirea modului de realizare, racordarea caracteristicilor procesului de învăţământ la proiecţiile curriculare conturate, organizarea experienţelor de învăţare, concretizarea concepţiilor asupra instruirii în norme, operaţii, acţiuni, situaţii, modalităţi de intervenţie dirijată

• realizarea în trepte, progresivă, dinamică a instruirii, dar de la acţiuni simple, concrete, operaţionale, situative, prin amplificare, în spirală sau centric, către finalitatea cu gradul cel mai mare de generalitate (idealul educaţiei), prin intermediul altora, cu o sferă mai restrânsă ;

• adaptarea, în timp, a conţinutului finalităţilor la modificările valorilor promovate, conturate în dezvoltarea complexă a societăţii, la opţiunile prioritare reformulate de către aceasta, cu repercusiuni asupra reorientării proiectării curriculumului, asupra mărimii gradului de deschidere a sistemului de învăţământ la nou;

• dependenţa calităţii schimbărilor în învăţământ (conţinut, structură, strategii, resurse, politici) de modificările generale, multiplu determinate;

• modalităţi variate de definire a complexităţii finalităţilor, după gradul de trecere de la particular la general, de la nivelul ideal la cel practic, real, imediat, pe scara descendentă: ideal (educativ), scopuri, obiective (generale-specifice-operaţionale);

Dacă eficacitatea (calitatea) realizării finalităţilor reflectă nivelul atingerii valorilor implicate (aşteptări, criterii, exigenţe, intenţii, dimensiuni psihologice prioritare), eficienţa curriculumului indică optimalitatea modalităţilor alese, a organizării etapelor, factorilor antrenaţi, a mijloacelor, a resurselor, a dirijării acţiunilor, a proiectării relaţiilor între elementele instruirii, stilul profesorului, participarea elevului.

Absolvenţii învăţământului obligatoriu ar trebui:

- să demonstreze gândire creativă prin formarea şi utilizarea unor deprinderi de judecată critică prin ameliorarea unor strategii proprii de rezolvare a problemelor etc.
- să folosească diverse modalităţi de comunicare în situaţii reale prin utilizarea deprinderilor de comunicare variată etc.
- să înţeleagă sensul apartenenţei la diverse tipuri de comunităţi
- să demonstreze capacitate de adaptare la situaţii diferite
- să contribuie la construirea unei vieţi de calitate
- să înţeleagă şi să utilizeze tehnologiile în mod adecvat
- să-şi dezvolte capacităţile de investigare şi să-şi valorizeze propria experienţă
- să-şi construiască un set de valori individuale şi sociale şi să orienteze comportamentul şi cariera în funcţie.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bârzea, C.,1998. Arta şi ştiinţa educaţiei. E.D.P., Bucureşti.
2. Bruda, A.,2016. Managementul calității în educație. Secțiunea Didactică și Educație.
3. Joiţa, E., 2000. Management educational. Editura Polirom, Iaşi.
4. Neacșu, I .Metode și tehnici de învățare eficientă .Editura Polirom,Iași

https://necenzuratmm.ro/ancheta-necenzurata/43941-criteriile-de-evaluare-calitativa-a-educatiei.html

http://www.umfcv.ro/files/p/e/Pedagogie%201.pdf

DEZVOLTAREA CRITERIILOR CALITATIVE IN EDUCAȚIA PREUNIVERSITARA

Prof. Nania Violeta
Școala Gimnazială Nr.1 Islaz, Jud. Teleorman

Importanța și rolul evaluarii implică cu necesitate regândirea, transformarea, punerea unor baze noi și flexibilizarea demersului evaluativ în învățământul preuniversitar. Reforma în domeniul evaluării rezultatelor școlare ale elevilor trebuie să se producă în sensul creării unui sistem complet nou de evaluare, bazat pe criterii unitare, la nivel național, de apreciere a performanțelor elevilor și nu în sensul revizuirii și îmbunătățirii sistemului tradițional. După cum se știe, începând cu anul școlar 1998-1999, în învățământul primar românesc au avut loc schimbari importante, mai mari poate decât cele din alte paliere ale sistemului de învățământ. Cea mai importanta modificare este cu siguranță legată de evaluarea rezultatelor școlare ale elevilor, care se adaugă schimbărilor comune celorlalte niveluri ale învățământului ce vizeaza planurile, programele și manualele școlare.

Unul din elementele esențiale ale modernizării procesului evaluativ este introducerea unor criterii unitare, a unor indicatori de performanță. Aceștia sunt necesari nu numai pentru evaluarea propriu-zisă, dar și pentru monitorizarea la diferite nivele a demersului.

Indicatorii de performanță reprezintă rezultatele observabile anticipate ale activităților desfășurate, definite ca niveluri acceptabile ale realizării obiectivelor proiectate. Nivelurile acceptabile de performanță pot fi ierarhizate: ”inacceptabil”, ”acceptabil”, ”bine”, ”foarte bine” și, eventual, ”excelent”. Numai stabilind de la bun început, în faza de proiectare, indicatorii de performanță, se poate realiza o legatură firească și corecta între proiectare și evaluare, se poate masura eficiența proiectării.

Indicatorii de performanță trebuie să aibă câteva caracteristici:

• vizibilitatea - posibilitatea identificarii și observarii directe;

• adecvarea – evidența legaturii cu obiectivul evaluat;

• măsurabilitatea - să poata fi apreciate existența indicatorilor calitativi și nivelul de realizare a celor cantitativi;

• relevanța - să se refere la performanțele de fond și nu la cele conjuncturale.

Standardele curriculare de performanță sunt standarde naționale, absolut necesare în condițiile introducerii unei oferte educaționale diversificată, concretizată în elaborarea unui plan cadru de învățământ, a unor programe școlare noi, precum și a manualelor alternative. Ele reprezintă un sistem de referință comun și echivalent pentru toți elevii, vizând sfarșitul unei trepte de școlaritate.

Standardele curriculare de performanță sunt criterii de evaluare a calității procesului de învățare. Ele reprezintă enunțuri sintetice, susceptibile să indice în ce măsură sunt atinse obiectivele curriculare de către elevi. In termeni concreți, standardele constituie specificări de performanță vizând cunoștintele, competențele și atitudinile stabilite prin curriculum.

Elaborarea standardelor are în vedere:

• obiectivele cadru și cele de referință ale disciplinei;

• caracteristicile psihopedagogice ale vârstei școlare vizate.

Aceste criterii unitare, numite descriptori de performanță realizeaza, dupa cum spun autorii Curriculum-ului Național, o evaluare cât mai obiectivă, dar mai cu seamă furnizează elevilor, profesorilor, părinților și tuturor celor interesați, informații relevante despre nivelul de pregătire atins.

Dupa cum se știe, în prima fază s-au elaborat descriptorii de performanță pentru învățământul primar, odată cu schimbarea sistemului de apreciere a elevilor prin note cu calificative. In prezent, fără a se intenționa (deocamdată) înlocuirea notelor cu calificative se lucreaza la un sistem de criterii pentru acordarea notelor în învățământul gimnazial și liceal (In acest context, elaborarea criteriilor de acordare a calificativelor se gaseste in relatie directa cu curriculum-ul si se va realiza prin intermediul elementelor de competenta definite la nivelul acestuia sau al standardelor de performanță (acolo unde este cazul), așa cum se poate constata din schema alăturată.

După cum se poate observa, criteriile menționate sunt eterogene din perspectiva acoperirii curriculare, ca și a modului de abordare a conținutului, dar constituie repere posibile pentru ceea ce trebuie să acționeze drept criterii calitative de apreciere în procesul de evaluare în relație cu calificativele. In prezent se pune din ce în ce mai acut în evidență necesitatea de a regândi procesul de evaluare din perspectiva reflectării cu acuratețe a rezultatelor școlare. In sistemul românesc de învățământ se vorbește chiar de schimbarea de paradigma privind evaluarea, în sensul trecerii de la măsurarea educațională la o reala evaluare educațională.

O idee importantă care sta la baza schimbării de paradigma este, printre altele, aceea privind asocierea elevului și responsabilizarea acestuia în demersul propriei formări, dar și în actul evaluării. Nota nu mai poate continua să reprezinte exclusiv o ”sentință”pe parcursul sau la sfarșitul unei secvențe de instruire. Judecata evaluativă, indiferent că se exprima prin note sau calificative, trebuie să reprezinte și pentru elev un instrument care îi poate oferi toate informațiile necesare luării unor decizii ameliorative.

Dupa cum se știe, se afla în proces de transformare structura și rolul examenelor. Este vorba de intenția de a deplasa accentul de la evaluarea de cunostințe, la finalul unui ciclu școlar, la evaluarea de capacități, competențe, atitudini. Dar pentru a asigura succesul acestora, evaluarea curentă trebuie regândită, în principal prin centrarea acestui demers pe întreaga gamă de capacități și abilități specifice fiecărei discipline, în scopul unei evaluări cu adevarat valide. Din această perspectivă se pune problema regândirii sistemului de abilități și competențe precum și adecvarea tipurilor de instrumente de evaluare utilizate.

Introducerea unui sistem de criterii - descriptori de performanță raspunde de asemenea și necesitatii de asigurare a comparabilității în acordarea notelor/calificativelor, în funcție de calitatea răspunsului dat de elev. Principalele argumente pentru introducerea, adaptarea și utilizarea unor asemenea criterii calitative sunt :

• potențialul lor formativ în sensul conștientizării de către elev a cerințelor, a sarcinilor de lucru și a performanțelor așteptate;

• stimularea capacității elevului de autoevaluare a nivelului sau de pregătire în diferite momente ale procesului de învățare;

• creșterea consistenței și a transparenței procesului de apreciere și de notare în scopul sporirii credibilității judecății de valoare în cadrul evaluării curente, cu impact direct și asupra examenelor;

• realizarea, în timp, a unui consens de tip ”profesionist” între cei care acționează ca evaluatori în dubla ipostază: în mod curent și în situațiile de examen;

Acest lucru este esențial pentru fundamentarea unei judecăți de valoare bazată pe criterii stabilite în mod concret și pentru asigurarea comparabilității în notare la nivel național;

• stimularea, și pe aceasta cale, a schimbării accentului în procesul educațional de pe conținuturi curriculare pe capacități și competențe;

• utilitatea folosirii criteriilor de acordare a calificativelor are cel puțin două avantaje importante:

• oferă învățătorului sprijinul necesar în definirea nivelurilor de performanță aăteptate și în planificarea programului de instruire a elevilor în vederea atingerii acestor performanțe;

• creeaza un climat educațional mai puțin stresant pentru elev, care prin cunoașterea și înțelegerea acestor criterii, acceptă în cunoștință de cauză aprecierea învățătorului exprimată prin calificative.

Experiența didactică demonstrează faptul că în procesul de elaborare a descriptorilor de performanță pentru acordarea calificativelor, accentul trebuie pus pe câteva aspecte mai sensibile:

• identificarea acelor elemente de competență și atitudini care implica un grad accentuat de subiectivitate în aprecierea elevului, îndeosebi în domeniul afectiv;

• corelarea directă între strategia de evaluare folosită și modul în care sunt utilizate rezultatele elevului;

• raportarea directă la curriculum-ul intenționat (formal) și formularea descriptorilor și a altor materiale într-un limbaj accesibil învățătorilor și elevilor;

• utilizarea unor metode și instrumente alternative de evaluare;

•generalizarea pentru alte sarcini de lucru similare;

Introducerea sistemului de apreciere prin intermediul descriptorilor de performanță are în vedere obținerea - pe termen mediu și lung - a unor efecte importante:

• cresterea încrederii privind aprecierea performanțelor școlare, atât în situația de evaluare curenta (formativă sau sumativă) cât și în situația de examen;

• consolidarea capacităților metacognitive ale celor evaluați, în condițiile modificării gradului de conștientizare a importanței răspunsului la sarcina de lucru, ca și a necesității adoptării unui demers implicând anumite strategii, algoritmi etc.;

• reducerea ”erorii de masurare” (a variabilității) în evaluare prin aplicarea cu consecvență de către toate cadrele didactice care predau la aceiași clasă (învățător, profesori de limbi straine, de educație artistică plastică, de educație fizică etc.) a criteriilor comune stabilite;

• creșterea substanțială a validității procesului de apreciere a performanței așteptate, în condițiile folosirii și a altor instrumente de evaluare în afara celor tradiționale.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bontaş, Dumitru (2007) – *Management general*, Editura Universităţii „George Bacovia”, Bacău
2. Johns, Gary (1998) – *Comportament organizaţional*, Editura Economică, Bucureşti
3. Pânişoară, Georgeta, Pânişoară,Ion-Ovidiu, Managementul resurselor umane, EdituraPolirom, București 2004, pag. 32-49
4. Puiu, Tatiana (2012) – *Managementul resurselor umane*, Editura PIM, Iaşi
5. Stoica,A. Ghid de evaluare pentru invatamantul primar, 1999
6. *** Curriculum National, pag. 204
7. *** Legea 1 /2011 – *Legea educaţiei naţionale*, actualizată
8. *** Academia Română – Institutul de Lingvistică “Iorgu Iordan” (1996) - *Dicţionarul explicativ al limbii române*, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti

DEZVOLTAREA CRITERIILOR CALITATIVE ÎN EDUCAȚIA PREUNIVERSITARĂ

PIP Mihaela Pătru,
Școala Gimnazială Putineiu. Jud. Teleorman

Introducere

Având în vedere aplecarea omului modern spre calitate și dorința lui de a avea cele mai bune servicii, oferta educațională nu mai poate rămâne neactualizată standardelor. Pentru ca sistemul educaţional să fie orientat spre furnizarea unor informații actuale și în concordanță cu cerințele, este necesar să fie îndeplinite criterii, indicatori, standarde şi descriptori.

La nivelul organizaţiei şcolare, este indicat să se țină cont de politicile şi strategiile educaţionale existente la nivel naţional, regional şi local, de situaţia din practică, definită de factori contextuali şi situaţionali şi nu în ultimul rând, de evoluţia conceptului de calitate.

MANAGEMENTUL EDUCAȚIONAL

Școala s-a schimbat dramatic în ultimii ani. Nu mai este doar locul în care elevii primesc cunoştinţe, ci este şi locul de formare, integrare și relaţionare. Inclusiv la nivel de colectiv au fost receptate diferențe. Membrii echipei de predare au înţeles importanţa exemplului propriu, al valorilor pe care le imprimă, nevoia de planificare şi rolul culturii instituţionale în toată activitatea de asigurare şi menţinere a calităţii.

De asemenea, s-a înțeles importanța consecvenței și implicit, misiunea școlii. Procesul de învățare nu este caracteristic doar perioadei în care elevul este la orele de curs, ci are loc fără oprire, indiferent de mediul social sau educațional. Acest aspect aduce după sine schimbări importante, întrucât și profesorii trebuie să fie capabili să acumuleze cunoștințe și să se actualizeze în funcție de progresul tehnologiei și de evoluția cerințelor. Inclusiv managementul şcolii trebuie orientat spre susținerea învăţării la toate nivelurile de pregătire profesională din unitatea pe care o coordonează într-un mod adaptat de la o persoană la alta.

Se poate aprecia că dascălii au un rol central în dezvoltarea unei educaţii de calitate. Învăţarea centrată pe elev, care presupune cunoaşterea îndeaproape a acestuia, a culturii, a capacităţilor şi înclinaţiilor sale către anumite domenii, reprezintă o metodă actuală. Aceasta oferă posibilitatea profesorului să răspundă cerinţelor şi nevoilor elevilor de cultură, precum şi să-i evalueze corect. În acest caz, corectitudinea evaluării depinde în mare măsură de imaginea pe care profesorul şi-o creează despre elev.

Calitatea este un termen pe care elevii nu îl pot asimila, mai ales că nu au repere după care să se bazeze. Aceștia nu pot compara, întrucât nu cunosc decât un singur sistem de învățământ, excepție făcând elevii care au urmat și cursuri în străinătate (aparținenți de cele mai multe ori unui grup vulnerabil). Avem de a face cu o abordare foarte nouă a conceptului de calitate, prin aceea că se încearcă aducerea acestei noţiuni, deseori abstractă şi generică, la nivelul de înţelegere al copiilor din învăţământul şcolar.

Acest lucru este o premieră chiar şi pentru Uniunea Europeană, unde nu există încă un studiu sistematizat al aspectelor legate de calitatea vieţii şi a mediului la vârste atât de fragede, cum se încearcă în România. Sperăm că odată introduse noţiunile de calitate în tematica şcolară, atât ca disciplină independentă, cât şi integrate în alte materii, nivelul de înţelegere al copiilor asupra unor probleme ce decurg din statutul lor de consumatori, dar şi de viitori producători, va spori, iar odată ce părăsesc băncile şcolii vor putea produce acea mult-dorită schimbare de mentalitate în privinţa calităţii. Şcoala trebuie să depună efort pentru realizarea progresului elevului în raport cu nivelul său anterior, aceasta fiind esenţa activităţii educative. Astfel, se poate

preconiza calitatea în educaţie, fiind nevoie de adaptarea programelor si conţinuturilor la posibilităţile de vârstă ale elevilor.

De câteva decenii, copiii sunt din ce în ce mai aglomerați la clasă, nivelul de dificultate al materiei predate crescând constant. Chiar dacă se pune adesea accentul pe calitate, inclusiv în documente oficiale, lipsa de unitate a educaţiei este cauzată de faptul că nu se poate vorbi de o calitate a educaţiei "în sine", ci în funcţie de valorile promovate în societate si la nivelul organizaţiei şcolare. Adaptarea la valorile societăţii româneşti reprezintă o condiţie pentru realizarea unei educaţii calitative şi cantitative.

Dacă pregătirea pentru viaţă a elevilor ar fi obiectivul educaţiei, iar acesta ar fi exprimat simplu și clar la nivel naţional, am redescoperi astfel cultura lucrurilor simple, care nu sunt cuantificabile financiar, dar valorează o avere. În felul acesta, ne-ar ajuta cu adevărat să formăm cetăţeni liberi, activi și responsabili, implicaţi în viaţa comunităţii.

Școala ar trebui să ocupe poziţia de lider între factorii educativi, fiind între aceştia singurul special calificat pentru a face educaţie. Modalitatea de punere în practică nu trebuie să vizeze trasarea sarcinilor (cum se procedează cu familia) sau acuzele (cum se întâmplă cu mediul social sau cu mass - media), ci să atragă de partea ei prin afecţiune copiii şi prin lectorate părinţii cărora profesioniştii educaţiei să le aducă în vedere beneficiile educaţiei în familie.

Criterii identificate pe care se bazează calitatea în instituțiile școlare

A. CAPACITATEA EDUCAȚIONALĂ

Este necesar să existe o concordanță între strategia de dezvoltare a şcolii şi contextul social economic. Instituţia trebuie să dispună de o organizare coerentă şi de un sistem adecvat de conducere şi administrare, să aibă o bază materială şi resurse financiare necesare funcţionării stabile pe termen scurt și mediu, precum si resurse umane pe care se poate baza pentru a realiza misiunea și obiectivele propuse.

B. EFICACITATEA EDUCAȚIONALĂ

Acest criteriu se referă la organizarea proceselor de predare şi învăţare în termeni de conţinut, metode şi tehnici, resurse, selecţie a elevilor şi a personalului didactic, astfel încât instituţia în cauză să obţină rezultatele pe care si le-a propus prin misiunea sa clar formulată. Seturile de criterii de evaluare care corespund eficacităţii educaţionale vizează:

a) proiectarea obiectivelor și a rezultatelor;

b) organizarea cadrului de realizare a învăţării;

c) procesul de învăţământ, prin: cadrele didactice (trebuie să transmită integral conţinuturile programelor şcolare); prin existența unei concordanțe între rezultatele elevilor la evaluările interne şi cele obţinute la evaluările externe (răspunde directorul scolii) şi prin şcoală în general, care trebuie să reuşească să asigure valoare adăugată pentru fiecare elev.

d) calitatea documentelor şcolare;

e) criterii de evaluare a calităţii;

f) resurse umane. În acest caz, constituie standarde de calitate gradul de acoperire cu personal didactic calificat; titular; calitatea personalului didactic (calificative anuale, perfecţionări şi performanţe atinse); autoevaluarea cadrelor didactice și prestația pedagogică a cadrelor didactice relevată prin asistenţa la ore/activităţi didactice. Evaluarea personalului din învățământ se va realiza pe baza observaţiilor conţinute în fişele de asistenţă la orele efectuate de conducerea unităţii, de responsabilul de catedră/arie

curriculară realizate pe parcursul anului şcolar. Asigurarea calităţii în învăţământul preuniversitar este sarcina fiecărui cadru didactic şi a fiecărei unităţi de învăţământ. Doar o autoevaluare obiectivă şi eficientă poate determina cunoaşterea realităţii, stabilirea neconformităţilor minore şi majore, a măsurilor preventive și corective și ameliorarea activităţii şcolii;

g) *resurse curriculare - stabilirea disciplinelor opţionale în corelaţie cu opţiunile educaţionale ale elevilor, resursele materiale de care dispune şcoala, personalul didactic, numărul de ore stabilit prin planul de învăţământ;*

h) *ethos-ul, climatul şi cultura şcolară care trebuie să susţină atingerea scopurilor educaţionale stabilite;*

i) *relaţia cu comunitatea şi parteneriate încheiate.* În acest caz, şcoala trebuie să fie importantă din perspective economice și socio-culturale, iar părinţii trebuie să se implice şi să le fie acordată asistenţă. De asemenea, şcoala trebuie să prezinte interes pentru comunitatea locală;

C. MANAGEMENTUL CALITATII

Acesta trebuie să fie centrat pe acele strategii, structuri, tehnici şi operaţii prin care instituţia demonstrează că îşi evaluează performanţele de asigurare şi îmbunătăţire a calităţii educaţiei şi dispune de sisteme de informaţii care demonstrează rezultatele obţinute în învăţare.

Concluzii

Importanţa domeniului educației constă, pe de o parte, în concentrarea asupra modului în care instituţia gestionează asigurarea calităţii tuturor activităţilor sale, iar pe de altă parte, de a face publice informaţiile şi datele care probează un anumit nivel al calităţii. Conducătorul instituţiei, prin Comisia pentru Evaluarea şi Asigurarea Calităţii este responsabil de elaborarea și realizarea strategiilor privind calitatea. Totuși, trebuie precizat că evaluarea corectă a calităţii educaţiei se poate face numai prin combinarea de autoevaluare, evaluare internă şi evaluare externă.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bârzea, C., 1998. *Arta şi ştiinţa educaţiei*. E.D.P.: Bucureşti.
2. Bruda, A., 2016. Managementul calității în educație. Secțiunea Didactică și Educație.
3. Iosifescu, Ș., 2006. *Mesajul ARACIP la debutul anului şcolar 2006-2007*. Disponibil la: http://www.didactic.ro/stiri/8287_mesajul-aracip-la-debutul- anului-si-351-colar-2006-2007.
4. Hotărârea 1418/2006., pentru aprobarea Metodologiei de evaluare externă, a standardelor, a standardelor de referinţă şi a listei indicatorilor de performanţă a Agenţiei Române de Asigurare a Calităţii în Învăţământul Superior. Disponibil la: http://www.lege-online.ro/lr-HOT%C4%82R%C3%82RE-1418%20-2006-(76197)-(7).html.
5. Joiţa, E., 1995. *Management şcolar*. Editura Gheorghe Cârţu Alexandru: Craiova.
6. Joiţa, E., 2000. *Management educational*. Editura Polirom: Iaşi

DEZVOLTAREA CRITERIILOR CALITATIVE ÎN EDUCAȚIA PREUNIVERSITARA

Profesor: Adriana Daniela Petrică-Ungureanu
Școala Ginazială, nr1,Islaz, jud. Teleorman

Calitatea in educație înseamna asigurarea pentru fiecare educabil a condițiilor pentru cea mai bună,completă si utilă dezvoltare.

Calitatea este dependentă de valorile societații in care functioneaza sistemul de educatie.

Calitatea in educație reprezintă asigurarea tuturor condițiilor, pentru ca un elev să ajungă la cel mai înalt nivel. Calitatea in invățământul preuniversitar urmează anumite standarde așa cum reiese din documentele emise de ARACIP.

Comisia pentru asigurarea calității exista in fiecare unitate scolara. Aceasta evalueaza activitatea desfășurată in școala pe fiecare ciclu de invatamant si in urma acesteia se propun activitati de imbunatatire. Activitățile de imbunătățire se aplică atât pe activitatea didactică de la clasă cât și pe activitați extracurriculare.

Formarea constantă a profesorilor, educația parentală, digitalizarea școlilor și dezvoltarea infrastructurii sunt direcțiile principale spre care ar trebui să se îndrepte cei ce vor să schimbe ceva în sistemul de învățământ.

Sistemul educațional din România se confruntă în continuare cu probleme grave, iar decalajul dintre școlile de la sat și cele de la oraș rămâne unul foarte mare. La nivel național, rata de părăsire timpurie a școlii este de 27,1% în zonele rurale, comparativ cu media naţională de 18,1% şi media UE de 10,6%, conform raportului UE Monitorul Educaţiei şi Formării, 2018. Nivelul acestui indicator este departe de ţinta asumată de România care este de 11,3%. Sărăcia și excluziunea socială sunt de două ori mai mari la sate față de orașe, iar copiii se chinuie să meargă la școală, deși nevoile primare cum ar fi asigurarea hranei sau condițiilor minime de trai nu le sunt îndeplinite și nu beneficiază, de cele mai multe ori, de susținerea părinților.

Cu toate acestea, școala de la țară ar putea deveni o școală model, dacă ar exista eforturi susținute și resurse alocate în acest sens. Pentru reducerea discrepanțelor cred că se impune:

- programe de formare constantă a profesorilor și atragerea celor mai competenți în școlile din mediul rural, care să conducă la îmbunătățirea calității educației și la accesul echitabil la educație pentru copiii aflați în situații de risc.

Nu există sisteme de învățământ performante cu profesori nepregătiți. Însă, din păcate, există mari disparităţi în privința calificării cadrelor didactice între rural și urban. Formarea profesorilor în spiritul pedagogiei centrate pe elev reprezintă o preocupare constantă

- Programe de educație parentală, care să aibă ca rezultat părinți care să înțeleagă importanța educației pentru viitorul copilului

Experiența de trei decenii în satele din România ne-a arătat că, pentru a-i educa pe copii, trebuie să-i educi mai întâi pe părinți. Părinții reprezintă un pilon important în educația copiilor. În familiile care se confruntă cu greutăți și lipsa banilor, copilul are nevoie de susținerea necondiționată a părinților pentru a-și putea continua studiile. Părinții sunt cei care trebuie să înțeleagă mai întâi importanța școlii, dar și felul în care trebuie să vorbească, să se poarte și să-și ajute copilul în momente dificile.

- Digitalizarea școlilor, cu scopul de a face educația mai atractivă,
adaptată vremurilor actuale, atât pentru elevi, cât și pentru profesori.

Infrastructură școlară adecvată zilelor noastre și nevoilor copilului

Copiii din mediul rural au dreptul la condiții decente de învățare: școli cu apă curentă și curent electric, școli reabilitate, cu toalete în interior, confort termic, igienă corespunzătoare, școli care să funcționeze în clădiri păzite, sigure, cu avizul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență.

Eforturile autorităților locale și centrale ar trebui să se concentreze pe asigurarea acestor condiții minime.

De asemenea școlile pot depune proecte europene prin care se pot imbunătății bazele materiale și se pot face schimburi de bune practici cu diferite țări.

Pot fi depuse proiecte la nivel național dar și proiecte desfășurate in colaborare cu diferite ONG-uri si societăți comerciale.

Pentru toate schimbarile e nevoie de resursa umana care să vrea fie dispusă la schimbare.

Faptul că sunt unele școli din mediul rural care au reusit să atragă atât fonduri pentru dezvoltarea bazei materialecât și să atragă profesori bine pregătiți care să facă performanță scolară este dovada clară că se poate.

SCHIMAREA INCEPE CU NOI!

ROLUL JOCULUI DIDACTIC ÎN DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR DE COMUNICARE ALE PREȘCOLARILOR

PIPP Mariana Pietreanu
Grădinița cu Program Normal nr. 2 Prundu, jud. Teleorman

În anii pe care i-am petrecut în mijlocul copiilor de vârstă preșcolară, am plecat de la ipoteza că limbajul constituie instrumentul de lucru pentru toate celelalte activități ce se vor desfășura în grădiniță, am constatat că cel mai eficace mijloc prin care copii își dezvoltă limbajul, se pot corecta anumite defecte de vorbire, se pot consolida și verifica însușirea unor noțiuni, cât și priceperilor și deprinderilor formate, este jocul didactic.

Preșcolarul, în timpul jocului didactic, mânuiește diferite obiecte, jucării, astfel îi creăm posibilitatea de a le atinge, de a le pipăi, având asupra lui un puternic caracter motivațional, dând frâu liber gândurilor fiind nevoit sa redea ceea ce vede, ceea ce gândește în momentul respectiv.

În atenția mea a stat, în primul rând, perfecționarea laturii fonetice a limbajului copiilor, ținând seama de particularitățile fonetice ale limbajului român, deoarece asimilarea compoziției sonore a cuvintelor reprezintă la grădiniță un moment însemnat în dezvoltarea limbajului, ajutându-i în mod special pe copiii cu probleme în exprimare și pronunție să se descurce mai ușor.

În cariera mea didactică am întâlnit și observat, în special la grupa mică și mijlocie, mulți copii care manifestă tulburări de vorbire, dar printr-o temeinică muncă individuală și cu grupuri mici de copii, folosind jocurile-exercițiu și jocurile didactice alese de mine am institat asupra corectării pronunției copiilor.

Am observat că forma de joc antrenează, mai bine ca oricare tip de activitate, copilul în stimularea și exersarea vorbirii în direcția propusă, fără ca el să conștientizeze acest efort, deoarece introducându-se elemente distractive, care produc bucurie copiilor, activitatea desfășurată evoluează într-o atmosferă caldă, plină de veselie, copilul participă afectiv la sarcina pe care i-o impune jocul, favorizând însușirea sau fixarea cu ușurință a cunoștințelor, a deprinderilor.

Noi, educatoarele, nu avem dreptul să uităm că modelăm materia primă-Omul- și că în meseria noastră trebuie să punem suflet, răbdare, multă înțelegere și mult tact pedagogic.

Pornind de la considerentul că activitatea predominantă din grădiniță este jocul, obiectivele propuse de programa pentru dezvoltarea vorbirii pot fi realizate prin intermediul jocului didactic deoarece îl antrenează intens pe copil în stimularea și exersarea vorbirii în direcția propusă.

Pentru a fi în măsură să-și aleagă jocurile didactice care vor contribui la dezvoltarea vorbirii copiilor, educatoarea trebuie să cunoască nivelul pe care l-a atins fiecare copil în ceea ce privește dezvoltarea limbajului, precum și aspectul deficiențelor de vorbire, ca în funcție de aceste realități să se acționeze și prin intermediul acestui eficient mijloc de formare și educare a copilului-jocul didactic.

Este necesar să subliniez și faptul că în organizarea și desfășurarea acestor jocuri, educatoarea are posibilitatea să depisteze cu mai multă ușurință defectele de vorbire ale copilului, deoarece în cadrul jocului didactic, copilul se manifestă liber, nestingherit și fără rezerve.

Activitățile de dezvoltare a limbajului atestă posibilitatea și utilitatea cultivării limbajului oral, efectuându-se exercițiile de pronunție, de exprimare, de conversație. În această privință, accentul este pus pe activitățile de comunicare, pe dialogul liber, pe formarea deprinderilor de exprimare ordonată a gândirii și de însușirea structurii gramaticale.

Pentru îndeplinirea obiectivelor propuse, este necesară corelarea utilizării mijloacelor de învățare cu strategiile didactice, având ca rezultat asimilarea de către copii a unui bogat volum de

cunoștințe din toate domeniile. Acest deziderat poate fi concretizat desfășurând cât mai multe jocuri didactice, începând cu activitățile pe arii de stimulare și continuând cu activitățile cu toată grupa.

Am realizat că preșcolarii mici și cei de grupă mijlocie participă cu deosebită plăcere la jocurile pe care le organizăm, dar erau atrași mai mult de aspectul distractiv decât de cel instructiv.

Având în vedere atribuțiunile jocului didactic, am desfășurat cât mai multe jocuri în care am antrenat cu deosebire acei copii care dovedeau lacune în asimilarea și folosirea cunoștințelor însușite, pregătindu-i pe toți pentru însușirea citirii. Activitatea aceasta necesită dezvoltarea limbajului sub aspectele: fonetic, lexical și gramatical dând o mare atenție fluidității și expresivității. Accent am pus pe jocurile didactice destinate dezvoltării vorbirii și care au contribuit în mare măsură la dezvoltarea acuității auditive, ale auzului fonematic. Ele solicită perceperea corectă a sunetelor, descifrarea compoziției sonore a cuvintelor, formează abilități de a distinge cuvintele din propoziții, de a pronunța corect cuvintele formând propoziții simple în care să folosească corect regulile gramaticale.

Jocurile didactice îi pun pe preșcolari în situația de a se transpune în diferite roluri din viața cotidiană, lărgind orizontul de cunoaștere al copiilor, îmbogățindu-le experiența de viață, antrenându-i în dialoguri care-i obligă să-și îmbunătățească și să-și activeze vocabularul, folosind limba ca mijloc de comunicare ce oferă copiilor posibilitatea să-și formeze anumite noțiuni, să-și însușească treptat formele structurii gramaticale, contribuind la ridicarea nivelului calității comunicării verbale.

Cu ajutorul jocurilor didactice, copiii pot fi inițiați mai ușor în tehnica analizei și sintezei fonetice. Astfel, efectuarea analizei și sintezei fonetice de către copiii preșcolari presupune găsirea de metode și procedee adecvate vârstei, prin care copilul este determinat să opereze conștient cu materialul verbal achiziționat.

În tot cuprinsul desfășurării jocurilor didactice, am urmărit o exprimare clară, logică, corectă, folosind cuvinte și expresii alese din jurul lor, dar și din povești, basme audiate de către ei care să-i pună în situația de a exprima vorbirea directă dintre personaje.

Datorită rolului fundamental al comunicării în toate domeniile activității umane, formarea competențelor de comunicare ar trebui să exprime unul din obiectivele fundamentale în școală, cu atât mai mult cu cât comunicarea este unul din mijloacele fundamentale de expresie umană.

În grădiniță, participând efectiv și afectiv la rezolvarea exercițiilor de comunicare, copiii dobândesc deprinderi, abilități de comunicare, asimilează cunoștințe despre comunicare pe care le aplică ei înșiși în practică. Fiind concepute ca "situații de viață", aceste exerciții și jocuri permit preșcolarilor "să trăiască" diverse situații, să "joace" diferite și variate roluri. Comunicând cu ceilalți, învață și "exersează" schimbul de mesaje, dar și respectul pentru partener, își însușesc reguli de conduită. Aceste jocuri stimulează atât formarea și dezvoltarea competenței de comunicare, comunicarea respectuoasă, ascultarea activă și empatică, schimbul de păreri, cât și instaurarea unui climat educațional pozitiv.

Copiii trebuie să dobândească încă de la vârsta preșcolară capacitatea de a comunica cu cei din jur, de a-și exprima în mod inteligibil impresiile, gândurile, ideile, ceea ce va constitui o bază în activitatea școlară și apoi în activitatea și viața socială de mai târziu. De aici decurge necesitatea însușirii vorbirii în mod sistematic în cadrul grădiniței de copii.

Sperăm că, măcar în parte, demersul de investigare a evidențiat necesitatea tratării cu deosebită atenție a fenomenului comunicării în grădinița de copii.

Călăuzită de ideea găsirii unor modalități cât mai variate de însușire a cunoștințelor, am respectat o serie de competențe generale propuse în programa de învățământ, organizând activități care încurajează vorbirea adresativă, reproductivă, dialogul în comunicare și contribuie la

cultivarea sentimentelor de dragoste față de frumusețea și armonia limbii române, față de creațiile literare pentru copii, cât și la formarea trăsăturilor morale.

"Drumul parcurs de copil în lumea limbajului, cu ajutorul educatoarei, este un drept incontestabil al etapei sale de dezvoltare, care îi conferă, în etapa următoare(școlară), șanse egale cu ale celorlalți copii, indiferent de mediul sau unitatea școlară de la care provin."(Preda, 2000, p.17).

BIBLIOGRAFIE:

1. Gherghina, D., Novac, C. (2005). Didactica activităților instructiv-educative pentru învățământul preprimar. Craiova: Editura Didactica Nova.
2. Stan, F. (2013). Jocul didactic. Jocurile exercițiu și rolul lor în dezvoltarea limbajului copiilor preșcolari. Bacău: Editura Rovimed Publishers.
3. Preda, V. (2000). Educația pentru știință în grădiniță- investigație, descoperire, creativitate. București: Editura Compania.

PORTOFOLIUL - O METODĂ ALTERNATIVĂ DE EVALUARE ÎN PREDAREA ISTORIEI

Prof. Luminiţa Pinţur
Şcoala Gimnazială „Mihai Viteazul" Alexandria , jud. Teleorman

Portofoliul este „o metodă de evaluare complexă longitudinală, proiectată într-o secvenţă mai lungă de timp, care oferă posibilitatea de a se emite o judecată de valoare, bazată pe un ansamblu de rezultate". „Raportul de evaluare" (portofoliul) apreciază prof. I.T. Radu, „constituie nu atât o metodă distinctă de evaluare, cât un mijloc de valorizare a datelor obţinute prin evaluări realizate."

Portofoliul reprezintă „un veritabil portret pedagogic" al elevului relevând: nivelul general de pregătire, rezultatele deosebite obţinute în unele domenii, ca şi rezultatele slabe în altele, interese şi aptitudini demonstrate, capacităţi formate, atitudini, dificultăţi în învăţare întâmpinate ş.a.m.d. Portofoliul este un instrument utilizat în cadrul evaluării sumative, care permite estimarea progresului în învăţare al elevului prin raportare la achiziţiile realizate în perioade de timp mai mari (semestru, an şcolar sau chiar ciclu de învăţământ).

Structura unui portofoliu:

- poate fi exclusiv o sarcină a profesorului, în sensul ca el este cel care stabileşte scopul, contextul, realizează proiectarea lui, formulează cerinţele standard şi selectează produsele reprezentative ale activităţii elevilor

sau

- poate implica şi contribuţia elevilor în modul în care acesta se construieşte: elevii pot alege anumite instrumente de evaluare sau eşantioane din propria activitate, considerate semnificative din punct de vedere al calităţii lor.

Este o metodă flexibilă care stimulează creativitatea, ingeniozitatea, perseverenţa şi originalitatea elevului/studentului şi oferă oportunităţi excelente pentru combinarea reuşită a activităţii individuale cu cea colectivă. (Poate fi realizat de către fiecare elev/student în mod individual, apoi periodic să se facă discuţii colective pe baza portofoliilor elaborate. De asemenea, se pot elabora portofolii de grup. Din când în când se pot organiza microşedinţe de discutare a portofoliilor realizate de microgrupurile din clasă).

Astfel, un portofoliu poate conţine următoarele „piese":

- fişe de informare şi documentare independentă,
- referate, eseuri, creaţii proprii, rezumate, articole,
- pliante, prospecte,
- desene, colaje, postere,
- teme, probleme rezolvate,
- schiţe, proiecte şi experimente,
- date statistice, curiozităţi, elemente umoristice referitoare la tematica abordată,
- teste şi lucrări semestriale,
- chestionare de atitudini,
- înregistrări audio/video, fotografii,
- fişe de observare,
- reflecţii ale elevului pe diverse teme,
- decupaje din reviste, reproduceri de pe internet,
- liste bibliografice şi comentarii cu privire la anumite lucrări,

- hărţi cognitive etc.

În practică, există o multitudine de modalităţi de realizare a unui portofoliu, diversitatea lor fiind dată de caracteristicile disciplinelor de învăţământ, nivelul şi personalitatea elevilor care le realizează. Pot fi evidenţiate o serie de trăsături comune tuturor tipurilor de portofolii. În primul rând, ele conţin informaţii care arată că elevii au început să reflecte asupra propriei persoane. Elementele componente sunt selectate şi sistematizate astfel încât elevii să înţeleagă valoarea muncii lor. Concepute ca instrumente distincte de fişele de evaluare, portofoliile pot include note, informaţii despre performanţele şcolare şi extraşcolare sau date despre abilităţile dobândite în anumite intervale de timp. Scopurile precizate iniţial şi conţinutul portofoliului pot include note, informaţii despre performanţele şcolare si extraşcolare sau date despre abilităţile dobândite în anumite intervale de timp. Scopurile precizate iniţial şi conţinutul portofoliului pot fi modificate la sfârşitul semestrului sau al anului şcolar, elevul având libertatea de a păstra ceea ce consideră ilustrativ pentru activitatea sa. Scopurile multiple ale portofoliilor trebuie să se armonizeze, astfel încât să existe un numitor comun între interesele elevilor, cele ale profesorilor şi şcolii. În principiu, portofoliul se poate prezenta sub forma unui dosar sau a unei mape care cuprinde: (Pintilie M. – Metode moderne… p 68-61)

- scopurile, intenţiile, motivele realizării;
- materialele propriu-zise, sistematizate în funcţie de obiectivele precizate;
- judecăţile de valoare despre conţinut, formulate prin precizarea standardelor avute în vedere;
- concluziile personale despre subiect şi conţinut;

Tipuri de portofolii: (Oprea L.C. - Strategii didactice….p 260)

- Portofoliul de prezentare sau introductiv (cuprinde o selecţie a celor mai importante lucrări).
- Portofoliu de progres sau de lucru (conţine toate elementele desfăşurate pe parcursul activităţii).
- Portofoliul de evaluare (cuprinde: obiective, strategii, instrumente de evaluare, tabele de rezultate etc.).

Pentru a evalua eficient abilitatea de a întocmi un portofoliu este necesar să li se precizeze elevilor:

- Tema impusă sau libertatea de a alege subiectul;
- Modalitatea de prezentare: mapă, dosar;
- Mărimea portofoliului (dacă este impusă);
- Structura cerută: cuprins, obiective, motivaţia întocmirii, tipuri de documente, referate, recenzii, eseuri, interviuri, concluzii personale, note bibliografice;
- Necesitatea sistematizării materialelor, evidenţierea titlurilor şi subtitlurilor; realizarea legendelor pentru tabele, scheme, hărţi;
- Indicarea provenienţei documentelor, imaginilor;
- Tipuri de interviu, suportul pe care să se prezinte: hârtie, casete audio sau video, CD-uri etc;

Criteriile de evaluare propuse în fişa de evaluare sunt repere generale care se pot adapta, nuanţa şi diversifica în funcţie de disciplina pentru care se întocmeşte portofoliul, subiectul abordat, scopul propus etc.

Portofoliul întocmit la istorie poate cuprinde:

- copii ale documentelor identificate;
- interviuri luate unor persoane martore la evenimente importante;
- recenzii de articole şi cărţi cu subiect istoric, referate;

- proiecte de cercetare pe o anumită temă;
- concluziile unor vizite la muzee sau a unor excursii;
- eseuri structurate sau nestructurate;
- probe de evaluare (extemporale, lucrări de control, teste, chestionare).

Elevul poate elabora diferite materiale pe teme de istorie, într-un an şcolar, pe parcursul unui ciclu de învăţământ cuprinzând texte, referate, eseuri, rezumate, postere, hărţi, diagrame etc., evaluarea de către profesor va viza capacităţile de documentare şi informare, capacitatea de a duce la bun sfârşit studiul unei probleme indicate de profesor.

La clasa a V-a, de exemplu, pe parcursul unităţilor de învăţare *ORIENTUL ANTIC, CIVILIZAŢIA GREACĂ ŞI SINTEZA ELENISTICĂ, LUMEA ROMANĂ* în sensul dezvoltării competenţelor cheie *de comunicare în limba maternă,* competenţa digitală şi competenţa de sensibilizare şi exprimare culturală, profesorul poate propune realizarea unui portofoliu tematic *Personalităţi ale lumii antice* sau *Cele 7 Minuni ale lumii antice*– fapt care va permite, de exemplu, evaluarea alternativă a elevilor cu valenţe formative indiscutabile.

Avantajele folosirii portofoliului: (Conf. Oprea L.C.–Strategii didactice…p 265)

- portofoliul este un instrument flexibil, uşor adaptabil la specificul disciplinei, clasei şi condiţiilor concrete ale activităţii;
- permite aprecierea şi includerea în actul evaluării a unor produse ale activităţii elevului care, în mod obişnuit, nu sunt avute în vedere; acest fapt încurajează exprimarea personală a elevului, angajarea lui în activităţi de învăţare mai complexe şi mai creative, diversificarea cunoştinţelor, deprinderilor şi abilitaţilor exersate;
- evaluarea portofoliului este eliberată în mare parte de tensiunile şi tonusul afectiv negativ care însoţesc formele tradiţionale de evaluare, evaluarea devine astfel motivantă şi nu stresantă pentru elev;
- dezvoltă capacitatea elevilor de autoevaluare, aceştia devenind auto-reflexivi asupra propriei munci şi asupra progreselor înregistrate;
- implică mai activ elevul în propria evaluare şi în realizarea unor materiale care să-l reprezinte cel mai bine.

Pentru disciplina istorie utilizarea portofoliului cotribuie între altele la dezvoltarea încrederii în forţele proprii, deşi la clasele mai mici de gimnaziu (clasele a V-a şi a VI-a) există însă riscul preluării unor sarcini specifice elaborării portofoliului de către părinţi.

Dezavantajul portofoliului este acela că nu poate fi repede şi uşor de evaluat. Este greu de apreciat conform unui barem strict deoarece reflectă creativitatea şi originalitatea elevului. Ca metodă complementară de evaluare, portofoliul solicită mai mult o apreciere **calitativă** decât cantitativă şi este mai uşor de aplicat pe grupuri mai mici. Profesorul îl poate folosi pentru a evalua performanţele elevilor, iar elevii îl pot folosi pentru autoevaluare şi ca modalitate de reflecţie asupra învăţării.

BIBLIOGRAFIE:

Suport de curs- *„Strategii moderne de predare – învăţare – evaluare’’*, 2011 (Drăghicescu Luminiţa - Metode, tehnici şi instrumente moderne de evaluare)

Oprea, L.C. - *„Strategii didactice interactive,’’* EDP, RA, Bucureşti, 2008

Pintilie, M - *„Metode moderne de învăţare, evaluare în învăţământul preuniversitar”* Editura Facil, Cluj - Napoca, 2000

Păun Ştefan - Didactica istoriei, Editura Corint, Bucureşti 2003

DEZVOLTAREA CRITERIILOR CALITATIVE IN EDUCAȚIA PREUNIVERSITARĂ

Prof. Daniela Raicu
Școala Gimnaziala nr.1 Lunca

Calitatea în educaţie desemnează un complex de principii şi practici ce traversează întregul mediu educaţional, în totalitatea componentelor sale, orientat spre obţinerea de rezultate superioare, raportate la standarde şi spre satisfacerea nevoilor şi aşteptărilor beneficiarilor educaţiei. Pentru a defini o şcoală de calitate trebuie să parcurgem totul: climatul şcolar, mediul fizic, curriculum-ul, relaţiile dintre profesori, elevi şi comunitate etc. Indicatori ai şcolii de calitate apar în fiecare lecţie, material auxiliar, activitate metodică, întâlnire cu părinţii, aspect al unei recreaţii, discuţie în cancelarie între cadrele didactice, întâlnire între director şi autorităţile locale; pot fi observaţi în procesul de organizare a unui consiliu profesoral sau în orice discuţie informală între profesori şi elevi pe holurile şcolii. În felul acesta, o ”şcoală de calitate” vizează un ansamblu de factori, nu doar o lecţie, un program, o clasă sau un profesor

O listă restransă ce este necesară educației românești este următoarea: eficiența, aplicabilitate, validitate, sustenabilitate, moralitate, respect, corectitudine, implicare, utilitate, adecvare, rezultate remarcabile, toate orientate spre dezvoltarea abilităților și personalității elevilor.

Vor exista din acest motiv două tipuri de evaluări: de sistem ce vor porni de la obiectivele generale și de funcționare locală ce va porni de la obiectivele specifice politicii educative a unităților de educație.

Evaluările de sistem vor ținti oferta de programe de educație, oferta de programe de formare profesională, curricula de bază, metodologiile de evaluare a funcționării sistemului, a funcționării administrației, evaluarea utilizării fondurilor, evaluarea nivelului de competență administrativă, evaluarea metodologică sau didactică, evaluarea nivelului de specializare inaltă specifică al mediului de administrare și a nivelului de performanță.

Evaluările specifice vor ținti: cariera didactică, traseele de orientare curriculară, alegerea programelor de educație, traseele individualizate de educație, stilurile de predare și nevoile de perfecționare, potențialul și performanța elevilor în relație cu nivelul de pregătire al profesorilor, calitatea deciziilor și structura organizatorică a unității de educație, gradul de autonomie decizională relativ la gradul de performanță profesională.

Pentru definirea eficienței procedura standard internațională este următoarea.

Se raportează rezultatele școlare la un sistem de referință format din dimensiunile, obiectivele ăi scopurile educaționale.

Se corelează rezultatele pe fiecare dimensiune educațională în parte ceea ce va da o diagrama a evoluției școlare și se aplică o medie ponderată în funcție de importanța momentană a unei dimensiuni sau a alteia pentru a avea un indicator agregat final ce poate fi așezat pe o listă comparativă.

Se face notarea finală în funcție de minimul și maximul acelei liste comparative în distribuția fondurilor de salarizare pe nivele de performanță.

Justificarea formulei salariale se va face individual prin gradul de îndeplinire a obiectivelor și scopurilor pe fiecare dimensiune de educație luată in calcul.

Evaluarea specifică în unitatea educativă

Evaluarea performanței este un instrument puternic în clasă deoarece:

• Integrează evaluarea și instruirea

• Poate apărea în orice moment al activitații
• Implică colaborarea dintre educabil și profesor
• Include educabilii în evaluare ăi auditare
• Valorifică atât procesul cât si produsul

Evaluarea continua a calității și performanței în educație este direct corelată cu necesitatea fixării unor obiective educaționale și trebuie să respecte aceste caracteristici. Evaluarea continuă trebuie direcționată pe următoarele obiective ce se află la intersecția dezvoltării personale și nevoilor de adaptare la piața forței de muncă:

- capacitatea elevului de a se auto-antrena în procesul muncii cu obiective clar definite
- capacitatea elevului de a se auto-armoniza cu efortul impus de realizarea unor obiective aplicative
- capacitatea elevului de a se auto-integra în tema propusă spre studiu
- capacitatea elevului de a se auto-controla in cazul unor obiective cu grad înalt de dificultate
- capacitatea elevului de a auto-recunoaște posibilitățile și limitele proprii, și de a recunoaște problemele și resursele ce pot contribui la rezolvarea acestor probleme
- capacitatea elevului de a auto-accepta posibilitatea progresului propriu
- capacitatea elevului de a-și consolida stima de sine prin depașirea unor obstacole in învățare
- capacitatea elevului de a consolida respectul față de potențialele proprii
- capacitatea elevului de a-și deschide orizonturile de interes și pasiune prin învățare
- capacitatea elevului de a se auto-direcționa către domeniile unde poate manifesta maxim de performanță
- capacitatea elevului de a se auto-inița în domeniile de pasiune
- capacitatea elevului de a se auto-implica în rezolvarea problemelor curente
- capacitatea elevului de a se auto-motiva către atingerea țintelor de dezvoltare personală prin învățare
- capacitatea elevului de a evita comportamente intolerante sau agresive
- capacitatea elevului de a descoperi singuri soluții sau direcții noi si creative
- capacitatea elevului de a intra voluntar in acțiunile sociale organizate de școală
- capacitatea elevului de a se dimensiona către performanță în domeniul de pasiune
- capacitatea elevului de a structura programul propriu de lucru astfel încât să atingă performanța
- capacitatea elevuluii de a se auto-emancipa prin studii proprii în afara celor cerute de școală
- capacitatea elevul de a se auto-organiza astfel incât să-și mărească eficiența în învațare și aplicare a învățării
- capacitatea elevului de a manifesta auto-cunoaștere in gestionarea eforturilor proprii
- capacitatea elevului de a manifesta auto-echilibru in relațiile cu terți

Aceste obiective formative trebuie să constituie componența educativă a muncii profesorale care completează componența instructivă și ridică nivelul de performanță în munca profesorilor. Atingerea acestor obiective calitative se va verifica prin chestionare grilă aplicate elevilor și se vor compara cu rezultatele cantitative la invațătură ale elevilor.

Obiectivele calitative menționate mai sus pot fi evaluate de către educabili și/sau părini, ce vor putea da astfel un feedback asupra calității muncii profesorului.

Acest tip de evaluare a performanței corelează direct si pozitiv cu nevoia creșterii încrederii în școală si atragerea copiilor și tinerilor către educație, cu eliminarea tensiunilor din procesul didactic și cu creșterea nivelului de competență și profesionalism al cadrelor didactice.

Educația incluzivă centrată pe elev este obligată să evalueze reacția elevului la acțiunea sistemului de educație in general si a acțiunii directe a cadrelor didactice in special in direcția ridicării nivelului de potențial și performanță la educabili.

Rezultatele acestor evaluări calitative interne vor fi analizate în cadrul evaluărilor externe a unităților școlare și vor constitui punctul de plecare pentru evaluările cantitative cu obiective măsurabile.

Pentru atingerea acestor obiective se vor iniția cursuri de formare profesională și se vor angaja specialiști în sistemul de educație la toate nivelele.

Fiecare dintre aceste obiective va fi fixat printr-o regula a codului deontologic profesional, ceea ce va permite atât eliminarea abuzurilor din partea elevilor, profesorilor sau a altor persoane cât și concentrarea eforturilor profesorilor către mărirea gradului de adecvare a stilului de predare cu nevoile reale și cu stilul de invatare al educabilului.

DEZVOLTAREA CRITERIILOR CALITATIVE ÎN EDUCAȚIA PREUNIVERSITARĂ

Prof. Cristina Valentina Raicu
Şcoala Gimnazială Nr. 85, Bucureşti, Sector 2

Calitatea educaţiei reprezintă ansamblul caracteristicilor unui furnizor şi ale programului acestuia prin care sunt îndeplinite aşteptările beneficiarilor şi standardele de calitate. (Legea calităţii). În perspectiva acestei definiţii există o latură subiectivă („aşteptările beneficiarilor" care diferă de la o unitate de învăţământ la alta), precum şi una obiectivă („standardele de calitate" care sunt aceleaşi atât pentru unităţile de învăţământ de stat, cât şi pentru cele din mediul privat). Nevoia înţelegerii unitare a calităţii educaţiei a apărut din faptul că „nu există, încă, un concept unitar al calităţii, acesta fiind judecat în funcţie de valorile promovate în societate şi la nivelul organizaţiei şcolare, politicile şi strategiile educaţionale existente la nivel naţional, regional şi local, situaţia existentă, definită de factorii contextuali şi situaţionali, evoluţia conceptului de "calitate".[3] O evaluare internă a asigurării calității în instituțiile de învățământ este făcută de CEAC (Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității). În cazul acestei comisii, trebuie să existe o procedură de numire, o componență stabilită, atribuțiile fiecărui membru, precum și un portofoliu al comisiei.

Comisia CEAC-procedura de numire, componența comisiei: Consiliul de Administratie al unitatii de invatamant hotaraste infiintarea comisiei CEAC, in baza art. 11 din OUG nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației. Consiliul de Administrație stabilește perioada de alegere a membrilor comisiei din rândul cadrelor didactice din unitate, comunică criteriile stabilite. Condiţiile care trebuie îndeplinite pentru ocuparea funcţiilor de membru în cadrul CEAC:

- bine pregătiţi profesional, titulari;
- cu bună reputaţie în şcoală şi comunitate;
- cu rezultate obţinute de către elevi, prin care a sporit prestigiul şcolii;
- adepţi ai principiilor calităţii, ai muncii de calitate;
- buni organizatori;
- persoane nonconflictuale;
- ţinută morală impecabilă;
- ataşaţi de elevi, comunicativi, empatici.

Se analizează propunerile și autopropunerile din partea cadrelor didactice (care au depus o cerere și o scrisoare de intenție însoțite de un Curriculum vitae) și se votează în Consiliul Profesoral (vot secret).

Consiliul de Administrație elaborează și adoptă ca documente care vor reglementa activitatatea comisiei:

- Regulamentul de functionare
- Strategia comisiei CEAC
- Apoi, CA solicită partenerilor unității de învățamânt desemnarea membrilor acestora:
- Consiliului Local;
- Asociației părinților din școala/comitetului de părinți;
- Minorităților naționale – dacă este cazul;
- Consiliului elevilor (nivel liceal, profesional) – dacă este cazul;
- Organizației sindicale.

În baza Hotărârii Consiliului de Administrație, directorul emite decizia de numire a Comisiei de evaluare și asigurare a calității din unitatea de învătământ.

[3] Iosifescu, Ş. (coord.), Managementul şi cultura calităţii la nivelul unităţii şcolare, p.2

Ca și componență, CEAC va fi alcătuită din:

a) 1-4 reprezentanţi ai corpului profesoral, aleşi, în urma propunerilor şi a autopropunerilor, prin vot secret de consiliul profesoral şi validaţi de către Consiliul de Administraţie al şcolii;

b) 1 reprezentant al sindicatului reprezentativ, desemnat de acesta;

c) 1 reprezentant al părinţilor desemnat în cadrul şedinţei cu părinţii pe şcoală;

d) 1 reprezentant al Consiliului Local desemnat de acesta;

e) 1 reprezentant al Consiliului Elevilor (pentru nivelul liceal, profesional) – dacă este cazul;

f) 1 reprezentant al minorităților nationale – dacă este cazul.

În prima ședintă a comisiei CEAC:

- se studiază Regulamentul, Strategia CEAC;
- Responsabilul comisiei CEAC alege secretarul comisiei;
- se realizează fișa cu atribuțiile fiecărui membru al comisiei;
- discuții cu privire la portofoliul comisiei CEAC, etc.

Printre atribuțiile CEAC se regăsește și aceea de a realiza raportul RAEI (Raport anual de evaluare internă), care se face public.

În vederea elaborării Planului de dezvoltare instituțională, ca măsură de asigurare a calității interne, directorul unității de învățământ preuniversitar poate include un raport de analiză a chestionarelor date spre completare elevilor și părinților acestora, dar și cadrelor didactice. Aceste chestionare sunt aplicate ținând cont de latura subiectivă din care privim conceptual de „calitate în educație”. Vorbim aici despre așteptările tuturor celor implicați în procesul instructiv- educativ.

ARACIP este forul care face o evaluare externă a calității oferite de instituțiile de învățământ preuniversitar. Totodată, ARACIP realizează evaluarea periodică, autorizarea și acreditarea unităților de învățământ preuniversitar, dar care și elaborează manual de evaluare internă a calității în educație. Reprezentanții unităților de învățământ preuniversitar trebuie să pună la îndemâna cadrelor didactice ghidurile, manualele elaborate de ARACIP, să aducă la cunoștință noile standard ARACIP sau să încarce documentele școlare solicitate de ARACIP pe platforma dedicată: documente de înființare, documente financiare, care se referă la resursa umană, la sistemul de management al calității, documente de funcționare și resurse materiale, cele care fac cunoscută oferta educațională și rezultatele educaționale, dar și planificarea internă.

Dacă ne referim la documentele ce reprezintă oferta educațională a școlii, acestea trebuie să includă un chestionar pe care școala l-a distribuit spre completare atatât părinților, cât și elevilor, pentru a afla despre nevoile lor în educație, așadar se va face o analiză de nevoi. De asemenea, va exista și o fișă de opțiuni completată de părinți în vederea alegerii opționalelor pentru anul școlar următor, notele de fundamentare elaborate de învățători și profesorii diriginți, transmise comisiei de Curriculum a școlii, dar și procesul- verbal al comisiei de Curriculum la nivelul școlii, întocmit în urma analizei de nevoi.

De asemenea, o altă metodă de dezvoltare a nivelului calității la nivelul unității de învățământ este reprezentată de chestionare de satisfacție distribuite părinților elevilor de clasa a VIII-a , prin care să se urmărească analiza gradului de mulțumire a lor față de modul de pregătire a elevilor pentru examenul de Evaluare Națională și față de rezultatele obținute de aceștia.

ASIGURAREA CALITĂȚII EDUCAȚIEI ÎN ȘCOALĂ

Prof. Dorina Sbîrnea
Școala Gimnazială Plosca, jud. Teleorman

Educația,din punct de vedere etimologic,reprezintă influențarea sistematică și conștientă a dezvoltării facultăților intelectuale,morale și fizice ale copiilor și tineretului precum și totalitatea metodelor folosite în acest scop.Calitatea în educație se referă la totalitatea însușirilor esențiale ale sistemului de educație și reprezintă ,,valoarea pe care societatea o acordă serviciilor educaționale și educației în ansamblul ei".Definită de clienții/beneficiarii serviciilor educaționale ca un ansamblu de caracteristici ale unui program prin care sunt îndeplinite așteptările lor ,calitatea educației trebuie : să fie construită pe valori împărtășite ,pe baza unor experiențe și rezultate valoroase; ea nu trebuie produsă la comandă prin efectul unei legi sau act normativ; să fie produsă de oameni pentru oameni,responsabilitatea revenind nu doar școlii ci întregii societă-ți ; să fie asigurată printr-un sistem explicit de principii,criterii,standarde și indicatori; să fie oferită de instituții responsabile și promovată de liderii educaționali ; să respecte autonomia individuală având la bază autonomia instituțională ; să fie orientată pe rezultate ; să se realizeze în dialog și prin parteneriat ; să fie centrată pe beneficiarii serviciilor educaționale asigurând participarea actorilor educaționali și valorizând resursele umane ; să se bazeze pe inovație și pe diversificare înțelegând interdependența dintre furnizorii și beneficiarii implicați în oferta educațională.

La nivelul școlii, calitatea în educație nu este un produs al funcționarii ei în condiții normale.Pornind de la acest reper,esențial în asigurarea unui proces educațional optim,calitatea poate fi definită prin negociere între școala și comunitate apoi asumată în parteneriat ,nu impusă pe cale ierarhică.Asigurarea calitații în învățământul preuniversitar este reglementată într-un cadru legal prin legi și acte normative. Managementul calității în educație reprezintă nu doar știința organizării și conducerii calității în sistemul educațional ci și activitatea desfașurată în acest sens.Calitatea educației este asigurată de : actorii educaționali (elevi părinți,cadre didactice,conducerea școlii) având rol în producerea /generarea și realizarea educației de calitate ; Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității care are rol în asigurarea calității și în evaluarea internă a calității educației ; Agenția Română de Asigurarea Calității în învățământul preuniversitar care are rolul de evaluare externă a calității educației. Asigurarea calității educației în context formal se realizează mai ales prin modul în care cadrul didactic organizează demersul didactic, pentru atingerea competențelor vizate de programă. În viziune modernă, rolul profesorului este de a facilita și intermedia învățarea, de a fi partener în învățare, de a-i ajuta pe elevii săi să înțeleagă, să argumenteze puncte de vedere proprii, de a alege strategii adecvate prin care să-i pregatească pe elevi să facă față și să se integreze optim unei societăți aflate într-o dinamică fără precedent.

Modalitățile de realizare a învățării urmăresc formarea de competențe și deprinderi practice cu accent pe învățarea prin cooperare. Situațiile de învățare create trebuie să-i încurajeze pe elevi să exprime puncte de vedere proprii, să colaboreze în rezolvarea sarcinilor de lucru, să-i incite la căutare. Rolul școlii în realizarea finalităților învățământului obligatoriu constă în conducerea elevilor către: demonstrarea gândirii creative, folosirea diverselor modalități de comunicare în situații reale și contexte variate, înțelegerea și utilizarea tehnologiilor în mod adecvat, dezvoltarea capacității de investigare și valorizare a experienței personale, precum și alte capacități și aptitudini, spre exemplu: capacitatea de adaptare la situații diferite, contribuția la construirea unei vieți de calitate, construirea unui set de valori individuale și sociale, dar și orientarea comportamentului și carierei în funcție de acestea.

Așa cum preciza R.B. Iucu „ *construcția unei strategii se situează în contextul definit de variabile specifice unei situații de învățare*” . Prin prisma acestor variabile se proiectează demersul didactic la fiecare lecție; variabile precum: tipuri de obiective urmărite, particularități ale clasei de elevi, natura disciplinei și structura sa logico-teoretică, cunoașterea elevilor în ceea ce vizează motivația școlară, capacitățile intelectuale, factorii de personalitate; timpul disponibil, mijloace didactice de care dispunem și particularități personale.

Pe parcursul activității profesionale a unui cadru didactic sunt situații când apar discrepanțe între obiectivele programei și nivelul real de pregatire al elevilor; în acest caz se analizează aceste discrepanțe, se identifică nevoile de educație și se proiectează activitatea didactica explicit acestor nevoi. În cazul discrepanțelor negative se elaborează activități de recuperare, iar în cazul celor pozitive activități de formare specială pentru performanțe școlare.

Școala trebuie sĂ contribuie la egalizarea șanselor tuturor copiilor la educație și la dezvoltarea potențialului lor, precum și la orientarea pregătirii școlare și profesionale. În învățământul contemporan se pune accentul pe funcția formativă a acestuia.

În elaborarea strategiilor didactice orientarea modernă a determinat noi roluri pentru fiecare participant la actul învățarii, noi modalități de realizare a învățării, alte perspective de evaluare.În instruire, datorită multiplelor valențele formative pe care le au, strategiile interactive sunt indispensabile pentru asigurarea calității educației. Strategiile didactice interactive sunt caracterizate de dinamism, ele stimulează o cunoaștere activă, prin participări și asocieri la situații practice; învățarea fiind un proces activ și constructiv. Spre deosebire de situațiile de învățare în care elevii sunt simpli ascultători atunci când sunt implicați activ, când participă la construirea propriei cunoașteri copiii învață cu plăcere și mai temeinic. Prin folosirea acestor strategii sunt create o diversitate de situații în care cunoștințele sunt transferabile în alte contexte, aplicabile și în alte situații decât cele în care au fost însușite. Interesele elevilor, curiozitatea acestora sunt stimulate mai ales dacă sunt utilizate situații **din viața reală pentru viața reală.**

Aspectele ce asigură calitatea educației în context formal prin utilizarea interactivității:

- lucru în grupuri mici elevii: se simțeau stimulați, iar responsabilitatea rezolvării sarcinii de lucru era maximă, spre deosebire de activitățile individuale;
- în planul dezvoltării socio-afective influențele erau favorabile, elevii care de obicei aveau conflicte colaborau pentru rezolvarea sarcinii de lucru;
- interesul pentru temele de lucru date era sporit în cazul lucrului în echipă;
- elevii care de obicei se blocau emoțional din punct de vedere al creativității se manifestau spontan și productiv;
- elevii care de regulă refuzau să lucreze, din frica de a greși, treptat au început să se integreze în activitatea grupului antrenându-se cu ceilalți;
- elevii manifestau respect reciproc, rezolvarea sarcinii de lucru comune îi făcea să fie „de aceeași parte”;
- în cazul reușitelor apare entuziasm comun, manifestat deschis și apreciere sincer formulată ;
- se formează comportamente de sprijin reciproc, de întrajutorare;
- elevii manifestau o mai bună comunicare, o adevarată rețea de dialoguri;
- elevi împărtășesc păreri, cerând sprijinul grupului în anumite situații ,fără rețineri;
- elevii manifestau flexibilitate și creativitate;
- elevii lucrează cu plăcere într-o atmosferă degajată.

Concluzionând, sunt aspecte ce țin de formarea și dezvoltarea personalității umane pe toate dimensiunile acesteia, deci o veritabilă educație de calitate.

În ceea ce privește evaluarea, metodele de evaluare sunt factorii principali în sporirea calității educației școlare. Ele constituie căile pe care le urmează cadrul didactic împreuna cu elevul/elevii săi în demersul evaluativ.

Metodele de evaluare se împart în: metode tradiționale de evaluare și metode moderne, alternative și complementare de evaluare. Caracterul complementar al noilor metode *„implică faptul că acestea completează arsenalul instrumentar tradițional (metode orale, scrise, practice) și se pot utiliza simultan în procesul evaluativ. Caracterul alternativ presupune o înlocuire cvasitotală a metodelor clasice cu cele moderne.“* (Cucoș, C., 2002, p. 384)

Metodele tradiționale de evaluare (probele orale, probele scrise, probele practice) reprezintă „piatra de temelie“ în dezvoltarea metodelor moderne (referatul, investigația, proiectul, portofoliul, observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor, autoevaluarea). Acestea din urma, „noul“, se îmbina perfect cu „vechiul“, împreuna coexistând și fiind la fel de valoroase. De exemplu, proba scrisă este foarte prețuită și utilizată și în prezent pentru că, prin intermediul ei, se poate evalua un numar mare de elevi într-un timp scurt, pe baza unor criterii stabilite dinainte. Însa și portofoliul întocmit de către elev este una dintre metodele de evaluare moderne în care se mai păstrează tradiționalul – este o probă scrisă. Însă, el ofera o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului pe o perioadă mai lungă de timp, depășind neajunsurile altor metode tradiționale de evaluare cu caracter de sondaj în materie și între elevi. De aceea, cele două tendințe metodologice trebuie să se împletească funcțional una cu cealaltă, să existe o completare optimă și fructuoasă.

Pentru ca evaluarea să fie formativă, este necesar să existe o combinație de metode care să răspundă cerințelor și așteptărilor. Prin aplicarea metodelor alternative de evaluare se pot sublinia unele efecte formative ale acestora.

Folosirea metodelor alternative de evaluare încurajează crearea unui climat de învățare plăcut, relaxat, elevii fiind evaluați în mediul obișnuit de învățare, prin sarcini contextualizate; realizează experimente, elaborează proiecte, alcătuiesc portofolii, acestea fiind în același timp și sarcini de instruire și probe de evaluare. Este important ca elevii să înțeleagă criteriile de evaluare, procesul evaluativ, pentru a putea reflecta asupra performanțelor obținute, a le explica și a găsi modalități de progres. Evaluarea nu trebuie să se realizeze în raport cu ceilalți, pentru că scopul nu este de a-i ierarhiza, ci de a observa evoluția, progresul, achizițiile.

Însă, nici o metodă în sine nu este suficientă, oricât de bine ar fi stăpânită și oricât de corect ar fi aplicată. Combinarea tuturor metodelor de evaluare vor avea drept rezultat asigurarea unor judecați de valoare corecte. Nu există o metodă ideală de evaluare. Atât cele tradiționale, cât și cele moderne sunt la fel de fructuoase pentru evaluarea elevilor, atâta timp cât sunt bine gândite și bine aplicate de către cadrul didactic, mai ales dacă ele se întrepătrund.

BIBLIOGRAFIE:

1.Cerghit, I. (1997). *Metode de învățământ***.** București: Editura Didactică și Pedagogică

2. Cucoș, C. (2002*). Pedagogie*. Iași: Editura Polirom

3. Iucu, R., B. (2005). *Teoriaşsi metodologia instruirii*. București: P.I.R.

4. Oprea , C., L. (2008). *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică

5. Niculescu, R., M. (2006). *Drama și metafora în educație*. Brașov: Editura Universității Transilvania

CALITATE ÎN EDUCAȚIA PREUNIVERSITARĂ

Prof. Felicia Sfetcu
Şcoala Gimnazială nr.1 Lunca

”Perfecţiunea, o stare imaginară a calităţii care se deosebeşte de cea existentă printr-un element cunoscut ca excelenţa, un atribut al criticului”

(Ambrose Bierce)

Calitatea în educaţie desemnează un complex de principii şi practici ce cuprinde întregul mediu educaţional, în totalitatea componentelor sale, care să ducă la obţinerea de rezultate superioare, raportate la standarde şi spre satisfacerea nevoilor şi aşteptărilor beneficiarilor procesului educaţional. Pentru a defini o şcoală de calitate trebuie să parcurgem totul: climatul şcolar, mediul fizic, curriculum-ul, relaţiile dintre profesori, elevi şi comunitate etc. Indicatori ai şcolii de calitate apar în fiecare lecţie, material auxiliar, activitate metodică, întâlnire cu părinţii, aspect al unei recreaţii, discuţie în cancelarie între cadrele didactice, întâlnire între director şi autorităţile locale; pot fi observaţi în procesul de organizare a unui consiliu profesoral sau în orice discuţie informală între profesori şi elevi pe holurile şcolii. În felul acesta, o ”şcoală de calitate” vizează un ansamblu de factori, nu doar o lecţie, un program, o clasă sau un profesor.

Calitatea educaţiei reprezintă ansamblul caracteristicilor unui furnizor şi ale programului acestuia prin care sunt îndeplinite aşteptările beneficiarilor şi standardele de calitate. (Legea calităţii).

În perspectiva acestei definiţii există o latură subiectivă („aşteptările beneficiarilor” care diferă de la o unitate de învăţământ la alta), precum şi una obiectivă („standardele de calitate” care sunt aceleaşi atât pentru unităţile de învăţământ de stat, cât şi pentru cele din mediul privat).

Nevoia înţelegerii unitare a calităţii educaţiei a apărut din faptul că „nu există, încă, un concept unitar al calităţii, acesta fiind judecat în funcţie de valorile promovate în societate şi la nivelul organizaţiei şcolare, politicile şi strategiile educaţionale existente la nivel naţional, regional şi local, situaţia existentă, definită de factorii contextuali şi situaţionali, evoluţia conceptului de “calitate”.

Calitatea unui serviciu educaţional este exprimată prin ceea ce rămâne din rezultatele obţinute în urma parcurgerii programelor educaţionale, după ce a fost luată în considerare influenţa factorilor „de intrare“ (aptitudinile, calităţile personale şi performanţele la „intrare“, mediul social, economic şi cultural, calificarea profesorilor / formatorilor, resursele disponibile etc.). Cu alte cuvinte, ”nu contează atât valoarea absolută a rezultatelor obţinute (de exemplu – procentul elevilor care trec examenul de bacalaureat sau numărul profesorilor care aplică rezultatele unei formări specializate), ci raportul între aceste rezultate şi performanţele la intrarea în sistem care exprimă contribuţia şcolii la educaţia unei persoane”.

Oferta educaţională a şcolii reprezintă ”pachetul” de resurse şi servicii pe care şcoala le pune la dispoziţia beneficiarilor educaţiei (elevi, părinţi, membrii ai comunităţii) în vederea realizării scopurilor şi obiectivelor propuse. În acest context, calitatea procesului didactic este doar un mecanism în angrenajul asigurării calităţii în educaţie. Modul în care acesta se integrează în ansamblul numit ”oferta educaţională a şcolii” reprezintă cheia succesului. Când discutăm despre oferta educaţională a şcolii ne raportăm la două aspecte, deopotrivă importante. Pe de o parte, discutăm despre componentele acesteia: nivelurile şi formele de învăţământ, programul şcolii, infrastructura şcolară (laboratoare, cabinete, centre de informare şi documentare, bibliotecă, spaţii

de cazare şi masă etc), curriculum-ul, activităţile extracurriculare, serviciile de suport educaţional (servicii de logopedie, consiliere şcolară, servicii de sprijin pentru copiii cu dificultăţi de adaptare şcolară etc). Pe de altă parte, ne referim la toate activităţile şi procesele care contribuie la implementarea acesteia, de la o lecţie concretă până la decizii cu privire la acţiunile desfăşurate la nivelul comisiilor metodice, de la o vizită împreună cu elevii la muzeu până la cele mai importante decizii manageriale.

Pentru a avea o şcoală de calitate, resursa umană este veriga cea mai importantă. O școală de calitate are manageri puternici, cu abilități de lider, personal didactic bine pregătit, care pe lângă activitatea curentă de clasă evaluează continuu oferta şcolii, participă la elaborarea documentelor de planificare strategică şi operaţională şi le aplică în activitatea şcolară curentă - proiectează împreună cu colegii activităţi metodice relevante şi utile pentru realizarea scopurilor organizaţionale dovedesc responsabilitate şi etică profesională în toate aspectele vieţii şcolare (în sala de clasă, pe holurile şcolii şi în cancelarie, în relaţiile cu colegii, elevii şi părinţii etc) - abordează constructiv conflictele, valorificându-le ca reale oportunităţi de învăţare şi dezvoltare - promovează incluziunea şi educaţia multiculturală şi colaborează cu alte persoanele resursă de la nivelul şcolii şi comunităţii (logoped, consilier şcolar, profesor de sprijin, mediator şcolar etc) pentru a facilita învăţarea fiecărui elev - participă activ la întâlnirile consiliilor profesorale ale claselor, pentru a rezolva probleme curente din practica şcolară.

Într-o şcoală de calitate personalul auxiliar şi nedidactic :

- dezvoltă sentimente de apartenenţă faţă de unitate şcolară;
- manifestă respect faţă de beneficiarii educaţiei şi faţă de resursele şcolii;
- cooperează cu personalul didactic al şcolii şi cu toţi factorii interesaţi de la nivelul şcolii şi comunităţii.

O şcoală de calitate are o echipă care cultivă un mediu fizic şi psihosocial caracterizat prin:

- organizarea şi înfrumuseţarea tuturor spaţiilor şcolii pentru a promova apartenenţa, incluziunea şcolară, diversitatea culturală şi învăţarea continuă
- respectul faţă de vizitatori (prezenţa indicatoarelor pentru orientarea către diferite spaţii din şcoală: cancelarie, săli de clasă, cabinetul de asistenţă psihopedagogică etc: panouri de afişaj accesibile tuturor)
- spaţii şcolare încălzite şi luminate corespunzător, dotate cu echipamente şi materiale care sprijină învăţarea şi cu cu mobilier de mărime adecvată, potrivit pentru activităţi individuale şi de grup
- accesibilitatea tuturor spaţiilor educaţionale şi resurselor şcolii pentru toţi elevii şi profesorii (bibliotecă, laboratoare, cabinete etc.)
- asigurarea unui mediu pozitiv de interacţiune şi învăţare, bazat pe reguli clare, negociate, înţelese şi acceptate de către elevi şi profesori - grad crescut de angajare al tuturor membrilor instituţiei şcolare - convergenţa între interesele organizaţiei şi aşteptările membrilor acesteia - grad crescut de coeziune în comunitatea şcolară
- tehnici participative de luare a deciziilor - existenţa unor proceduri de integrare a celor ”nou veniţi” în şcoală - percepţia pozitivă a profesorilor şi elevilor asupra mediului şcolar

În concluzie, implicarea resursei umane şi climatul organizaţional pozitiv, manifestat prin înţelegere, încredere, colaborarea bazată pe muncă şi responsabilitate, valorizarea cunostinţelor, experienţei şi initiaţivei, mobilizează, impulsionează, stimulează disponibilităţile creative şi conducerea participativă, şi conduce la calitatea implementării ofertei educaţionale a şcolii.

BIBLIOGRAFIE:

Manolescu Marin, Evaluarea în educație, (2019) Editura Universitară;

Enache Roxana, Managementul schimbării și inovării în educație, (2019), Editura Universitară;

Chină Remus, Managementul calității în învățământul preuniversitar. Referențiale, modele, tehnici, instrumente, (2015), Editura Universitară

ROLUL POVEȘTILOR ÎN DEZVOLTAREA LIMBAJULUI PREȘCOLARILOR

PIPP Daniela Simion
Grădinița cu Program Normal Uda Clocociov, jud. Teleorman

În grădiniţa de copii povestirea este folosită atât ca metodă de expunere şi comunicare de cunoştinţe, cât şi ca formă de activitate destinată cunoaşterii mediului şi dezvoltării vorbirii preşcolarilor.

Cu ajutorul povestirii ca metodă, educatoarea realizează apropierea copiilor de cele mai variate aspecte de viaţă şi domenii de activitate şi-i informează asupra unor fapte şi evenimente ce nu pot fi cunoscute prin experienţa lor proprie. În acelaşi timp, prin graiul viu, li se trezesc copiilor emoţii şi li se orientează atenţia spre cele comunicate.

Povestirea devine un instrument în mâna educatoarei, o sursă de imagini mentale ale copiilor în proces de formare şi este folosită frecvent în anumite momente ale altor tipuri de activităţi. Povestirile şi basmele pe care le adresăm copiilor, prin conţinutul lor sunt pline de învăţăminte. Ele scot în evidenţă calităţile eroilor pozitivi(fie ei animale personificate sau oameni) şi influenţează pe această cale formarea personalităţii copiilor , purtarea şi atitudinea lor în diverse situaţii, precum şi limbajul lor.

Din poveşti ca ,,Maricica“, ,,Ce-a uitat Fănucă să spună?“ copiii desprind cu uşurinţă necesitatea unei bune deprinderi igienice şi de comportare civilizată şi îşi formează astfel convingerea că trebuie să le respecte.

În măsura în care educatoarea expune povestea într-o formă cât mai corectă din punct de vedere stilistic şi gramatical, pătrund în limbajul copiilor forme de exprimare specifice, atât ale limbajului literar cât şi ale celei populare (,,La cireşe”, ,,La scăldat”, ,,Pupăza din tei”) se favorizează însuşirea fără dificultate a unor forme stilistice, expresii poetice; odata cu acestea se fac cunoscute şi sunt asimilate de către copii, diverse forme flexionare ale cuvintelor. Ceva mai mult ascultând povestiri, copiii sesizează mijloacele verbale folosite de educatoare, dar şi memorează cuvintele cu care încep şi se încheie basmele (A fost odată ca niciodată….şi-am încălecat pe-o şa şi v-am spus povestea aşa). Astfel limba literară şi cea populară, cu mijloace stilistice proprii intră în limbajul current al copiilor.

Prin intermediul povestirilor expuse de către educatoare, copiii sunt familiarizaţi cu structura limbii române, cu bogăţia formelor sale gramaticale, cu frumuseţea şi expresivitatea limbajului, ceea ce contribuie la dezvoltarea vorbirii şi a gândirii lor.

De asemenea copiii pot fi convinşi de necesitatea de a asculta cunoscând consecinţele neascultării aşa cum reies din povestirile ,,Mălina şi ursuleţii“, ,, Scufiţa Roşie“, ,,Cocoşelul cu creastă de aur“ etc.pot învăţa să dezaprobe necinstea, viclenia, lăcomia, zgârcenia şi minciuna înfăţişate în ,,Găinuşa cea moţată“ , ,,Ciripel cel lacom“, ,, Coliba iepuraşului“, ,,Ursul păcălit de vulpe“, ,,Punguţa cu doi bani“.

Prin intermediul altor poveşti cum sunt ,,Mănuşa“, ,,Căciuliţă roşie şi Căciuliţă albastră“, ,, Iepurele şi ariciul“, ,,Ridichea uriaşă“ etc., copiii au prilejul să aprecieze frumuseţea prieteniei, a ajutorului reciproc şi a vieţii în colectiv.

Dragostea nemărginită şi grija părinţilor faţă de copii, bunătatea şi sacrificiul lor, ajutorul şi dragostea între soră şi frate, bine subliniate în povestirile ,,Nuieluşa de alun“, ,, Inima mamei“, ,, Lebeldele“, ,,Scoruşul“, ,,Norişor“, sensibilizează sufletul copiilor şi-l fac să trăiască mai intens aceste sentimente, şi alte trăsături morale ca: modestia şi hărnicia, necesitatea de a munci ce pot fi sesizate din povestirile : ,,Cei trei purceluşi“, ,,Fata babei şi fata moşului“, ,,Plici şi Plici-Plici“,

„Fierarul năzdrăvan“, „Cenuşăreasa“ înfăţişate prin eroii şi faptele din poveşti, fac pe copii să trăiască puternice emoţii, să gândească şi să ajungă la concluzii practice privind propria lor comportare. Ei învaţă că e frumos să fii politicos, cinstit, curajos sau harnic- ca eroul din poveste.

Preşcolarii sunt fermecaţi de lumea fantastică a basmelor şi povestirilor, le ascultă cu aceeaşi plăcere chiar daca sunt repetate şi îşi manifestă întotdeauna dorinţa ca ele să dureze cât mai mult. Prin poveşti, copiii reuşesc să se elibereze de impresiile nemijlocite şi au posibilitatea să-şi reprezinte obiecte şi fenomene pe care nu le-au perceput niciodată. Cu ajutorul lor se exersează modalităţile de prelucrare a reprezentărilor în imaginaţie, se face transpunerea în lumea acestor fiinţe în care eroii acţionează în concordanţă cu imaginaţia fecundă a copiilor, în care fiinţele apropiate şi îndrăgite (căţeluşul,iepuraşul) sunt întotdeauna bune, puternice şi îndrăzneţe, în care binele şi dreptatea triumfă. Atitudinea copiilor faţă de conţinutul fantastic al basmelor nu rămâne aceeaşi pe parcursul perioadei preşcolare. Preşcolarii de vârstă mică acceptă fără discernământ critic conţinutul basmului, ca şi când acesta ar corespunde realităţii (scaunul şi masa desenează, urşii vorbesc,etc). Cunoştinţele lor sărace despre realitate nu le permit o separare precisă a imaginilor fanteziei de realitate.

De asemenea, spiritul critic al gândirii le este foarte slab dezvoltat. Atitudinea critică faţă de conţinutul fantastic al basmelor începe să se manifeste abia de la 5-7 ani, când copilul face o distincţie între fictiv şi real. Cu toate acestea, datele experimentelor arată că preşcolarii reţin şi redau mai uşor faptele cunoscute, situațiile familiale, cu alte cuvinte tot ceea ce poate fi asociat cu experienţa proprie. Chiar şi atunci când reproduce un basm plăsmuirile copiilor deviază în direcţia experienţei lor de viaţă. La vârsta amintită imaginaţia copiilor suferă modificări calitative, în strânsă corelaţie cu schimbările psihofiziologice ce au loc. Se dezvoltă intens funcţia analitică a scoarţei cerebrale, se perfecţionează funcţia reglatoare a limbajului şi creşte rolul inhibiţiei condiţionate. Gândirea copilului devine mai abstractă ceea ce dă posibilitatea lărgirii câmpului de acţiune a imaginaţiei, creşterii gradului său de creativitate. Cunoştinţele copilului devin mai precise şi mai sistematice. Toate aceste schimbări creează noi posibilităţi de transformare a reprezentărilor, la aceasta contribuind şi povestirile.

În concluzie, se poate reţine că rolul şi importanţa povestirilor – ca activităţi organizate – constă în valoarea lor cognitivă, etică şi estetică, prin care se exercită o puternică înrâuire asupra întregii personalităţi a preșcolarilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Curriculum pentru învățământ preșcolar.
2. Revista, Învăţământulpreşcolar, nr.1-2/1992;
3. Salda, Dumitru, Didactica, Editura Didactică şi Pedagogică Bucureşti, 1982
4. Preda, V. (2000). Educația pentru știință în grădiniță- investigație, descoperire, creativitate. București: Editura Compania.

CALITATEA ÎN ACTUL EDUCATIV ŞI FINALITATEA ACESTUIA

Prof. Ramona Elena Stănescu
Liceul Tehnologic "General David Praporgescu"
Turnu Măgurele – Teleorman

"Adevărat că mai cinstit lucru nu este în lume, și mai scump și mai curat, decât omul procopsit la învățătură."

(Mihail Sadoveanu)

Asigurarea calității presupune la nivel de instituție de învățământ, în conformitate cu prevederile legale, trei mari procese: **evaluarea internă a calității, evaluarea externă a calității și îmbunătățirea calității.**

Dreptul la educaţie rămâne un drept fundamental pentru lumea de azi şi o condiţie sine qua non a lumii de mâine. Chiar dacă umanitatea parcurge cu o viteză remarcabilă și îngrijorătoare treptele schimbării şi ale civilizaţiei, accesul la educaţie rămâne o problemă. În datele marilor proiecte ale lumii de azi, pentru ca lumea de mâine să fie posibilă, dreptul la educaţie trebuie să devină dreptul la o educaţie de calitate,în caz contrar, un drept fundamental al lumii de azi într-o metamorfoză generată de exigenţele viitorului nu ar fi în întregime satisfăcut.

Politica de asigurare a calităţii în educaţie este un proces complex şi de aceea pentru a avea şanse de reuşită, aceasta ar trebui integrată culturii instituţionale a organizaţiei şi ar trebui realizată prin strategii adecvate, specifice conducerii strategice, succesul unei organizaţii în creşterea calităţii activităţilor desfăşurate depinzând în mare măsură de abilitatea managerilor în implementarea sistemului de management al calităţii.

Schimbarea unei organizaţii în ceea ce privește creşterea calităţii activităţilor desfăşurate ar trebui să înceapă de la schimbarea mentalităţii; trebuie înţeleasă în sensul bun al cuvântului şi trebuie percepută ca o necesitate în găsirea de noi metode, soluţii, proceduri pentru atingerea performanţei în fiecare sector de activitate pentru a putea face faţă concurenţei şi exigenţelor pieţei.

Eficacitatea profesorului în procesul instructiv – educativ depinde atât de funcţionarea fiecărei componente în parte – charismă, ascendenţă, putere intelectuală, resurse de putere – cât şi de proporţia în care profesorul influențează personalitatea elevilor; este rezultatul unui amestec subtil de putere personală şi de autoritate, derivată atât din statutul său de profesor, cât şi din sistemul de reguli care operează în şcoală şi în clasă.

Un aspect foarte important în personalitatea profesorului îl constituie dimensiunea ştiinţifică şi culturală, psihologică şi pedagogică a acestuia.

Calificarea înaltă a profesorului este necesară şi îl va ajuta pe acesta să fie permanent preocupat de continua lui perfecţionare individuală pentru a stăpâni la zi noutăţile din domeniul de specialitate. El trebuie să manifeste ingeniozitate şi creativitate şi să dispună în acelaşi timp de o bogată cultură generală pentru că elevii îl judecă şi sub acest aspect. Nu trebuie uitat, de asemenea, că aspectul culturii la formarea personalităţii inclusiv a personalităţii profesorului este decisiv. Cultura formează şi dezvoltă aptitudinile intelectuale, sentimentele şi emoţiile, voinţa şi caracterul omului. Un profesor cu un înalt nivel ştiinţific şi cultural contribuie efectiv la dezvoltarea culturii generale şi de specialitate a elevilor şi totodată îşi dezvoltă şi îşi afirmă prestigiul personal.

Profesorul nu-l dezvoltă pe elev numai sub aspect profesional, ci şi sub aspect etic, moral. Mai întâi trebuie să fie el însuşi un om cu un înalt nivel ştiinţific şi cultural şi cu un profil moral sănătos, să manifeste o conştiinţă şi o conduită morală civilizată. Pe lângă valorile ştiinţifice şi culturale ale societăţii, el are datoria să cunoască valorile morale, principiile şi regulile morale proprii statului de drept şi societăţii democratice. Profesorul este chemat să formeze şi să dezvolte la elevi deprinderi de conduită morală în concordanţă cu aceste principii şi reguli morale. Profesorul trebuie să manifeste o conduită demnă în orice situaţii: în familie, în şcoală, în societate, pentru că aceasta va fi imitată de elevii săi. O conduită ştiinţifică, culturală şi morală corectă a profesorului va fi învăţată de elevi şi, prin interiorizare, va deveni conduita elevilor săi. De aceea, profesorul trebuie să fie un model în tot ceea ce gândeşte şi în tot ceea ce realizează.

Componenta esenţială a aptitudinii pedagogice este capacitatea de instruire, care constă în posibilitatea de a organiza materialul de învăţat şi de a-l preda într-o formă accesibilă. Priceperea de a organiza conținuturi eficiente este dependentă de inteligenţa cadrului didactic, de utilizarea ei în selectarea sistemului de cunoştinţe şi abilităţi din materia de specialitate şi în clasificarea şi scrierea lor pentru a fi transmise.

Tactul pedagogic însă se înscrie ca o componentă esenţială şi specifică a aptitudinii pedagogice, profesorii concepând tactul pedagogic ca o abilitate de a înţelege elevii, de a fi omenos, de a aprecia şi nota corect, de a da dovadă de existenţă şi severitate moderate, de a sprijini şi îndruma elevul, de a-i ierta greşelile minore, de a fi drept în acordarea recompensei şi a pedepsei, de a nu-l persecuta, de a nu-i aminti mereu de o greşeală. Tactul pedagogic solicită inteligenţă, ingeniozitate şi afectivitate în sensul de a acţiona, adecvat, suplu şi creator în vederea reuşitei depline a actului educaţional.

Măiestria pedagogică se manifestă prin capacitatea de a şti cât şi cum să faci eficientă activitatea educaţională. Ea se materializează în abilitatea de a-i învăţa pe elevi cum să înveţe şi cum să-şi dezvolte personalitatea, în priceperea de a întemeia relaţii socio-afective pozitive cu elevii, bazate pe înţelegere şi cooperare eficiente.

În concluzie, climatul şcolar nu se poate caracteriza ca un tot, ci prin aspectele care compun viaţa şcolară, precum: stilul managerial al cadrului didactic, comportamentul elevilor şi al profesorilor, prezenţa motivaţiei, calitatea comunicării, natura relaţiilor interpersonale.

În realitatea vieţii şcolare nu întâlnim tipuri pure de climat, ci mai degrabă o combinaţie a diverselor aspecte circumscrise fiecărui tip. Climatul psihosocial al clasei nu poate fi apreciat în termeni pozitivi sau negativi, ci mai degrabă putem vorbi de climate eficiente sau ineficiente şi de impactul climatului clasei sau şcolii asupra actorilor educaţionali.

BIBLIOGRAFIE:

1. Baban, Adriana, coord. (2001), ***Consiliere educaţională***, Editura Psinet, Cluj-Napoca
2. Iucu, R., B., (2006), ***Managementul clasei de elevi. Aplicaţii pentru gestionarea situaţiilor de criză educaţională***, Editura Collegium Polirom, Iaşi
3. Jude, I. (2002), ***Psihologie şcolară şi optim educaţional***, EDP, Bucureşti
4. Stan, C. (1999), ***Profesorul între autoritate şi predare***, Editura Teora

INEGALITATEA - O CAUZĂ PRINCIPALĂ A SĂRĂCIEI ŞI EXCLUZIUNII SOCIALE

Prof. Ligia Vai
Şcoala Gimnazială nr.4 Turnu Măgurele, jud. Teleorman

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este român sau de altă etnie, fie că este sau nu un copil cu dizabilităţi. Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Şi copiii diferiţi au drepturi egale cu ceilalţi, iar o educaţie separată ar duce la marginalizare şi discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine şi afirmarea personalităţii. Performanta in educatie este data de indeplinirea unui numar de scopuri si obiective definite in mod specific pentru educatie. Una dintre cele mai mari probleme cu care se confruntă la ora actuală întreaga societate este creșterea numărului de persoane care nu au acces la o participare semnificativă la viața economică, socială, politică și culturală a comunității din care fac parte. Aceasta neparticipare și neasumare a unui rol productiv ca adult își are originile în marginalizarea și excluderea la care este supus copilul.

Termenii de marginalizare și excludere sunt des întâlniți în științele și în politicile sociale. Ei sunt alăturați adesea termenilor de integrare și incluziune. Cel mai adesea sunt folosiți prin raportarea la o situație materială precară, dar și la un nivel scăzut al educației.

Pentru prima oară, termenul de excludere socială a fost utilizat în Franța secolului XIX. La începutul anilor 2000, Guvernul britanic a definit excluderea socială drept "ce se poate întâmpla atunci când oameni sau zonele/comutăți suferă dintr-o combinație de probleme legate de șomaj, nivel scăzut de calificare profesională, venituri mici, locuințe sărace, rata infracționalității mare, sănătate proastă și dezorganizare familială" .

Excluderea sau excluziunea socială este procesul prin care indivizii sau oamenii sunt blocați sistematic (sau li se refuză accesul deplin) la diverse drepturi, oportunități și resurse care sunt în mod normal disponibile pentru membrii unui alt grup și care sunt fundamentale pentru integrarea socială și respectarea drepturilor omului în cadrul acelui grup special (de exemplu, locuințe, ocuparea forței de muncă, asistență medicală, implicare civică, participare democratică și proces echitabil).

Excluziunea socială este, înainte de toate, o formă de discriminare și are trei caracteristici distinctive:

- implică categorii sociale bine definite cultural, cu percepții culturale asociate, valori și norme care modelează interacțiunea socială;
- afectează relațiile sociale;
- afectează drepturile și drepturile cetățenilor, refuzându-le oportunitățile de care au nevoie pentru a atinge și menține un nivel de trai universal acceptat.

Excluderea socială este "procesul prin care anumiţi indivizi sunt împinşi la marginea societăţii şi împiedică să participe în întregime la viaţa socială, ca urmare a sărăciei sau a lipsei de competenţe şi de oportunităţi de învăţare pe termen lung, sau ca rezultat al discriminării lor. Aceasta îi distanţează de un loc de muncă, de venituri, de oportunităţile de educaţie şi formare profesională ca şi de reţelele sociale şi comunitare şi de activităţile acestora. Ei au un acces scăzut la putere şi la corpul de luare a deciziilor şi se simt adesea slabi şi incapabili de a avea control asupra deciziilor care le influenţează viaţa de zi cu zi."

Principalii factori de excluziune socială sunt:

- erodarea rapidă a veniturilor datorită crizei economice, atât ca valoare cât şi ca număr;
- accentuarea polarizării veniturilor

- reducerea numărului de locuri salariale de muncă
- veniturile celor care au recurs la activităţi economice pe cont propriu au stat sub semnul incertitudinii
- dezorganizarea controlului social – scăderea gradului de acoperire a populaţiei cu servicii sociale fundamentale."

Marginalizarea socială are legătură cu marginalitatea, cu periferia, adică cu situarea depărtartă a unui individ față de centrul colectivității. Sorin Rădulescu definea marginalitatea ca fiind "poziția periferică, de izolare a indivizilor sau a grupurilor, cu acces drastic limitat la resursele economice, politice, educaționale și comunicaționale ale colectivității" . Accesul drastic la resurse nu este un efect al insuficienței acestora, ci mai ales al accesul inegal al persoanelor la aceste resurse din cauza discriminării. Legea nr. 116/2002 privind prevenirea şi combaterea marginalizării sociale, preia această definiție și, în art. 3, stabilește persoanele marginalizate ca având „poziție socială periferică, de izolare, cu acces limitat la resursele economice, politice, educaționale şi comunicaționale ale colectivității, manifestată prin absența unui minimum de condiții sociale de viață" .

Marginalizarea reprezintă tocmai "o îndepărtare, o excludere. Putem marginaliza o persoană, dar şi o mişcare, o idee sau chiar un popor.." Marginalizarea este procesul de împingere a unui anumit grup sau a unor grupuri de oameni la marginea societății prin faptul că nu le permite acestora să aibă o voce activă, o identitate sau un loc în ea. În mod direct, dar și indirect, grupurile marginalizate pot fi retrogradate într-o poziție secundară sau făcute să se simtă ca și cum ar fi mai puțin importante decât cele care dețin mai multă putere sau privilegii în societate. Persoanele și grupurile pot fi marginalizate pe baza mai multor aspecte ale identității lor, incluzând, dar fără a se limita la: rasă, sex sau identitate de gen, capacitate, orientare sexuală, statut socio-economic, sexualitate, vârstă și / sau religie. Unii indivizi se identifică cu mai multe grupuri marginalizate și pot experimenta marginalizarea în continuare ca urmare a identității lor intersectate.

Marginalizarea se poate manifesta prin acțiuni subtile sau vizibile, inclusiv prin:

- Folosirea unui limbajului jignitor;
- Presupunerea că realizările cuiva nu se bazează pe merit;
- Așteptări bazate pe stereotipuri; Factorii potențiali ce pot atrage după sine excludere și marginalizare se pot clasifica în funcție de mai multe criterii.

1. **Criteriul socio – economic**

Lipsa unui loc de muncă, șomajul, veniturile insuficiente sau mici ale părinților sunt condiții favorizante pentru apariția excluderii și/sau marginalizării școlare. Copiii care au o situație materială precară nu beneficiază de oportunități egale cu ale celorlalți. Excluderea apare cumva în mod firesc ca imposibilitatea acestora de a participa la anumite activități și de a avea acces la resurse. Pentru copii apare de multe ori și o stigmatizare din partea grupului de egali. Lipsiți de posibilitatea de a avea haine ca ale colegilor, jucării, vacanțe și excursii, activități extrașcolare de dezvoltare, copiii săraci întâmpină dificultăți serioase de integrare în grupul școlar din care fac parte.

2. **Criteriul apartenenței teritoriale/comunitare**

Familia și vecinătatea reprezintă în opinia unor autori cel mai important dezavantaj social care poate duce la excludere și/sau marginalizare, dezavantaj ce cântărește mai greu decât cel material. Motivele sunt clare. O situație familială dificilă (divorț, familie disfuncțională, familie monoparentală, copil aflat în măsură de plasament sau crescut în familia extinsă) se combină de cele mai multe ori, într-un mod nefericit, cu o serie de ajustări economice, sociale și psihologice.

Comunitatea proximă se leagă de influența mediului, dar și de securitatea socială, de accesul la anumite facilități, de modul în care se petrece timpul liber în interiorul comunității.

Școlile, ca microuniversuri sociale, evidențiază toate aceste aspecte prin diferențele, uneori extrem de mari, dintre școala aflată într-o zonă social defavorizată și o școală ”de centru”.

3. Criteriul caracteristicilor individuale

Factorii ce pot favoriza excluderea și/sau marginalizarea din categoria caracteristicilor individuale sunt:

- dizabilitățile;
- dificultățile specifice de învățare;
- starea generală de sănătate;
- conduitele disfuncționale.

În ultima vreme, în contextul creșterii fenomenului de migrațiune, barierele lingvistice și culturale pe care le au emigranții în țara gazdă pot genera la rândul lor dificultăți de integrare si, secundar acesteia, excludere și marginalizare.

4. Criteriul societal și politic

Criteriul societal se referă în principal la prejudiciile și discriminarea față de anumite grupuri de populație, din partea populației majoritare.

Dacă am aprofunda această discuție, am observa că termenii de excludere și/sau marginalizare se suprapun peste cel de discriminare.

- refuzarea oportunităților academice sau profesionale din cauza;
- acces inegal la anumite resurse din cauza apartenenței la un anumit grup;
- criticarea tradițiilor și valorilor culturale sau religioase;
- bariere sistemice și / sau instituționalizate la acces și sprijin.

În cadrul științelor sociale, este insuficient să vorbim despre marginalizare și/sau excludere socială fără să vorbim despre vulnerabilitate. Nu există un consens referitor la trăsăturile sau caracteristicile persoanelor vulnerabile sau a grupurilor vulenrabile. De aceea nu avem o definiție clară a vulnerabilității.

Una dintre aceste definiții stabilește, în mod foate general, că vulnerabilitatea înseamnă un ”risc social, o stare de fragilitate care se declină în raport cu multiple fenomene negative”.

Vulnerabilitate = “expunerea la un risc social, o stare de fragilitate care se declină în raport cu multiple fenomene negative” . Conform abordărilor psihologice (J. Selosse, 1991), vulnerabilitatea reprezintă “fragilitatea unui sistem defensiv”.

Școala este un factor important al dezvoltării, iar educația este considerată a fi o funcție vitală a societății. Prin intermediul școlii, ca principală instituție de educație, societatatea își asigură existența și dezvoltarea.

Una dintre provocările educației nu se referă doar la o deschidere și adaptare a școlilor pentru cei care sunt înăuntrul ei, ci la acțiunile proactive de depistare a barierelor care stau în fața venirii copiilor la școală împiedicând obținerea unei educații de calitate.

Excluderea școlară este un termen insuficient definit, folosit mai ales în contextul negării accesului de a frecventa o instituție școlară și/sau dificultății de a finaliza învățământul obligatoriu. Ceea ce este destul de evident este faptul că excluderea copiilor creează diviziuni sociale mai adânci decât în cazul excluderii sociale ale adulților tocmai pentru că excluderea este un fenomen ce se transmite între generații.

Conform UNESCO, excluderea școlară nu se referă doar la copiii care nu se află în școală, ci și la cei care

- nu au condiții de viață potrivite pentru a învăța,
- nu pot frecventa cu regularitate cursurile unei școli,

- nu beneficiază de experiențe de învățare semnificative,
- nu beneficiază de recunoașterea învățării dobândite,
- nu beneficiază de oportunitatea de a contribui la dezvoltarea comunității și a societății prin învățarea dobândită.

BIBLIOGRAFIE:

1.Bonchiș, Elena, Familia și rolul ei în educarea copilului, Editura Polirom, București, 2011

2.Bunescu, G, Alecu, G, Badea, D, Educația părinților, Strategii și programe, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997

3.Sărăcirea și excluziunea socială a copiilor din Europa, raport Salvati Copiii, 2014.

VALOAREA FORMATIVA A ACTIVITATILOR EXTRACURRICULARE

Prof. Marian Vai
Şcoala Gimnazială Salcia, jud. Teleorman

"Să nu-i educam pe copiii noștri pentru lumea de azi. Aceasta lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i invățam să se adapteze." (Maria Montessori –"Descoperirea copilului")

Educaţia prin activităţile extracurriculare urmăreşte identificarea şi cultivarea corespondenţei optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viaţă civilizat, precum şi stimularea comportamentului creativ în diferite domenii.

Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoştinţe punându-i in contact direct cu obiectele şi fenomenele din natură. Activitatea educativă școlară și extrașcolară dezvoltă gândirea critică și stimulează implicarea tinerei generații in actul decizional în contextul respectării drepturilor omului si al asumării responsabilităților sociale, realizându-se, astfel, o simbioza lucrativa intre componenta cognitiva si cea comportamentala. În urma plimbărilor, a excursiilor in natura, copiii pot reda cu mai multa creativitate si sensibilitate, imaginea realităţii, în cadrul activităţilor de desen şi modelaj, iar materialele pe care le culeg, sunt folosite în activităţile practice, în jocurile de creaţie. La vârsta şcolară, copiii sunt foarte receptivi la tot ce li se arata sau li se spune în legătură cu mediul, fiind dispuşi să acţioneze în acest sens.

Pedagogul american Bruner consideră că „oricărui copil, la orice stadiu de dezvoltare i se poate preda cu succes, într-o formă intelectuală adecvată, orice temă", dacă se folosesc metode şi procedee adecvate stadiului respectiv de dezvoltare, dacă materia este prezentată „într-o formă mai simplă, astfel încât copilul să poată progresa cu mai multă uşurinţă şi mai temeinic spre o deplină stăpânire a cunoştinţelor". Oricât ar fi de importantă educaţia curriculară realizată prin procesul de învăţământ, ea nu epuizează sfera influenţelor formative exercitate asupra copilului.

Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viaţa capătă alte aspecte decât cele din procesul de învăţare şcolară. În acest cadru, numeroşi alţi factori acţionează, pozitiv sau nu, asupra dezvoltării elevilor. Educaţia prin activităţile extracurriculare urmăreşte identificarea şi cultivarea corespondenţei optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viaţă civilizat, precum şi stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoştinţe punându-i in contact direct cu obiectele şi fenomenele din natură. Trebuinţa de se juca, de a fi mereu în mişcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm şcoala cu viaţa.

Cadrul didactic are, prin acest tip de activităţi, posibilităţi deosebite să-şi cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influenţeze dezvoltarea, să realizeze mai uşor şi mai frumos obiectivul principal al scolii şi al învăţământului primar – pregătirea copilului pentru viaţă. Scopul activităţilor extraşcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activităţi cât mai variate şi bogate în conţinut, cultivarea interesului pentru activităţi socio-culturale, facilitarea integrării în mediul şcolar, oferirea de suport pentru reuşita şcolară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale şi corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale. Modernizarea şi perfecţionarea procesului instructiv-educativ presupune îmbinarea activităţilor şcolare cu activităţile extraşcolare. Îmbinarea acestora are numeroase valenţe formative.

Activităţile extracurriculare se referă astfel la totalitatea activităţilor educative organizate şi planificate în instituţiile de învăţământ sau în alte organizaţii cu scop educaţional, dar mai puţin riguroase decât cele formale şi desfăşurate în afara incidenţei programelor şcolare, conduse de

persoane calificate, cu scopul completării formării personalităţii elevului asigurată de educaţia formală sau dezvoltării altor aspecte particulare ale personalităţii acestuia.

Activităţile extracurriculare oferă oportunităţi pentru dezvoltarea unor competenţe, în raport cu anumite obiective ce inspiră şi provoacă educabilul, atât pentru succesul lui educaţional, cât şi pentru cel din viaţa de zi cu zi. Acestea au o valoare importantă atât pentru dezvoltarea socială a educabilului, cât şi pentru cea personală, prin demersuri specifice şi particulare. Deşi activităţile specifice educaţiei formale urmăresc anumite finalităţi menţionate anterior, totuşi ele nu uzitează la maxim de valorizarea unor competenţe precum: dezvoltarea unor abilităţi interpersonale, muncă în echipă, iniţierea şi implementarea unor proiecte personale sau în echipă, deprinderi de învăţare a modului cum să înveţi etc.

Activitatea extracurriculară e o componentă educaţională valoroasă şi eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenţie, adoptând el, în primul rând, o atitudine creatoare, atât în modul de realizare al activităţii, cât şi în relaţiile cu elevii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a elevilor. Diversitatea activităţilor extraşcolare oferite creşte interesul copiilor pentru şcoală şi pentru oferta educaţională.

Trebuinţa de se juca, de a fi mereu în mişcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm şcoala cu viaţa. Dacă avem grijă ca obiectivele instructiv – educative să primeze, dar să fie prezentate în mod echilibrat şi momentele recreative, de relaxare, atunci rezultatele vor fi întotdeauna deosebite.

În cadrul acestor activităţi elevii se deprind să folosească surse informaţionale diverse, să întocmească colecţii, să sistematizeze date, învaţă să înveţe. Prin faptul că în asemenea activităţi se supun de bună voie regulilor, asumându-şi responsabilităţi, copii se autodisciplinează.

Cadrul didactic are, prin acest tip de activităţi, posibilităţi deosebite să-şi cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influenţeze dezvoltarea, să realizeze mai uşor şi mai frumos obiectivul principal al scolii şi al învăţământului primar – pregătirea copilului pentru viaţă.

Scopul activităţilor extraşcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activităţi cât mai variate şi bogate în conţinut, cultivarea interesului pentru activităţi socio-culturale, facilitarea integrării în mediul şcolar, oferirea de suport pentru reuşita şcolară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale şi corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale.

Oricât ar fi de importantă educaţia curriculară realizată prin procesul de învăţământ, ea nu epuizează sfera influenţelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viaţa capătă alte aspecte decât cele din procesul de învăţare şcolară. În acest cadru, numeroşi alţi factori acţionează pozitiv.

Ca orice demers orientat către o finalitate, activitatea extracurriculară presupune o anume structurare şi organizare, asigurate de corelarea activităţilor de proiectare,implementare şi evaluare. Reuşita activităţilor extracurriculare rezidă deci în gestionarea celor trei procese şi în asigurarea relaţiei ce se stabileşte între acestea. În cadrul activităţilor extracurriculare, cele trei procese nu se constituie în procese originale,diferite cu mult de caracteristicile identificabile în orice situaţie educaţională din şcoală,dar esenţa lor stă în particularizare, prin prisma specificului categoriei de activităţi extracurriculare pe care le vizează.

Există câteva caracteristici de bază ale activităţilor extraşcolare:

1. în funcţie de sursă, înglobează activităţile organizate de către şcoli (în afara mediului şcolar) şi de către alte instituţii extraşcolare specializate (centre de creaţie a copiilor/ centre de creaţie tehnică, centre ale tinerilor turişti/scoli, cluburi sportive, scoli de muzică şi de arte pentru copii)

2. au un rol complementar rolului şcolii, văzută ca sistem puternic formalizat de transmitere de cunoştinţe şi sunt venite din nevoia ca şcolile să „asigure experienţe care să susţină dezvoltarea în ansamblu a elevilor” (Holland şi Andre, 1987).

3. depind de contextul mai larg, sunt parte a sistemului şcoală – familie – comunitate. Dezvoltarea adolescenţilor depinde de un întreg sistem de fenomene şi relaţii, iar activităţile extraşcolare/ extracurriculare reprezintă un element fundamental în reţeaua şcoală – familie – comunitate: „sunt parte din instituţii extraşcolare şi comunităţi şi sunt influenţate de familii şi colegi.”

4. oferă posibilitatea de exprimare şi explorare a identităţii, dezvoltă capitalul social al tinerilor.

Activităţile extraşcolare generează capital social şi uman şi constituie un mediu formator mai atractiv în afara contextului academic. Adolescenţii îşi formează identitatea prin dezvoltarea de abilităţi, descoperirea de preferinţe şi prin auto-asocierea cu alţii.

Participarea la activităţi extraşcolare/extracurriculare îi ajută pe adolescenţi să se înţeleagă pe ei înşişi prin observarea şi interpretarea propriului comportament din timpul participării la aceste activităţi. În plus, cercetările indică rolul important al activităţilor extracurriculare în dezvoltarea capitalului social în rândul celor care iau parte la ele.

Exemple de activităţi extraşcolare

Vizitele la muzee, expoziţii, monumente şi locuri istorice, case memoriale oferă elevilor prilejul de a observa obiectele şi fenomenele în starea lor naturală, procesul de producţie în desfăşurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, naţional, de viaţa şi activitatea unor personalităţi de seamă ale ştiinţei şi culturii universale şi naţionale, relaţiile dintre oameni şi rezultatele concrete ale muncii lor, stimulează activitatea de învăţare, întregesc şi desăvârşesc ceea ce elevii acumulează în cadrul lecţiilor.

Vizionarea emisiunilor muzicale, de teatru de copii, distractive sau sportive, stimulează şi orientează copiii spre unele domenii de activitate: muzică, sport, poezie, pictură. Excursiile şi taberele şcolare contribuie la îmbogăţirea cunoştinţelor copiilor despre frumuseţile ţării, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, artă, cultură. Prin excursii, copiii pot cunoaşte realizările oamenilor, locurile unde s-au născut, au trăit şi au creat opere de artă.

De la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoştințe punându-i in contact direct cu obiectele şi fenomenele din natură. Activităţile de acest gen au o deosebită influenţă formativă, au la bază toate formele de acţiuni turistice: plimbări, excursii, tabere. În cadrul activităţilor organizate în mijlocul naturii, al vieţii sociale, copiii se confruntă cu realitatea şi percep activ, prin acţiuni directe obiectele , fenomenele, anumite locuri istorice. Fiind axate în principal pe viaţa în aer liber, în cadrul acţiunilor turistice, elevii îşi pot forma sentimentul de respect şi dragoste faţă de natură, faţă de om şi realizările sale.

În urma plimbărilor, a excursiilor în natură, copiii pot reda cu mai multă creativitate şi sensibilitate, imaginea realităţii, în cadrul activităţilor de desen şi modelaj, iar materialele pe care le culeg ,sunt folosite în activităţile practice, în jocurile de creaţie.

La vârsta şcolară, copiii sunt foarte receptivi la tot ce li se arata sau li se spune în legătură cu mediul , fiind dispuşi să acţioneze în acest sens .

Excursia ajută la dezvoltarea intelectuală şi fizică a copilului, la educarea lui cetăţenească şi patriotică. Ea este cea care îl reconfortează pe copil, îi prilejuieşte însuşirea unei experienţe sociale importante, dar şi îmbogăţirea orizontului cultural ştiinţific. Prin excursii elevii îşi suplimentează şi consolidează instrucţia şcolară dobândind însuşirea a noi cunoştinţe.

Concursurile pe diferite teme sunt, de asemenea, momente deosebit de atractive pentru cei mici.

Acestea oferă copiilor posibilitatea să demonstreze practic ce au învăţat la şcoală, acasă, să deseneze diferite aspecte, să confecţioneze modele variate. Acelaşi efect îl pot avea concursurile organizate de către cadrele didactice în clasa. Dacă sunt organizate într-o atmosferă plăcută vor stimula spiritul de iniţiativă al copilului, îi va oferi ocazia să se integreze în diferite grupuri pentru a duce la bun sfârşit exerciţiile şi va asimila mult mai uşor toate cunoştinţele.

Elevii trebuie să fie îndrumaţi să dobândească: o gândire independentă, nedeterminată de grup, toleranţă faţă de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi şi de a găsi modul de rezolvare a lor şi posibilitatea de a critica constructiv. Înainte de toate, este însă important ca profesorul însăşi să fie creativ. Elevii sunt atraşi de activităţile artistice, recreative, distractive, care ajută la dezvoltarea creativităţii, gândirii critice şi stimulează implicarea în actul decizional privind respectarea drepturilor omului, conştientizarea urmărilor poluării, educaţia rutieră, educaţia pentru păstrarea valorilor, etc.

Activităţile complementare concretizate în excursii şi drumeţii, vizite, vizionări de filme sau spectacole imprimă copilului un anumit comportament, o ţinută adecvată situaţiei, declanşează anumite sentimente. O mai mare contribuţie în dezvoltarea personalităţii copilului o au activităţile extraşcolare care implică în mod direct copilul prin personalitatea sa şi nu prin produsul realizat de acesta. Activitatea în afara clasei şi cea extraşcolară trebuie să cuprindă masa de copii.

Participarea la dezbateri sau discuții de grup - atât elevii cât și părinții acestora pot fi invitați să participe la activități care implică lectura, dezbaterea și discuțiile de grup care îi vor ajuta să achiziționeze deprinderi în comunicare.

Participarea la concursuri de cultură generală - sunt elevi care studiază mult, dar sunt o serie de lucruri care pot să nu le fie clare. Cu ajutorul acestor concursuri, ei pot acumula informații pe care nu le aveau înainte.

Participarea la diverse campanii de conștientizare - elevii trebuie să participe de asemenea la diferite activități care militează pentru sănătate, protejarea mediului etc., astfel încât ei să devină activi în problemele societații actuale.

Participarea la evenimente comunitare - elevii trebuie de asemenea să fie pregătiți pentru situații limită. Astfel, ei ar trebui să știe cum să ofere primul ajutor și cum să-l primească, în diferite cazuri (cutremur, incendiu, accident etc), întregul proces și tehnicile folosite.

Activităţile extraşcolare, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă. Ele stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoştinţe, chiar dacă necesită un efort suplimentar. Copiilor li se dezvoltă spiritul practic, operaţional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale. Copiii se autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activităţi se supun de bună voie regulilor, asumându-şi responsabilităţi. Dascălul are, prin acest tip de activitate posibilităţi deosebite să-şi cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influenţeze dezvoltarea, să realizeze mai uşor şi mai frumos obiectivul principal - pregătirea copilului pentru viaţă. Realizarea acestor obiective depinde în primul rând de educator, de talentul său, de dragostea sa pentru copii, de modul creator de abordare a temelor, prin punerea în valoare a posibilităţilor şi resurselor de care dispune clasa de elevi.

Activităţile extraşcolare, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă. Ele stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoştinţe, chiar dacă necesită un efort suplimentar. Copiilor li se dezvoltă spiritul practic, operaţional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale. Copiii se autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activităţi se supun de bună voie regulilor, asumându-şi responsabilităţi.

Dascălul are, prin acest tip de activitate posibilităţi deosebite să-şi cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influenţeze dezvoltarea, să realizeze mai uşor şi mai frumos obiectivul principal, pregătirea copilului pentru viaţă.

În concluzie, cadrul didactic poate face multe pentru educarea spiritului creativ în cadrul activităţilor extracurriculare. Dar, se vede necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire, să evite critica în astfel de activităţi, să încurajeze elevii şi să realizeze un feed- back pozitiv.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucoş, C., Pedagogie (ediţia a doua, revăzută şi adăugită), Bucureşti, Polirom, 2002.

2. Crăciunescu, Nedelea, Forme de activităţi extracurriculare desfăşurate cu elevii ciclului primar, în "Învăţământul primar" nr. 2, 3 / 2000, Ed. Discipol, Bucureşti;

3. Vlăsceanu, Gheorghe, coord., Neculau, Adrian, Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului obligatoriu, Editura Polirom, 2002.

CUPRINS

Prof. Alina Boşneagu 3
PIP Luminița Valeria Cărbunaru 7
Profesor Viorel Cârmiş 9
Prof. Petruța-Ionela Ciupitu-Căluşaru 13
Prof. Cîrmiş Ioana 16
PIP Georgiana-Lili Cojoacă 21
Prof. Daniel Cojoacă 22
PIP Ionel-Mimel Cojoacă 23
Prof. Ionela-Nicoleta Cojocaru 25
Prof. Elena Constantinescu 28
Prof. Mariana Mădălina Fişcuci 32
P.i.p. Lucica Liliana Grosu 35
Prof. Cristinel Grosu 37
Prof. Rodica Ionescu 39
Florina Marioara-profesor învățământ primar 43
Prof. Marioara Georgeta Mihaela 46
Prof. Marioara Adrian 49
Prof. Livia-Gina Morar 52
Prof. Naciu Iulia Violeta 54
Prof. Nania Violeta 57
PIP Mihaela Pătru, ... 60
Profesor: Adriana Daniela Petrică-Ungureanu 63
PIPP Mariana Pietreanu 65
Prof. Luminiţa Pinţur 68
Prof. Daniela Raicu 71
Prof. Cristina Valentina Raicu 74
Prof. Dorina Sbîrnea 76
Prof. Felicia Sfetcu 79
PIPP Daniela Simion 82
Prof. Ramona Elena Stănescu 84
Prof. Ligia Vai 86
Prof. Marian Vai 90

ISBN 978-630-6502-11-0
EDITURA MERITOCRAT CLUJ- NAPOCA
meritocratcj@gmail.com

